

Kungörelse

Kommunfullmäktige sammanträder den 17 november 2022, kl. 15:00, Tjörnsalen, kommunhuset i Skärhamn

Information

Kommunfullmäktige bjuder in allmänheten till frågestund i samband med behandling av budget 2023. Frågestunden kommer att ske i anslutning till ärendet.

- Frågorna ska budget 2023.
- Lämna in din fråga senast den 14 november kl. 12:00, så hinner vi distribuera frågan till politiker för förberedelse av svar. Frågor skickas till Tjörns kommun, 471 80 Skärhamn, alternativt via mejl till kommun@tjorn.se
- Frågor inlämnade efter 14 november kl. 12:00 kan ej garanteras svar, utan beror på frågans utformning.
- Budgetförslagen i sin helhet kan läsas på kommunens webbplats.

Inledning

- 1 Mötets öppnande
- 2 Val av protokollsjusterare (protokollet föreslås justeras 22/11 kl. 17:00)
- 3 Fastställande av närvaro
- 4 Fastställande av dagordning

Beslutsärenden

5	Val av kongressombud till Sveriges Kommuner och Regioner för perioden 2023-2027	2022/140	4 - 32
6	Begäran om entledigande från Inga-Lill Hast (M) från uppdraget som ledamot i kommunfullmäktige	2022/313	33

7	Begäran om entledigande från Anders G Högmark (M) från samtliga förtroendeuppdrag från 2022-11-01	2022/314	34
8	Val av ordförande i arvodesberedningen till och med 2022-12-31	2022/261	35
9	Val av Kommunstyrelse 2023-2026	2022/261	36
10	Val av Samhällsbyggnadsnämnd 2023-2026	2022/261	37
11	Val av Kultur- och fritidsnämnd 2023-2026	2022/261	38
12	Val av Socialnämnd 2023-2026	2022/261	39
13	Val av Barn- och utbildningsnämnd 2023-2026	2022/261	40
14	Val av ledamot och ersättare till Göteborgsregionens förbundsfullmäktige 2023-2026 (1+1)	2022/261	41
15	Val av ledamöter och ersättare till Räddningstjänsten Storgöteborgs förbundsfullmäktige 2023-2026 (2+2)	2022/261	42
16	Nominering av ledamot och ersättare till Räddningstjänsten Storgöteborgs förbundsstyrelse 2023-2026 (1+1)	2022/261	43
17	Nominering av revisor till Räddningstjänsten Storgöteborgs Revision 2023-2026	2022/261	44
18	Tjänstgöringsordning för ersättare i styrelsen och nämnderna 2023-2026	2022/325	
19	Antagande av budget 2023 och preliminär budget 2024-2025 samt antagande av investeringsbudget 2023	2022/81	45 - 146

samt plan 2024-2027, fastställande av
skattesats 2023

20	Partistöd för 2023	2022/268	147 - 152
21	Antagande av reglemente för den kommunala revisionen	2022/253	153 - 175
22	Delegering av ansvar för drift och underhåll av offentliga toaletter samt ramjustering 2023	2022/274	176 - 191
23	Rapportering av ej verkställda beslut till Inspektionen för vård och omsorg, kvartal 2 2022	2022/270	192 - 197
24	Återremitterat ärende: Försäljning av del av fastighet Rönnäng 1:580, Tjörns kommun	2022/218	198 - 216
25	Svar på interpellation från Alma Sibrian (V) ställd till kommunstyrelsens ordförande Martin Johansen (L) om solenergi	2022/198	217 - 220

För kännedom

26	Länsstyrelsens inspektionsprotokoll av överförmyndarnämnden efter rättelse avseende verksamhetsåret 2021	2022/68	221 - 236
27	Den kommunala revisionens granskning av kommunens beredskap för IT-störningar och incidenter	2022/320	237 - 255

Välkomna!

Robert Mattsson (C)
ordförande

Johan Nilsson
kommunsekreterare

Kommunfullmäktige
Regionfullmäktige
Kommundirektörer
Regiondirektörer

Val av kongressombud till Sveriges Kommuner och Regioner för perioden 2023-2027

Fullmäktigeledamöterna i de nyvalda kommun- och regionfullmäktige ska under november och december 2022 välja ombud till Sveriges Kommuner och Regioners kongress för perioden 2023-2027.

Valet av kongressombud och ersättare ska ske i för kommuner och regioner gemensamma länsvisa valkretsar och förrättas av det nyvalda fullmäktiges ledamöter.

SKR:s valnämnd har fastställt den länsvisa ombudsfordelningen (i förhållande till deras folkmängd 31 december 2021) samt anvisningar för ombudsvalets genomförande (bifogas). Ombudsfordelningen framgår av bilaga 1 till anvisningarna.

Ombudsvalet ska ske i anslutning till ett fullmäktigemöte, helst i november men senast i december 2022. Valnämnden ber varje kommun och region att utse en kontaktperson som förmedlande länk inför ombudsvalet. Förbundet behöver uppgift om kontaktperson snarast, dock senast **31 maj 2022**. Du anmäler uppgift om kontaktperson via särskild länk i e-postmeddelande skickat till respektive medlem 20 april 2022. Samtidigt meddelas när ombudsval kommer att äga rum i respektive kommun/region.

De politiska partierna har också ett betydande ansvar för ombudsvalets genomförande. Partierna förutsätts ansvara för nomineringsprocessen och att valsedlar upprättas. Valsedlarna beräknas skickas till respektive kontaktperson hos SKR:s medlemmar i vecka 42-43.

De nyvalda ombuden samlas till valkongress 21 mars 2023. Valkongressen genomförs samordnat med förbundets ordförandedag och äger rum i Stockholm.

Valnämnden för Sveriges Kommuner och Regioner

Gunnar Lidell
Ordförande

Ombudsval till SKR Kongress

**ANVISNINGAR FÖR SKR:s MEDLEMMAR – KOMMUNER OCH
REGIONER**

Innehåll

Ombudsval till SKR Kongress.....	1
Innehåll	2
1. Information om Kongress 2023.....	3
1.1 Inledning	3
1.2 Valkongressen	3
1.3 Ordinarie kongress	3
2. Ombuden till kongressen utses genom ombudsval hos SKR:s medlemmar	5
2.1 Vad handlar det om?	5
2.2 Så går ombudsvalet till	5
2.3 Sveriges Kommuners och Regioners (SKR) valnämnds ansvar.....	6
3. Uppgifter för SKR:s medlemmar-kommuner och regioner	7
3.1 Kontaktperson hos medlem.....	7
3.2 Genomföra ombudsvalet	7
3.3 Efter genomfört ombudsval	8
3.4 Information om valet till lokala/regionala partier utan rikstäckande organisation.....	8
3.5 Uppgifter för de politiska partierna	8
4.Vad händer efter ombudsvalet?.....	10
4.1 Sammanräkning	10
4.2 Valresultatet.....	10
5. Kontaktuppgifter SKR	11
6. Checklista för kommuner och regioner	12
7. Bilagor	13

1. Information om Kongress 2023

1.1 Inledning

Vart fjärde år håller sammankallas Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) kongress för att bestämma inriktningen för förbundets arbete de kommande fyra åren. Kongressen består av 451 ombud som väljs av och representerar SKR:s medlemmar.

Detta dokument behandlar hur medlemmarna - kommuner och regioner - ska genomföra ombudsvalet under 2022. Valnämnden ansvarar för sammanräkningen samt fördelningen och besättningen av ombudsplatserna. Här följer valnämndens närmare anvisningar för valets genomförande, fastställda av valnämnden den 18 mars 2023.

1.2 Valkongressen

Valkongressen äger rum den 21 mars 2023 på Münchenbryggeriet, Stockholm.

Valkongressen behandlar val av:

- kongresspresidium
- valutskott för nominering av styrelseledamöter, revisorer, ledamöter i valnämnden och ersättare för dessa
- ledamöter och ersättare i förbundsstyrelsen
- valnämnd
- revisorer och ersättare
- fastställande av arvode och andra ersättningar till revisorer

Valkongressen anger även riktmärke för förbundets arvodeskostnader under mandatperioden samt bemyndigar styrelsen att inom angivet riktmärke besluta om arvoden och ersättningar för förbundets förtroendevalda.

1.3 Ordinarie kongress

Ordinarie kongress äger rum den 15-16 november 2023 på Hotel Clarion & Congress Sea U, Helsingborg.

Vid ordinarie kongress behandlas följande ärenden:

- Val av kongresspresidium
- Avgivna årsredovisningar för de räkenskapsår som förflutit sedan närmast föregående ordinarie kongress
- Styrelsens rapport över givna uppdrag från förbundskongress
- Revisorernas berättelser
- Frågan om ansvarsfrihet för styrelsen
- Styrelsens förslag till inriktning av verksamheten

- Ram för förbundsavgiften
- Styrelsens övriga förslag
- Motioner och interpellationer

2. Ombuden till kongressen utses genom ombudsval hos SKR:s medlemmar

2.1 Vad handlar det om?

Som beskrivits i kapitel 1 sammankallas SKR:s kongress vart fjärde år för att bestämma inriktningen för förbundet. Medlemsinflytandet säkerställs genom 451 ombud, vilka återspeglar dels befolkningmängden hos medlem (kommun eller region) per den 31 december 2021, dels i resultatet i de allmänna valen till kommun- och regionfullmäktige den 11 september 2022 (ev omval hos medlem beaktas inte).

I kapitel 2.2 informeras om hur ombudsvalet går till. *I kapitel 3 återfinns anvisningar för medlemmarnas (kommuner och regioner) uppgifter kring genomförandet av ombudsval.*

2.2 Så går ombudsvalet till

2.2.1 Valkretsar

Valet av kongressombud och ersättare sker i länsvisa valkretsar, där varje län utgör en valkrets. Kommunerna och regionen i respektive län bildar tillsammans en valkrets. Ombuden representerar hela valkretsen, inte enbart den egna kommunen eller regionen.

2.2.2 Fördelning av ombudsplatser per valkrets

Fördelningen av ombudsplatser per valkrets har skett utifrån länens befolkningssiffror per den 31 december 2021.

Ombudsfordelningen per valkrets redovisas i bilaga 1.

2.2.3 Nominering av ombud

Nominering av kongressombud sker valkretsvis via de regionala partiorganisationerna (för lokala partier av den lokala organisationen).

2.2.4 Valsedel

Efter genomförd nominering upprättas valsedel inför ombudsvalet av det nationella partiets regionala organisation. För lokalt eller regionalt parti utan rikstäckande organisation gäller att dess organisation ansvarar för framtagandet av valsedel.

Partier kan uppträda med egen valsedel eller samverka genom en gemensam valsedel eller under gemensam beteckning med skilda valsedlar för två eller flera partier. Även enskilt parti kan upprätta fler valsedlar under samma partibeteckning; erhållna mandat fördelas proportionellt mellan de olika valsedlarna.

Valda ersättare för valda kongressombud blir de kandidater som står näst på tur i den ordning som följer av valresultatet och placeringen på valsekeln. Detta gäller också när partier samverkar, oavsett partibeteckning på samverkanslistan. Om man uppträder med gemensam beteckning men enskilda partivalseklar, utses ersättare för respektive parti utifrån respektive partis valsekel.

2.2.5 Tidpunkt för ombudsvalet hos medlem

Valet av ombud i respektive kommun och region bör enligt valnämndens rekommendation förrättas under november månad 2022 och genomförs förslagsvis i anslutning till ett fullmäktigesammanträde. Det är också möjligt att genomföra valet under december månad 2022 men tänk då på att om något går fel i första valet och det skulle behöva göras om, kan det bli tidskritiskt då valet måste ha genomförts senast 31 december 2022.

Tidpunkten för val hos respektive medlem bör meddelas SKR samtidigt som namn på kontaktperson lämnas (se uppgifter för medlem, kapitel 3). Informationen lämnas senast 31 maj via länken som finns i det inkommande e-postmeddelandet från SKR till respektive medlem, skickat den 20 april 2022.

Om datum för ombudsval inte kan lämnas före den 31 maj, går det bra att maila in uppgiften till ombudsval@skr.se vid ett senare tillfälle, dock senast 1 september 2022.

2.3 Sveriges Kommuners och Regioners (SKR) valnämnds ansvar

Valnämnden utsågs vid SKR:s valkongress 2019. Nämnden består av företrädare för de partier som finns representerade i förbundets styrelse. Valnämndens sammansättning framgår av bilaga 2.

Valnämndens uppgift är att ansvara för genomförandet av ombudsvalet genom sammanräkning av valseklar, fördelning och besättning av ombudsplatser i kongressen. Valnämnden ger också närmare anvisningar för valets genomförande och vid oklarhet tar ställning till en valsekels giltighet.

Valnämndens slutliga sammanräkningsresultat kan inte överklagas.

3. Uppgifter för SKR:s medlemmar-kommuner och regioner

3.1 Kontaktperson hos medlem

För att informationen från SKR:s valnämnd ska nå ut till alla berörda önskar nämnden att en kontaktperson utses i varje kommun och region.

Namn och e-postadress ska meddelas valnämnden senast 31 maj 2022 via länken som finns i det inkommande e-postmeddelandet från SKR till respektive medlem, skickat den 20 april 2022.

3.2 Genomföra ombudsvalet

3.2.1 Förberedelser

Ombudsvalet förrättas hos samtliga medlemmar i Sveriges Kommuner och Regioner. Valet förrättas av medlems nyvalda fullmäktige i anslutning till ett ordinarie sammanträde.

Valet bör enligt valnämndens rekommendation förrättas under november månad 2022. Det är dock möjligt att genomföra valet i december månad. Tänk då på att det kan bli tidskritiskt ifall valet skulle behöva göras om ifall något har gått fel första gången. Valet ska ha genomförts senast 31 december 2022.

Samtidigt som kontaktperson meddelas till SKR:s valnämnd (se ovan) meddelas även vilket datum som ombudsvalet planeras till i ert fullmäktige.

Ombudsvalet vid fullmäktigesammanträdet ska inte protokollföras i fullmäktiges protokoll och därför inte heller finnas med på fullmäktiges föredragningslista. Däremot ska informationen om valet finnas med på kallelsen till fullmäktigesammanträdet. Förslagsvis kan punkten i kallelsen rubriceras som ”xx kommun/regions medverkan i val av ombud till Sveriges Kommuner och Regioners kongress 2023”.

3.2.2 Valsedlar

Partiernas fastställda valsedlar kommer att skickas via e-post till varje utsedd kontaktperson i vecka 42 eller i vecka 43. Därefter har kommunen/regionen ansvar för att trycka upp och säkerställa att samtliga valsedlar finns i minst samma antal som ledamöter i fullmäktige, att de finns tillgängliga vid valtillfället samt att det finns ”blanka” valsedlar för den som vill göra en egen valsedel.

OBS! De lokala och regionala partier som inte har någon rikstäckande organisation behöver få information på annat sätt om val av ombud. Se punkt 3.4.

3.2.3 Genomförande

Valet sker genom sluten omröstning bland ordinarie/tjänstgörande fullmäktigeledamöter.

Det är inte möjligt att göra tillägg, strykningar, kryssmarkeringar (alltså inget personvalsförfarande) eller andra ändringar i en valsedel. Sådana ändringar/markeringar kommer inte att beaktas vid sammanräkning. Det är däremot möjligt att vid valtillfället tillverka en egen valsedel.

Valet bör ske under överinseende av en särskilt utsedd justeringsperson (exempelvis den eller de personer som fullmäktige utsett för att justera fullmäktigeprotokollet vid aktuellt sammanträde).

Ett protokoll (se bilaga 3) ska upprättas där det framgår hur många röster som avgivits, kommunen/regionens namn samt datum för ombudsvalet. Protokollet ska sedan bifogas när valsedlarna skickas till SKR:s valnämnd (se punkt 3.3 nedan)

OBS – antalet valsedlar och antalet röstande skall överensstämma – om inte, behöver valet göras om.

Valet av kongressombud hos medlem kan inte överklagas.

3.3 Efter genomfört ombudsval

Det är medlems ansvar att ta hand om de avgivna valsedlarna och skicka dem vidare till SKR:s valnämnd för sammanräkning.

Kontrollräkna de avlämnade valsedlarna för att säkerställa att antalet valsedlar överensstämmer med antalet röstande. Felaktigt antal kan medföra att valet måste göras om.

Efter kontrollräkningen läggs valsedlarna i original - ej vikta - i ett kuvert tillsammans med rösträkningsprotokollet (bilaga 3), försluts samt skickas, dagen efter ombudsvalet i fullmäktige, i **rekommenderad försändelse** till:

Valnämnden, att: Karin Särnå
Sveriges Kommuner och Regioner
118 82 Stockholm.

Ange också på kuvertet vilken kommun/region som är avsändare.

3.4 Information om valet till lokala/regionala partier utan rikstäckande organisation

De lokala och regionala partier som inte har någon rikstäckande organisation behöver få information på annat sätt. Valnämnden ber om respektive kommun/regions hjälp för att förmedla information om ombudsvalet till de lokala partier som är företrädare i den nyvalda fullmäktigeförsamlingen. Se även punkt 3.4 Uppgifter för de politiska partierna.

3.5 Uppgifter för de politiska partierna

De politiska partierna har ett betydande ansvar för nominering av ombud och upprättande av valsedlar. Deras ansvarsuppgifter hanteras i särskilt dokument som är utskickat till partierna som finns representerade i SKR:s styrelse (moderaterna, centerpartiet, kristdemokraterna, liberalerna, socialdemokraterna, vänsterpartiet, miljöpartiet, sverigedemokraterna, norrbottens sjukvårdsparti). Om

det finns ett lokalt parti i kommunen/regionen som behöver ha tillgång till detta dokument, be dem kontakta SKR:s valkansli via e-post ombudsval@skr.se eller telefon 08-452 7264.

4. Vad händer efter ombudsvalet?

4.1 Sammanräkning

SKR:s valnämnd ansvarar för sammanräkning av valsedlar som inkommit från medlemmarna. Sammanräkningen sker valkretsvis och särskilda röstprotokoll upprättas.

Vid sammanräkningen ges rösterna ett röstvärde. Kommunen/regionens folkmängd divideras med antalet ledamöter i nyvalda fullmäktige. Kvoten avrundas uppåt till fullt tiotal. Om det t.ex. går 100 invånare per fullmäktigeledamot är röstvärdet 1,0. Röstvärdet anges med en decimal. Regionerna har totalt lika stor röstvärde som samtliga kommuner har gemensamt.

Mandatfördelningen mellan partierna och turordningen inom partierna bestäms i övrigt enligt de grunder som anges för proportionella val.

4.2 Valresultatet

Resultatet av ombudsvalet kommer att offentliggöras först när samtliga valkretsars valresultat föreligger. Resultatet för samtliga valkretsar beräknas föreligga under någon av de första veckorna i januari 2023.

Resultatet kommer att presenteras på SKR:s hemsida, www.skr.se. Särskild information kommer även att skickas ut till medlemmarna och de valda ombuden.

Det är inte möjligt att förrätta fyllnadsval av ombud/ersättare under pågående mandatperiod. Om något ombud lämnar sitt uppdrag under mandatperioden sker omräkning på så sätt att den person som står näst på tur på listan träder in som nytt ombud. Om namnen på listan tar slut kan således en plats bli tom.

5. Kontaktuppgifter SKR

För ytterligare information om ombudsvalet och om kongresserna hänvisas till förbundets hemsida, www.skr.se/kongress.

Ni är också välkomna att kontakta SKR:s valsekretariat på e-post: ombudsval@skr.se eller nedanstående personer vid förbundskansliet om ni har några frågor eller synpunkter:

Karin Särnå handläggare

karin.sarna@skr.se

tel: 08-452 7264

Anna Wiitavaara, administratör

anna.wiitavaara@skr.se

tel: 08-452 7865

Anna Boman, sektionschef

anna.boman@skr.se

tel: 08-452 7266

6. Checklista för kommuner och regioner

1. Anmäla kontaktperson till SKR senast 31 maj 2022 via länk som finns i e-postmeddelandet skickat den 20 april 2022.
2. Om inte datum för ombudsval meddelats via länken ovan (där kontaktperson anmäls), ska datum anmälas via mail till ombudsval@skr.se senast den 1 september 2022
3. Valsedlar (som skickas till kontaktperson, från SKR i vecka 42-43) trycks upp inför ombudsval. Glöm inte även blanka valsedlar!
4. Genomföra ombudsval genom sluten omröstning, förslagsvis i anslutning till ett fullmäktigesammanträde. SKR rekommenderar valet sker i november månad, men det är möjligt att genomföra även i december månad 2022.
5. Fyll i röstsammanräkningsprotokoll, som ska undertecknas av utsedd justeringsperson
6. Kontrollräkning av valsedlar – ska överensstämma med antalet fullmäktigeledamöter
7. Skicka valsedlar och röstsammanräkningsprotokoll som rekommenderad försändelse till SKR:s valnämnd dagen efter att valet skett, på följande adress:

Valnämnden, att: Karin Särnå, Sveriges Kommuner och Regioner, 118 82 Stockholm

7. Bilagor

1. Ombud per parti/valkrets/län 2019-2023
2. Valnämndens ledamöter
3. Röstsammanräkningsprotokoll fullmäktige

Samtliga bilagor finns även på www.skr.se/kongress

Ombud per valkrets 2022

Kod	Valkrets	Folkmängd 211231	Resultat 2022	Förändring 2018-2022
01	Stockholms län	2415139	104	2
03	Uppsala län	395026	17	0
04	Södermanlands län	301801	13	0
05	Östergötlands län	469704	20	0
06	Jönköpings län	367064	16	0
07	Kronobergs län	203340	9	0
08	Kalmar län	247175	11	0
09	Gotlands län	61001	3	0
10	Blekinge län	158937	7	0
12	Skåne län	1402425	60	1
13	Hallands län	340243	15	0
14	Västra Götalands län	1744859	75	0
17	Värmlands län	283196	12	-1
18	Örebro län	306792	13	0
19	Västmanlands län	278967	12	0
20	Dalarnas län	288387	12	-1
21	Gävleborgs län	287767	12	-1
22	Västernorrlands län	244193	11	0
23	Jämtlands län	132054	6	0
24	Västerbottens län	274563	12	0
25	Norrbottnens län	249693	11	0
	Summa riket	10452326	451	0

Antal invånare per ombud

23176

SKR:s valnämnd inför val av kongressombud 2023-2027

Ledamöter

Gunnar Lidell (M), Vänersborgs kommun, ordförande

Åsa Karlsson (S), Götene kommun, vice ordförande

Göran Gunnarsson (C), Region Östergötland

Tommy Bernevång Forsberg (KD), Österåkers kommun

Jonas Andersson (L), Västra Götalandsregionen

Yasmine Carlsson (V), Stockholms stad

Britt-Marie Rosenqvist (MP), Bollnäs kommun

Patrik Jönsson (SD), Hässleholms kommun

Personliga ersättare

Roland Gustbée (M), Region Kronoberg

Johan Kling (C), Stockholms stad

Liselott Fager (KD), Linköpings kommun

Jens Sundström (L), Region Norrbotten

Peter Roslund (S), Piteå kommun

Gunnar Friberger (V), Nacka kommun

Ove Johansson, (MP), Burlöv kommun

Ewa Olsson-Bergstedt (SD), Skinnskattebergs kommun

Val av ombud till Sveriges Kommuner och Regioners kongress

Protokoll

fört vid sammanräkning av röster avgivna vid ombudsval förrättat av fullmäktige-
ledamöter i

.....
kommun/region

.....
län (valkrets)

Ombudsvalet genomfördes den .....

.....
Antal ledamöter i fullmäktige (nyvalda fullmäktige)

.....
Antal avgivna röster vid ombudsvalet

.....
Justeringsperson vid ombudsvalet

*Sammanräkningsprotokollet skickas tillsammans med avgivna röster
i original som en rekommenderad försändelse till
Valnämnden, att. Karin Särnå
Sveriges Kommuner och Regioner
118 82 Stockholm
Ange avsändare (kommunens/landstingets namn) utanpå kuvertet.*

ALLIANSEN

Kristdemokraterna

1. Stefan Svensson, Alingsås
2. Elisabet Lann, Göteborg
3. Jan Utbult, Öckerö
4. Maria Nilsson, Vänersborg
5. Niklas Arvidsson, Borås
6. Miriam Lilja, Lerum
7. Conny Brännberg, Skövde
8. David Sahlsten, Uddevalla
9. Maria Maric, Tibro
10. Arne Olsson, Vårgårda
11. Martina Gullbrandsson, Tjörn
12. Ove Severin, Herrljunga
13. Kerstin Molander, Dals-Ed
14. Fredrik Olsson, Munkedal
15. Maria Bruckshaw, Falköping
16. Mikael Kaufmann, Lidköping
17. Nicolette Nadj, Mark
18. Anders Ekström, Strömstad
19. Annelie Holmgren, Skara
20. Patrik Karlsson, Bollebygd
21. Gun-Marie Daun, Kungälv
22. Daniel Jensen, Mellerud
23. Barbro Björklund, Karlsborg
24. Sune Rydén, Ale
25. Frida Edberg, Ulricehamn
26. Michael Kihlström, Hjo
27. Paulina Johansson, Svenljunga
28. Nedzad Deumic, Stenungsund
29. Anette Nord, Partille
30. Christer Törnell, Åmål
31. Brigitte Barenfeld, Tranemo
32. Adam Laurén, Mölndal
33. Marianne Gustafson, Skövde
34. Sonny Haglund, Tanum
35. Isabella Carlén, Götene

36. Patrik Kristoffersen, Tidaholm
37. Jennie Richter, Orust
38. Håkan Eriksson, Härryda
39. Lisbeth Wilsson, Bengtsfors
40. Bedros Cicek, Trollhättan
41. Maria Åkebrand, Essunga
42. Jonas Hilmersson, Lilla Edet
43. Julia Djupfeld, Färgelanda
44. Robert Yngve, Sotenäs
45. Anne-Marie Carlsson, Grästorp
46. Stig Eklund, Gullspång
47. Pia E Gustafsson, Vara
48. Sven-Inge Eriksson, Mariestad

VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

VAL AV OMBUD TILL SVERIGES KOMMUNER OCH REGIONERS KONGRESS 2023-2027

ALLIANSEN

Liberalerna

1. Pär Lundqvist, Härryda
2. Anna Svalander, Borås
3. Axel Darvik, Göteborg
4. Gun Alexandersson Malm, Tjörn
5. Runo Johansson, Tidaholm
6. Veronica Almroth, Orust
7. Daniel Andersson, Göteborg
8. Elisabeth Mattsson, Kungälv
9. Glenn Grimhage, Mölndal
10. Alda Danial, Tibro
11. Lars Tysklind, Strömstad
12. Maria Johansson, Uddevalla
13. Johan Wikander, Borås
14. Simona Mohamsson, Göteborg
15. Sten Selin, Ulricehamn
16. Ulla-Britt Hagström, Skövde
17. Jens Christian Berlin, Alingsås
18. Lill Jansson, Lerum
19. Martin Johansson, Falköping
20. Cecilia Prins, Vänersborg
21. Pär Jonsson, Lidköping
22. Eva Flyborg, Göteborg
23. Pär Gustafsson, Göteborg
24. Inger Larsson, Karlsborg
25. Karl-Gustav Bynke, Skara
26. Charlotta Norén, Herrljunga
27. Peter Stenberg, Åmål
28. Maria Aronsson Dahl, Mark
29. Erik Edlund, Partille
30. Kristina Grapenholm, Alingsås
31. Mikael Sternemar, Sotenäs
32. Patric Cerny, Borås

VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

33. Monica Holm, Götene
34. Christer Björnsson, Vårgårda
35. Lisbeth Svensson, Stenungsund
36. Hannu Sutinen, Bollebygd
37. Eva Lans Samuelsson, Ale
38. Nour Beyed, Gullspång
39. Jari Paolo-Oja, Svenljunga
40. Karin Blomstrand, Munkedal
41. Björn Bröne, Hjo
42. Ana Alvarez Björk, Tranemo
43. Kenneth Carlsson, Färgelanda
44. Lars Björnelid, Lysekil
45. Karin Veres, Göteborg
46. Christian Haneson, Tanum
47. Anders Halldén, Hälaryda
48. Lena Högfeltd, Dals-Ed
49. Jan Leander, Bengtsfors
50. Gunilla Fransson, Töreboda
51. Dag Hardysson, Grästorp
52. Erik Johansson, Öckerö
53. Ann Catrine Fogelgren, Göteborg

VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

VAL AV OMBUD TILL SVERIGES KOMMUNER OCH REGIONERS KONGRESS 2023-2027

Alliansen

Moderaterna

1. Axel Josefson, kommunalråd, Göteborg
2. Merjem Maslo, kommunalråd, Mölndal
3. Theres Sahlström, leg. fysioterapeut, Skövde
4. Peter Eriksson, oppositionsråd, Trollhättan
5. Lars Holmin, regionråd, Ulricehamn
6. Peter Hermansson, bitr. regionråd, Göteborg
7. Gustaf Josefson, officer, Mölndal
8. Linn Brandström, regionråd, Töreboda
9. Hampus Magnusson, kommunalråd, Göteborg
10. Mats Abrahamsson, kommunalråd, Sotenäs
11. Viktor Lundblad, tjänsteman, Lerum
12. Annette Carlson, kommunalråd, Borås
13. Johan Abrahamsson, kommunalråd, Mariestad
14. Nina Miskovsky, kommunalråd, Göteborg
15. Marith Hesse, kommunalråd, Partille
16. Henrik Harlitz, oppositionsråd, Vänersborg
17. Monika Beiring, personalvetare, Göteborg
18. Ulrika Gartman Blom, företagare, Lidköping
19. Anders Holmensköld, kommunalråd, Kungälv
20. Toni Orsulic, målare, Göteborg
21. Tomas Ekberg, egenföretagare, Mark
22. Liselotte Fröjd, kommunalråd, Tanum

23. Johan Fält, civilingenjör, Göteborg
24. Daniel Filipsson, kommunalråd, Alingsås
25. Adam Johansson, kommunalråd, Falköping
26. Sarah Ullmark, jurist, Göteborg
27. Maria Renfors, civilekonom, Stenungsund
28. Stig Bertilsson, kommunalråd, Bengtsfors
29. Micaela Kronberg, sjuksköterska, Vårgårda
30. Gabriela Bosjnakovic, kommunalråd, Vara
31. Jeta Ibishi, politisk sekreterare, Göteborg
32. Mikael Berglund, kommunalråd, Ale
33. Michael Karlsson, ingenjör, Åmål
34. Anders Sundberg, senior managementkonsult, Göteborg
35. Ylva Pettersson, kommunalråd, Skara
36. Anna-Lena Holberg, beteendevetare, Lerum
37. Martin Nilsson, företagare, Borås
38. Margareta Broang, småföretagare, Göteborg
39. Catrin Hulmarker, kommunalråd, Hjo
40. Angela Fast Torstensson, företagare, Partille
41. Suhaib Hurani, tandläkarstudent, Färgelanda
42. Mattias Tykesson, väktare, Göteborg
43. Susanna Cassberg, handläggare, Göteborg
44. Jennie Wernäng, mottagningskoordinator, Öckerö
45. Daniel Andersson, kommunalråd, Essunga
46. Johan Björkman, provningsingenjör, Svenljunga
47. Camilla Josefsson, enhetschef, Uddevalla
48. Tobias Björk, civilekonom, Göteborg
49. Kristian Vramsten, ekonom, Mölndal

ALLIANSEN

Centerpartiet

1. Cecilia Andersson
2. Emmyly Bönfors
3. Aida Karimli
4. Bengt Hilmersson
5. Gunilla Druve Jansson
6. Mats Andersson
7. Peter Heie
8. Julia Färjhage
9. Frida Nilsson
10. Ulrica Johansson
11. Emina Music
12. Ann Blomberg
13. Maria Kornevik Jakobsson
14. Karola Svensson
15. Roland Karlsson
16. Kerstin Hermansson
17. Maria Andersson
18. Robert Linder Blomberg
19. AnnaSara Perslow
20. Susanne Andersson

VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

VAL AV OMBUD TILL SVERIGES KOMMUNER OCH REGIONERS KONGRESS 2023-2027

Rödgrön valsamverkan

Arbetarepartiet Socialdemokraterna

1. Jonas Attenius, Göteborg
2. Janette Olsson, Stenungsund
3. Alex Bergström, Falköping
4. Ida Jakobsson, Tanum
5. Ulf Olsson, Borås
6. My Alnebratt, Göteborg
7. Dennis Ljunggren, Ale
8. Ingela Backman, Tidaholm
9. Bijan Zainali, Trollhättan
10. Helen Eliasson, Borås
11. Per Tenggren, Göteborg
12. Renée Bengtsson, Lerum
13. Jonas Sundström, Lidköping
14. Therese Mancini, Sotenäs
15. Håkan Andersson, Mark
16. Viktoria Tryggvadottir Rolka, Göteborg
17. Thorbjörn Carlsson, Partille
18. Åsa Karlsson, Götene
19. Jan Olof Johansson, Lysekil
20. Ylva Lengberg, Borås
21. Jim Aleberg, Ale
22. Marina Johansson, Göteborg
23. Johan Ask, Skövde
24. Ulla Börjesson, Färgelanda

25. Mats Palm, Herrljunga
26. Blerta Hoti, Göteborg
27. Peter Lindroth, Karlsborg
28. Mona Burås Dieng, Lilla Edet
29. Kent Hansson, Strömstad
30. Madde Lind, Tranemo
31. Aslan Akbas, Göteborg
32. Maria Brauer, Öckerö
33. Michael Melby, Mellerud
34. Jenni Strand, Gullspång
35. Peter Rosholm, Bollebygd
36. Malin Sjunneborn, Göteborg
37. Patrik Linde, Härryda
38. Carina Gullberg, Gullspång
39. Ingemar Samuelsson, Uddevalla
40. Carina Svensson, Bollebygd
41. Robert Hammarstrand, Göteborg
42. Pia Gillerstedt, Kungälv
43. Benny Augustsson, Vänersborg
44. Lena Landén Olsson, Göteborg
45. Patrik Harrysson, Svenljunga
46. Pernilla Övermark, Mölndal
47. Roshan Yigit, Göteborg
48. Monica Hansson, Trollhättan
49. Olof Lundberg, Stenungsund
50. Anna Österström, Mark

VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

**VAL AV OMBUD TILL SVERIGES KOMMUNER OCH REGIONERS KONGRESS 2023-
2027**

Rödgrön valsamverkan

Vänsterpartiet

1. Carina Örgård, Göteborg
2. Claes-Göran Borg, Lidköping
3. Anette Holgersson, Floda
4. Jerker Halling, Mölndal
5. Gunilla Cederbom, Vänersborg
6. Frida Tånghag, Göteborg
7. Stefan Lindborg, Dalsjöfors
8. Marjan Garmroudi, Borås
9. Evalena Öman, Hällekis
10. Mats Pilhem, Svanesund
11. Maria Adrell, Alingsås
12. Elena Miyawaki, Trollhättan
13. Maria Wåhlin, Göteborg
14. Karin Jageby, Örby
15. Kerstin Hultman, Göteborg
16. Pål Magnussen, Mellerud

VÄSTRA GÖTALAND

Rödgrön valsamverkan

Miljöpartiet

1. Madeleine Jonsson, Göteborg
2. Bosse Parbring, Göteborg
3. Yngve Johansson, Sotenäs
4. Göran Larsson, Borås
5. Tanja Siljadji Dahne, Tjörn
6. Andreas Hernbo, Göteborg
7. Linnea Kläth, Borås
8. Katarina Kuzmanovic, Lerum

VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

**VAL AV OMBUD TILL SVERIGES KOMMUNER OCH REGIONERS KONGRESS
2023-2027**

Sverigedemokraterna

- 1.Håkan Lösnitz, Torslanda
- 2.Matz Dovstrand, Sävedalen
- 3.Heikki Klaavuniemi, Hällevadsholm
- 4.Jonas Eriksson, Skövde
- 5.Andreas Exner, Äsperöd
- 6.Victoria Dahlqvist, Kode
- 7.Jörgen Fogeklou, Askim
- 8.Mattias Gustafsson, Strömstad
- 9.Åse Nicklasson, Tibro
- 10.Inga-Maj Kruger, Fotskäl
- 11.Frej Dristig, Lilla Edet
- 12.Krista Femrell, Göteborg
- 13.Lena Mjörnell, Vänersborg
- 14.Jonas Larsson, Falköping
- 15.Patrik Thóren, Svenljunga
- 16.Peter Arvidsson, Mölnlycke
- 17.Agneta Kjaerbeck, Göteborg
- 18.Christoffer Wallin, Färgelanda
- 19.Elin Härling, Vara
- 20.Maria Lindgren, Borås
- 21.Timothy Tréville, Sävedalen
- 22.Gunnar Holmström, Torslanda
- 23.Ove Kaye, Ånimskog
- 24.Bo Heijl, Mariestad
- 25.Jacob Brendelius, Herrljunga
- 26.Robert Jansson, Skepplanda
- 27.Björn Tidland, Göteborg
- 28.Lennart Jonsson, Mölndal
- 29.Jelina Tomasdotter, Hova
- 30.Daniel Persson, Hultafors

VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

From: Inga-Lill Hast
Sent: 07 nov 2022 03:31:53 +01:00
To: Johan Nilsson
Cc:
Subject: Entledigande KF

Härmed begär jag mig entledigad från min plats i Kommunfullmäktige i Tjörns kommun.

Inga-Lill Hast

Till

Kommunfullmäktige

Jag får härmed anhålla om att bli entledigad från mina förtroendeuppdrag inom Tjörns kommun från och med 2022-11 01.

Tjörn 2022-11-07

Anders G Högmark

§ 24

Val av ordförande i arvodesberedningen till och med 2022-12-31

Beslut

Valberedningen föreslår kommunfullmäktige besluta att välja Gunnemar Olsson (L) till ordförande i arvodesberedningen till och med 2022-12-31.

Sammanfattning

Arvodesberedningens ordförande Anders G Högmark (M) har till kommunfullmäktige begärt entledigande från sina förtroendeuppdrag i Tjörns kommun. Med anledning av det har valberedningen att nominera en ny ordförande för resterande tid av mandatperioden.

§ 15

Val av Kommunstyrelse 2023-2026**Beslut**

Valberedningen föreslår kommunfullmäktige besluta att:

1. Välja följande personer till kommunstyrelsen till och med 2026-12-31:

Ledamöter

Martin Johansen (L)
Moderat ledamot (M)
Moderat ledamot (M)
Gert Kjellberg (TP)
Thord Jansson (SD)
George Strömbom (C)
Cyril Esbjörnsson (TP)
Peter Bäcklund (S)
Björn Möller (KD)
Ludwig Andréasson (S)
Anette Johannessen (S)

Ersättare

Peter Andersson (L)
Bertil Ahlstrand (SD)
Magnus Gullbrandsson (TP)
Jeanette Lagervall (V)
Rikard Larsson (S)
Niklas Andersson (KD)
Jan Holmgren (MP)

2. Martin Johansen (L) väljs till ordförande.
3. Moderat ledamot (M) väljs till 1:e vice ordförande.
4. Peter Bäcklund (S) väljs till 2:e vice ordförande.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige ska välja ny kommunstyrelse till och med 2026-12-31.

Inför kommunfullmäktiges sammanträde ska valberedningen inkomma med nominering av ledamöter och ersättare samt presidium.

§ 16

Val av Samhällsbyggnadsnämnd 2023-2026**Beslut**

Valberedningen föreslår kommunfullmäktige besluta att:

1. Välja följande personer till samhällsbyggnadsnämnden till och med 2026-12-31:

Ledamöter

Moderat ledamot (M)
Jenn Johansson (SD)
Urban Möller (L)
Christer Olsson (SD)
Moderat ledamot (M)
Peter Gustavsson (TP)
Marie Rössberger (TP)
Rikard Larsson (S)
Stellan Samsson (KD)
Lena Palmén (S)
Jan Berndtsson (S)

Ersättare

Hans Nilsson (L)
Thord Jansson (SD)
Svante Blidberg (C)
Jeanette Lagervall (V)
Svante Karlsson (S)
Jörgen Myrberg (KD)
Björn Möller (KD)

2. Moderat ledamot (M) väljs till ordförande.
3. Jenn Johansson (SD) väljs till 1:e vice ordförande.
4. Rikard Larsson (S) väljs till 2:e vice ordförande.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige ska välja ny samhällsbyggnadsnämnd till och med 2026-12-31.

Inför kommunfullmäktiges sammanträde ska valberedningen inkomma med nominering av ledamöter och ersättare samt presidium.

§ 17

Val av Kultur- och fritidsnämnd 2023-2026**Beslut**

Valberedningen föreslår kommunfullmäktige besluta att:

1. Välja följande personer till kultur- och fritidsnämnden till och med 2026-12-31:

Ledamöter

Benita Nilsson (L)
Rikard Simensen (SD)
Frank Holvik (C)
Andreas Hansson (TP)
Robert Berntsson (TP)
Moderat ledamot (M)
Moderat ledamot (M)
Kerstin Gunneröd (S)
Christoffer Lorentsson (KD)
Bert-Inge Nordberg (S)
Moody Magnusson (S)

Ersättare

Ewa-Lena Svensson (L)
Moderat ersättare (M)
Thord Jansson (SD)
Fanny Kivimäki (V)
Björn Johannessen (S)
Tobias Bergström (KD)
Ludwig Andréasson (S)

2. Benita Nilsson (L) väljs till ordförande.
3. Rikard Simensen (SD) väljs till 1:e vice ordförande.
4. Kerstin Gunneröd (S) väljs till 2:e vice ordförande.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige ska välja ny kultur- och fritidsnämnd till och med 2026-12-31.

Inför kommunfullmäktiges sammanträde ska valberedningen inkomma med nominering av ledamöter och ersättare samt presidium.

§ 18

Val av Socialnämnd 2023-2026**Beslut**

Valberedningen föreslår kommunfullmäktige besluta att:

1. Välja följande personer till socialnämnden till och med 2026-12-31:

Ledamöter

Gun Alexandersson Malm (L)
Moderat ledamot (M)
Gunnel Lundberg (TP)
Annelie Andersson (SD)
Moderat ledamot (M)
Irene Gustavsson (C)
Elisabeth Hansson (L)
Anette Johannessen (S)
Björn Holm (KD)
Annica Johansson (S)
Barbro Leidzén (S)

Ersättare

Thord Jansson (SD)
Christofer Niklasson (TP)
Moderat ersättare (M)
Thomas Collberg (V)
Mona-Lisa Dahlberg (S)
Björn Sporrang (S)
Sylvia Lorentsson-Laitinen (KD)

2. Gun Alexandersson Malm (L) väljs till ordförande.
3. Moderat ledamot (M) väljs till 1:e vice ordförande.
4. Anette Johannessen (S) väljs till 2:e vice ordförande.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige ska välja ny socialnämnd till och med 2026-12-31.

Inför kommunfullmäktiges sammanträde ska valberedningen inkomma med nominering av ledamöter och ersättare samt presidium.

§ 19

Val av Barn- och utbildningsnämnd 2023-2026**Beslut**

Valberedningen föreslår kommunfullmäktige besluta att:

1. Välja följande personer till barn- och utbildningsnämnden till och med 2026-12-31:

Ledamöter

Gunnemar Olsson (L)
Bertil Ahlstrand (SD)
Moderat ledamot (M)
Moderat ledamot (M)
Gert Kjellberg (TP)
Veronicka Eriksson (TP)
Moderat ledamot (M)
Björn Möller (KD)
Göran Hermansson (S)
Marieanne Berndtsson (S)
Maud Sundqvist (KD)

Ersättare

Christina Ericson (L)
Karin Mattsson (C)
Christer Olsson (SD)
Christer Wrangsten (V)
Christer Ekman (S)
Emma Lennholm (S)
Emelie Bergius (KD)

2. Gunnemar Olsson (L) väljs till ordförande.
3. Bertil Ahlstrand (SD) väljs till 1:e vice ordförande.
4. Björn Möller (KD) väljs till 2:e vice ordförande.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige ska välja ny barn- och utbildningsnämnd till och med 2026-12-31.

Inför kommunfullmäktiges sammanträde ska valberedningen inkomma med nominering av ledamöter och ersättare samt presidium.

§ 20

Val till Göteborgsregionens förbundsfullmäktige 2023-2026 (1+1)**Beslut**

Valberedningen föreslår kommunfullmäktige besluta att välja följande personer till Göteborgsregionens förbundsfullmäktige till och med 2026-12-31:

Ledamot

Gun Alexandersson Malm (L)

Ersättare

Anette Johannessen (S)

Sammanfattning

Enligt GR:s förbundsordning ska Tjörns kommun utse en ledamot och en ersättare till förbundsfullmäktige.

§ 21

**Val till Räddningstjänsten Storgöteborgs
förbundsfullmäktige 2023-2026 (2+2)****Beslut**

Valberedningen föreslår kommunfullmäktige besluta att välja följande personer till Räddningstjänsten Storgöteborgs förbundsfullmäktige till och med 2026-12-31:

Ledamöter

Martin Johansen (L)

Rikard Larsson (S)

Ersättare

Moderat ersättare (M)

Niklas Andersson (KD)

Sammanfattning

Enligt Räddningstjänsten Storgöteborgs förbundsordning ska Tjörns kommun utse två ledamöter och två ersättare till förbundsfullmäktige.

§ 22

**Nominering till Räddningstjänsten Storgöteborgs
förbundsstyrelse 2023-2026 (1+1)****Beslut**

Valberedningen föreslår kommunfullmäktige besluta att nominera följande personer till Räddningstjänsten Storgöteborgs förbundsstyrelse till och med 2026-12-31:

Ledamot

Magnus Gullbrandsson (TP)

Ersättare

Svante Karlsson (S)

Sammanfattning

Tjörns kommun ska nominera en ledamot och en ersättare till Räddningstjänsten Storgöteborgs förbundsstyrelse till och med 2026-12-31.

§ 23

Nominering till Räddningstjänstens Storgöteborgs revision 2023-2026**Beslut**

Valberedningen föreslår kommunfullmäktige besluta att nominera Per Jensnäs till Räddningstjänsten Storgöteborgs revision.

Sammanfattning

Tjörns kommun ska nominera en revisor till Räddningstjänsten Storgöteborgs revision. Inför valberedningens sammanträde har den kommunala revisionen i Tjörns kommun föreslagit Per Jensnäs till uppdraget.

§ 188

Antagande av budget 2023 och preliminär budget 2024-2025 samt antagande av investeringsbudget 2023 samt plan 2024-2027, fastställande av skattesats 2023

2022/81

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att:

1. Anta majoritetens förslaget till budget 2023 samt preliminär budget för 2024-2025 samt investeringsbudget 2023 och plan 2024-2027.
2. Kommunstyrelsen har rätt att nyupplåna, dvs. öka låneskulden med 30 mkr under 2023.
3. Kommunstyrelsen har rätt att under 2023 omsätta lån dvs. låna upp belopp motsvarande belopp för de lån som förfaller för betalning under 2023.
4. Skattesatsen förblir oförändrad och fastställs till 21,71 kr

Sammanfattning

Kommunstyrelsen bereder frågan om budget 2023, preliminär budget 2024-2025 samt antagande av investeringsbudget 2023 samt plan 2024-2027, fastställande av skattesats 2023. De olika budgetförslagen presenteras vid kommunstyrelsens sammanträde.

Tidigare beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2022-10-20, § 159

Beslutsunderlag

Majoritetens budgetförslag

Socialdemokraterna och Kristdemokraternas budgetförslag

Vänsterpartiets budgetförslag

Miljöpartiets budgetförslag

Förslag till beslut på sammanträdet

Bo Bertelsen (M) föreslår att kommunstyrelsen ska föreslå kommunfullmäktige besluta att:

1. Anta majoritetens förslaget till budget 2023 samt preliminär budget för 2024-2025 samt investeringsbudget 2023 och plan 2024-2027.

2. Kommunstyrelsen har rätt att nyupplåna, dvs. öka låneskulden med 30 mkr under 2023.
3. Kommunstyrelsen har rätt att under 2023 omsätta lån dvs. låna upp belopp motsvarande belopp för de lån som förfaller för betalning under 2023.
4. Skattesatsen förblir oförändrad och fastställs till 21,71 kr

Socialdemokraternas och Kristdemokraternas ledamöter föreslår att kommunstyrelsen ska föreslå kommunfullmäktige besluta att bifalla Socialdemokraternas och Kristdemokraternas budgetförslag.

Tanja Siladji Dahne (MP) föreslår att kommunstyrelsen ska bifalla Miljöpartiets budgetförslag.

Beslutsgång 1

Ordförande ställer de inlämnade budgetförslagen mot varandra och Bo Bertelsens (M) förslag väljs till huvudförslag. Motförslag ska utses.

Beslutsgång 2

Ordförande ställer Socialdemokraternas och Kristdemokraternas budgetförslag mot Miljöpartiets och Vänsterpartiets.

Socialdemokraternas och Kristdemokraternas budgetförslag väljs till motförslag.

Beslutsgång 3

Ordförande ställer Bo Bertelsens (M) huvudförslag mot

Socialdemokraternas och Kristdemokraternas motförslag. Bo Bertelsens (M) förslag väljs.

PLAN FÖR MÅL OCH EKONOMI 2023

Preliminära ramar 2024-2025
Investeringsbudget 2023 samt
plan för investeringar 2024-2027

TJÖRNPARTIET↑

Innehåll

Förord	3
1 Tjörns kommuns styrmodell och budgetprocess	4
2 Tjörn – möjligheternas ö hela året och för hela livet	6
3 Strategiska områden	8
3.1 Kommunens strategiska områden och Agenda 2030	9
4 Grunduppdrag, styrdokument och mål – så hänger det ihop	11
5 Strategiskt område Vi bygger en miljövänlig kommun med hållbar samhällsutveckling	13
5.1 Inriktningsmål Vi erbjuder attraktiva boenden och skapar förutsättningar för företagsetablering och expansion	14
5.1.1 Prioriterat mål Process kopplat till detaljplaner ska förbättras.....	15
5.2 Inriktningsmål Vi har en tillförlitlig, hållbar och motståndskraftig infrastruktur	16
5.2.1 Prioriterat mål Utöka andelen förnybar energi i kommunens fastigheter	17
6 Strategiskt område Vi skapar välfärd och livskvalitet för alla	18
6.1 Inriktningsmål Vi skapar möjligheter för ett gott liv, delaktighet, insyn och medbestämmande	20
6.2 Inriktningsmål Vi rustar Tjörns barn och unga för framtiden	22
7 Strategiskt område Vi använder ekonomiska resurser ansvarsfullt och hållbart	24
7.1 Inriktningsmål God ekonomisk hushållning – vi arbetar med kontinuerlig verksamhetsutveckling och innovation för att framtidssäkra vår verksamhet.....	25
7.1.1 Prioriterat mål Vi kartlägger och utvecklar vår samverkan, samskapande och samgående med andra	26
7.2 Inriktningsmål Vi är en attraktiv arbetsgivare	27
Bilaga 1 Resultatbudget 2023-2025	29
Bilaga 2 Kassaflödesbudget 2023-2025	30
Bilaga 3 Budgeterad balansräkning 2023-2025	31
Bilaga 4 Verksamhetsramar 2023 och preliminära ramar 2024-2025	32
Bilaga 5 Investeringsbudget 2023-2027	33

Förord

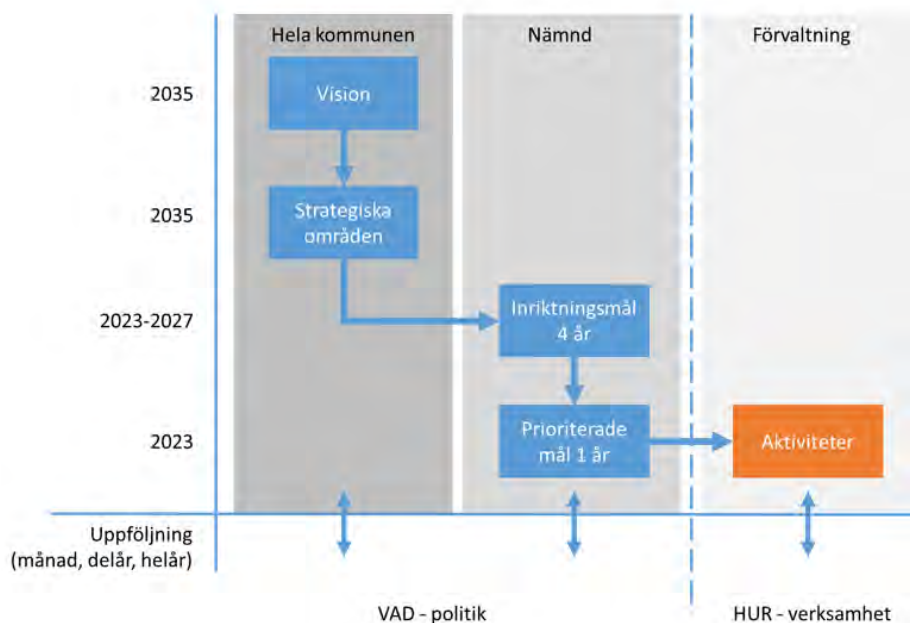
Tjörn är en bra kommun. Vi som lever här har mycket att vara stolta över. Våra förutsättningar som kommun tillsammans med nationella och internationella trender och utmaningar kräver att vi tänker nytt i våra verksamheter både kring service och tjänster och våra arbetssätt. Detta kräver mod att utmana existerande strukturer och arbetssätt. Det kräver också att vi politiker litar på att medarbetarna i våra verksamheter har kunskap, omdöme och vilja att utföra sitt arbete på ett sätt som skapar bästa möjliga service och tjänster för dem vi är till för.

Våra fem partier – Centerpartiet, Liberalerna, Moderaterna, Sverigedemokraterna och Tjörnpartiet – vill ta ansvar för vår kommun och skapa goda förutsättningar för arbete och välfärd. Vi vill lägga en hållbar och ekonomiskt stabil grund för ett samhälle där människor kan känna trygghet, rättvisa och där de kan ta egna initiativ och förverkliga sina ambitioner. Vi vill bidra till att kommunens vision om möjligheternas ö blir verklighet.

Vår politik är långsiktig och många mål har funnits med under tidigare mandatperioder och kommer att finnas med i framtiden. I årets budget kommer ni att märka två stora förändringar, nämligen att antalet mål har minskats och att målen inte delas till specifika nämnder eller styrelser. Genom att göra på detta sätt hoppas vi minska detaljstyrningen, öka delaktigheten för medarbetare i kommunen och bidra till en ökad samverkan mellan kommunens nämnder och styrelser. Kommunen måste agera som en helhet och samverka för att kommunens mål ska uppnås. Vår budget lägger därmed ett stort ansvar på nämnder och styrelser att uppfylla målen i denna budget på ett klokt sätt inom de ekonomiska ramar som fastställts. Den logiska följderna blir därför, att vi i detta budgetdokument inte i detalj reglerar hur uppgifterna ska lösas, utan lämnar både befogenhet och ansvar till facknämnder och styrelser att presentera det man tänker göra inom givna ekonomiska ramar.

1 Tjörns kommuns styrmodell och budgetprocess

Tjörns kommuns styrmodell bygger på principer för målstyrning. Målstyrning handlar om att styra verksamheter genom att sätta mål och följa upp dessa. I målen beskrivs vad som ska prioriteras – på lång och kort sikt – och vad resultatet ska vara.

Figur 1 Tjörns kommuns styrmodell. Vision, strategiska områden samt inriktningsmål beslutas av kommunfullmäktige. De prioriterade målen beslutas av kommunfullmäktige och/eller nämnd.

Målkedjan för Tjörns kommun börjar med visionen. Visionen gäller för hela Tjörns kommun fram till 2035.

Visionen bryts ned i strategiska områden – områden som kommunen valt att satsa extra mycket på för att visionen ska bli verklighet. Dessa områden är stora, långsiktiga och hållbara över en lång tid. Alla mål som sätts i budgetdokumenten utgår från de strategiska områdena.

Inför varje mandatperiod formulerar kommunfullmäktige fyraåriga inriktningsmål utifrån visionen och de strategiska områdena. I inriktningsmålen speglas den politiska viljeinriktningen för att nå visionen. Inriktningsmålen beslutas av kommunfullmäktige men delas ned till nämnder och styrelser.

Inriktningsmålen bryts sedan ned i ettåriga prioriterade mål per nämnd och styrelse. De prioriterade målen beskriver vad som är prioriterat under budgetåret för att nå de uppsatta inriktningsmålen. Om

kommunfullmäktige inte angivit prioriterade mål ska nämnder, utskott eller styrelser utforma prioriterade mål utifrån givna ekonomiska resurser och utifrån de tilldelade inriktningsmålen.

Det är önskvärt att målen så långt som möjligt formuleras på ett sätt som gör att vi kan mäta resultat över tid i delårsbokslut och årsbokslut. Det ska också vara möjligt att, så långt det går, jämföra oss med andra.

Till alla mål kan det kopplas en eller flera indikatorer. En indikator är ett mått som används i bedömningen av framgång i förhållande till uppställda mål. Varje indikator ska ha ett angivet målvärde.

Indikatorerna ska ge signaler om hur väl vi uppnår eller är på väg att uppnå önskade resultat. Kommunfullmäktige beslutar om indikatorer och målvärden för inriktningsmål och de prioriterade mål som finns i fullmäktiges budget. Indikatorerna för nämndens mål beslutas av respektive nämnd i samband med beslut om detaljbudget.

Utifrån de mål och den detaljbudget som fullmäktige och nämnd formulerat och beslutat bestämmer sedan förvaltningarna vilka aktiviteter som ska genomföras för att målen ska kunna uppfyllas och så att en god ekonomisk hushållning kan råda.

2 Tjörn – möjligheternas ö hela året och för hela livet¹

Tjörn 2035 är en åretruntlevande ö för livets alla faser. Företagsamhet, småskalighet och närhet är våra kännetecken. Havet, det öppna landskapet och kulturen är våra unika värden.

Möjligheternas ö är samlingsbegreppet för Tjörns utvecklingsambitioner. Möjligheterna skapas genom förutsättningarna på Tjörn och genom ökad närhet till en växande och dynamisk Göteborgsregion. Ordet möjligheter handlar ytterst om en livsmiljö där varje individ kan utveckla sina ambitioner, idéer och drömmar.

En åretruntlevande ö för livets alla faser kräver en stabil befolkningsstillväxt för att nå 20 000 invånare år 2035. Fler helårsboende och en jämnare befolkningsstruktur är nödvändigt för att klara framtida service och ha ett Tjörn som lever året runt. Särskilt fokus behöver därför ligga på förutsättningarna för yngre barnfamiljer att etablera sig. Det krävs strategiska insatser inom arbetsmarknad och näringsliv, boende och byggnation, infrastruktur och kommunikationer, kompetensutveckling, föreningsliv och social gemenskap, samhällsservice av hög kvalitet samt gott bemötande och god tillgänglighet. Delårsboende och besökare medverkar till att upprätthålla servicenivåer samt bidrar med idéflöden och kontakter som är mycket värdefulla för Tjörns utveckling.

Företagsamhet beskriver ett förhållningssätt till dagens och morgondagens utmaningar som bygger på en positiv inställning till människors egna förmågor att hantera sina livsbetingelser. Kommunen ska arbeta aktivt med insatser för ett företagsamt Tjörn. Insatserna ska stärka en hållbar utveckling ur ekonomiskt, socialt och miljömässigt perspektiv för ett livskraftigt näringsliv, föreningsliv och samhällsliv i övrigt.

Småskalighet som grundläggande kvalitet kräver en långsiktigt medveten utvecklingspolitik för Tjörns orter. Utvecklingskraft skapas genom att alltid prioritera och fokusera på en hög kvalitet och samtidigt värna närhet i samhällsservice. Den goda dialogen kring både planprocesser och samhällsutveckling är viktig för förankring och delaktighet. Det finns en lång tradition att lita till den egna förmågan, bygga nätverk samt utveckla idéer och lösningar som är genuina och anpassade till förutsättningarna på Tjörn. Denna anda ska stärkas redan i skolan. Småskalighet innebär också insatser för mindre och medelstora företagsetablering och tillväxt.

---

¹ Tjörns kommuns vision, antagen av Kommunfullmäktige 2015-04-23, dnr 2014/438

Närhet innebär ökad närhet till dynamiken och utvecklingen i Göteborg och andra näraliggande kommuner genom bättre och snabbare kommunikationer och konstruktivt samarbete. Det innebär också fortsatt utveckling av den närhet mellan människor som är del av Tjörns kännetecken, genom aktivt stöd till arbetet med att skapa ett tryggt och säkert samhälle och till ett livaktigt och varierat föreningsliv. Närhet handlar också om närhet till en offensiv, professionell och tillgänglig kommunal verksamhet.

Havet, det öppna landskapet och kulturen tillhör Tjörns unika värden som ledande ö-kommun. Dessa värden behöver säkerställas långsiktigt men också tydliggöras och lyftas fram som en styrka i tillväxtarbetet. Kulturen är en viktig attraktionsfaktor för både boende och besökare. Det ursprungliga och autentiska, Tjörns själ, behöver vårdas och kommuniceras inte bara internt på ön utan också utåt. Kommunen behöver ha med dessa värden i sitt arbete med framtidsfrågor och sträva efter breda och långsiktigt hållbara politiska lösningar.

3 Strategiska områden

Utifrån visionen Tjörn – möjligheternas ö hela året och för hela livet har strategiska områden fastställts. De strategiska områdena är:

- Vi bygger en miljövänlig kommun med hållbar samhällsutveckling
- Vi skapar välfärd och livskvalitet för alla
- Vi använder ekonomiska resurser ansvarsfullt och hållbart

Inriktningsmål sorteras och presenteras i det fortsatta dokumentet under det strategiska område där de hör hemma.

3.1 Kommunens strategiska områden och Agenda 2030

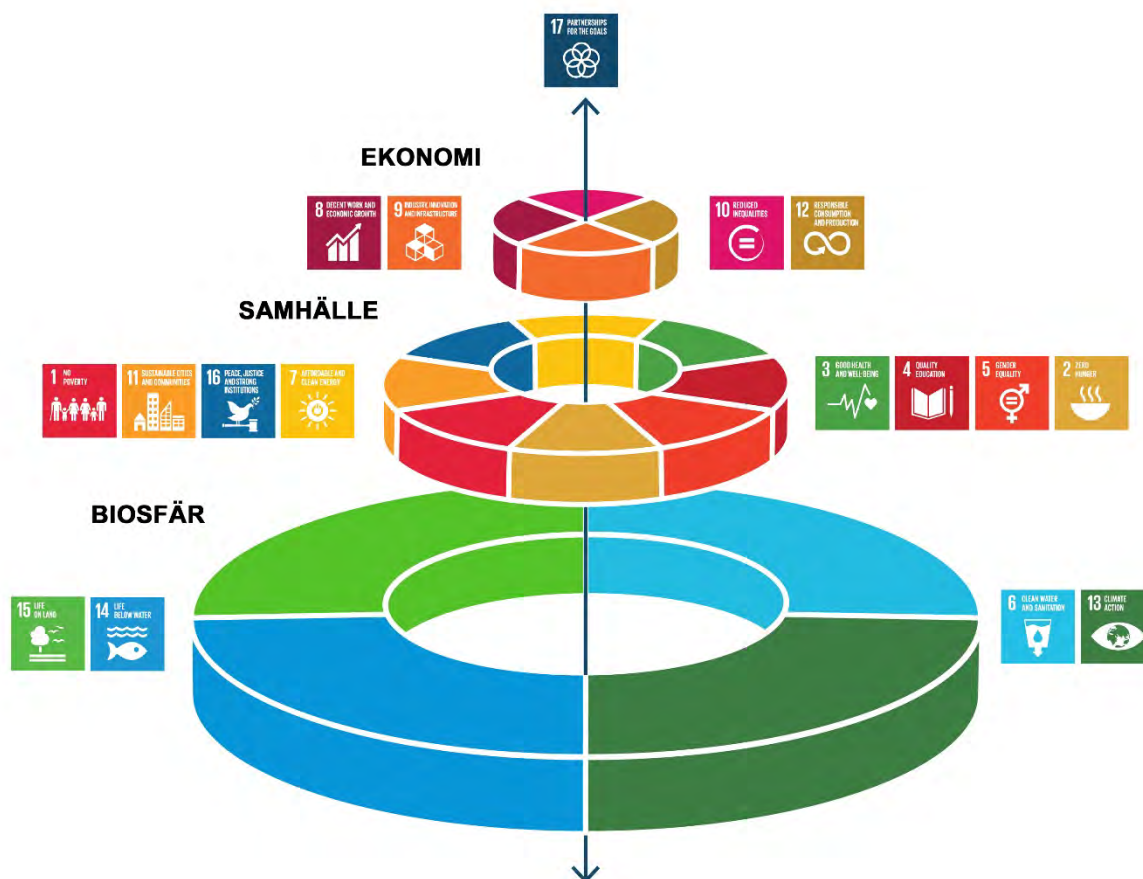
Tjörns kommun ska vara en hållbar kommun – ur alla hållbarhetsperspektiv. Vi ska vara hållbara socialt, ekologiskt och ekonomiskt. Hållbarhetsfrågorna ska löpa som en röd tråd genom alla våra verksamheter och vara som ett paraply för vårt dagliga arbete. Hållbarhet är inte en fråga som ska hanteras vid sidan om. Det är inte heller en fråga som vi kan hantera var och en för sig – i våra respektive verksamheter, nämnder eller styrelser. För att vi ska lyckas krävs ett gemensamt ansvar. Därför är samverkan mellan olika aktörer, såväl inom som utanför kommunen, nödvändig.

Figur 2 visar hur de 17 hållbarhetsmålen i Agenda 2030 kan sorteras under de tre strategiska områdena som Tjörns kommun har. Som man kan se i figuren kan många hållbarhetsmål kopplas till mer än ett av de strategiska områdena.

Figur 2 De 17 hållbarhetsmålen i Agenda 2030 sorterade under respektive strategiskt område

Ett annat sätt att titta på de globala hållbarhetsmålen är att se dem som en tårta eller sfär där man ännu tydligare ser att de olika hållbarhetsmålen hänger ihop med varandra. Miljön är det yttersta skalet som innehåller det sociala och som i sin tur innehåller det ekonomiska. Vårt samhälle kan således endast existera inom gränserna som naturens resurser sätter, på samma sätt som det ekonomiska systemet skapats av och existerar inom samhället. Utan ekologisk hållbarhet kan inte social eller ekonomisk hållbarhet åstadkommas.

Figur 3 De globala miljömålen som en "tårta" så som de presenterades av Johan Rockström och Pavan Sukhdev vid Stockholm EAT Food Forum 2016-06-13. Illustration av Jerker Lokrantz (Azote).

4 Grunduppdrag, styrdokument och mål – så hänger det ihop

Grunduppdraget för en kommun utgör den största delen av en kommuns verksamhet och handlar om allt från att bedriva skola- och barnomsorg för de yngsta invånarna i kommunen till att ge en god äldreomsorg för de äldre kommuninvånare. Grunduppdraget omfattas dock av betydligt mer än så.

Kommunen ansvarar enligt kommunallagen för att leverera service och välfärdstjänster till kommuninvånarna inom socialtjänst, barnomsorg, äldreomsorg, skola, biblioteksverksamhet, plan- och byggfrågor, hälso- och miljöskydd, renhållning och avfallshantering, räddningstjänst, vatten och avlopp, ordning och säkerhet samt konst, kultur, idrott och friluftsliv för barn och unga. All annan verksamhet är frivillig.

Det kommunala grunduppdraget regleras och beskrivs i olika generella lagar som till exempel kommunallagen, förvaltningslagen och aktiebolagslagen samt i speciallagar som till exempel socialtjänstlagen och skollagen.

För att utföra det kommunala grunduppdraget har Tjörns kommun organiserat sig i nämnder och bolag. Nämndernas och bolagens respektive grunduppdrag beskrivs i reglementen, ägardirektiv och bolagsordningar. Varje nämnd och bolag har ansvar att bedriva en effektiv och kvalitativ verksamhet med utgångspunkt i sitt grunduppdrag. I detta uppdrag ingår att arbeta med systematisk kvalitetssäkring och vidareutveckling.

Utöver det som regleras i lagar har kommunen ett stort självstyre och möjligheter att göra egna vägval, prioriteringar och sätta sina egna ambitionsnivåer. Detta gör kommunfullmäktige och kommunens nämnder via till exempel kommunens vision och strategiska områden samt via mål i olika politiska antagna styrdokument.

Vid framtagande av mål i budgetdokumenten behöver vi förhålla oss till sådant som vi redan fattat beslut om. Inriktningsmål och prioriterade mål i budgetdokumenten (kommunfullmäktiges budget samt nämndernas detaljbudgetar) ska därför ses som prioriteringar utöver det som redan finns beskrivet i lagar och antagna styrdokument, dvs utöver det som är kommunens grunduppdrag och det som är kommunens redan antagna prioriteringar och ambitionsnivåer. Målen i budgetdokumenten ska därför ses som prioriteringar och fokusområden för en viss tidsrymd, frågor som vi tycker är extra viktiga och som det behöver satsas lite extra på. Därför rymmer målen i budgetdokumentet aldrig alla de uppdrag som en kommun har och inte heller alla de prioriteringar och mål som vi redan beslutat om i andra styrdokument.

De mål som beslutas om inom ramen för kommunfullmäktiges budget gäller hela kommunkoncernen – såväl kommunens nämnder som kommunens bolag. Alla verksamheter ska och måste bidra till att kommunens budgetmål uppnås på ett klokt sätt. Samverkan mellan kommunens alla verksamheter är nyckeln till framgång.

För att målen som formuleras i budgetdokumenten – och alla de andra prioriteringar, mål och ambitionsnivåer som redan är antagna i andra styrdokument – ska vara möjliga att uppnå är det också viktigt att i budgetdokumentet se till så att det finns tillräckliga resurser för att målen ska vara uppnåbara och realiserbara.

5 *Strategiskt område*

Vi bygger en miljövänlig kommun med hållbar samhällsutveckling

Tjörns kommun ska vara en ekologiskt hållbar kommun. Vi vill minska vår klimatpåverkan genom ett ansvarsfullt, balanserat och medvetet nyttjande av våra gemensamma naturresurser. Vår sårbarhet kopplat till klimatförändringar ska minska och vi vill verka för att skydda biologisk mångfald på land och i våra hav. Våra hav och marina miljöer ska vara friska och välmående. Naturen, havet och de öppna landskapen är Tjörns kommuns unika värden och de ska bevaras och säkerställas.

Vårt arbete i miljöfrågorna ska böttna i såväl de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030 som i de regionala- och nationella miljömålen. En hållbar utveckling baseras på ett gemensamt ansvar. Därför är samverkan mellan olika aktörer, såväl inom som utanför kommunen, nödvändig för att nå framgång.

Tjörn ska satsa på ett hållbart brett utbud av boendeformer samt ge förutsättningar för ett expanderande näringsliv. Vi ska sträva efter att ge alla möjlighet att leva och verka i goda klimatsmarta bostäder och lokaler. Hållbar samhällsutveckling är en väv där bostäder, arbetsplatser, infrastruktur, service, mötesplatser och människor skapar komplexa sammanhang. Det är därför viktigt att inte planera bostäder och mark för företag frikopplade från övriga samhällsstrukturer utan i stället sträva efter att sätta in dem i ett sammanhang.

Vi vill stimulera miljösmart konsumtion och har därför ett hållbarhetsperspektiv i våra upphandlingar. Vi ska effektivisera vår energianvändning och minska förbrukningen av fossila bränslen inom kommunens samtliga verksamheter.

Kommunikationer till, från och på Tjörn ska fungera väl. Man ska kunna ta sig till jobb, aktiviteter, skolor och vänner såväl inom som utanför Tjörn. Detta är en fråga som på ett eller annat sätt berör många av våra kommunala verksamheter och som vi behöver kraftsamla omkring. De lösningar som tas fram behöver vara långsiktigt hållbara och innefatta såväl fasta förbindelser som kollektivtrafik, pendlarparkeringar, gång- och cykelvägar samt omfatta såväl persontrafik som godstrafik. Samverkan med andra aktörer kopplat till detta är en förutsättning och arbetet med att påverka och samverka med andra aktörer sker på fler nivåer.

5.1 Inriktningsmål

Vi erbjuder attraktiva boenden och skapar förutsättningar för företagsetablering och expansion

Vår kommun ska växa och utvecklas – vi behöver fler invånare och fler arbetstillfällen på vår ö. För att åstadkomma detta behövs inte bara attraktiva bostäder av olika slag utan också ett rikt, varierat och blomstrande näringsliv.

Kommunen ska ha beredskap för att kunna exploatera mark för såväl bostäder som för näringsliv. Detaljplanelagd mark ska finnas tillgänglig när den behövs. För att skapa en hållbar exploatering ska kommunen vid framtagande av detaljplaner uppmuntra inkludering, kreativitet, innovation och diversitet. De detaljplaner som tas fram ska vara realiserbara – de ska vara möjliga att genomföra och få i mål. Det ska finnas en volym i planerna som tas fram. Prioriteringen av detaljplanerna ska ske utifrån ett koncernperspektiv och samhällsnytta. De ska utgå från kommunens vision och antagna mål i våra styrdokument. Vi måste också göra detaljplaner för framtida utveckling vilket kräver en flexibilitet så att de fortfarande ska vara relevanta även om vår omvärld förändras.

Verksamheten ska undersöka möjligheter och lösningar för att främja miljömässiga krav på den exploatering och byggnation som planeras.

Bostäderna som byggs ska motsvara behoven hos de målgrupper som vi vill attrahera – människor i arbetsför ålder samt barnfamiljer. Den planerade byggnationen ska bidra till att fler bosätter sig permanent i vår kommun och ska bidra till en året-runt levande kommun.

När det gäller verksamhetsmark är det extra viktigt att kommunen initierar och tar ett ansvar för att skapa tillgänglig mark. Kommunen ska driva på och vara en aktiv part i processen.

För att kunna tillhandahålla hållbara och attraktiva alternativ för företag och nya kommuninvånare som vill etablera sig krävs samverkan och samsyn mellan kommunens olika verksamheter så som plan- och byggavdelningen, VA, funktioner som arbetar med fastigheter, mark- och exploatering, funktioner som arbetar med näringslivsfrågor, Tjörns Bostads AB, leverantörer av välfärdstjänster samt övriga externa parter. Planering av bostäder, verksamhet, infrastruktur och offentliga platser måste ske i en helhet – i ett sammanhang.

Processerna kopplade till dessa frågor ska vara effektiva och kvalitetssäkrade då de har påverkan på kommunens samtliga verksamheter. Det krävs också strategiska markinköp utifrån beslutad översiktsplan och övriga beslutade styrdokument.

Indikatorer	Målvärde 2023	Målvärde 2024	Målvärde 2025	Målvärde 2026
Säljbar och detaljplanerad mark för näringslivsutveckling som möter efterfrågan och beslutade mål, (kommunal mark), antal kvm totalt (kvm)	10 000	20 000	80 000	20 000
Färdigställda bostäder, antal (st)	138	127	124	131
Invånare i arbetsför ålder (19-64 år) enligt befolkningsprognos 2021-2040, antal (st)	8417	8506	8595	8718

5.1.1 Prioriterat mål Process kopplat till detaljplaner ska förbättras

Delas till: Kommunstyrelsen och samhällsbyggnadsnämnden

Under 2022 har kommunstyrelsen haft som prioriterat mål att se över och förbättra processer kopplade till markköp, detaljplaner, exploatering och försäljning av mark. Detta arbete behöver fortsätta även under 2023.

Syftet med detta mål är att förbättra samverkan, samarbete och kommunikation mellan de verksamheter inom kommunen som deltar i arbetet med detaljplaner så att en samsyn om processen kan uppnås. Detta kan i sin tur, i förlängningen, skapa en effektivare process och leda till kortare handläggningstider. Under året ska verksamheten också ta fram förslag på hur kvalitet, resultat och tidsåtgång kopplat till processen kan mätas för att effektiviseringsmål ska kunna sättas framåt. I detta arbete ska erfarenheter och kunskap från liknande arbeten inom GR (Göteborgsregionen) användas som underlag.

Då prioriteringar av inkomna ansökningar om detaljplaner har en stor påverkan på vilka detaljplaner som i slutändan antas är detta något som ska fokuseras extra på i arbetet. Prioriteringar av detaljplanerna måste göras utifrån ett helhets- och hållbarhetsperspektiv varför det är viktigt att många olika professioner och verksamheter inom kommunen får insyn och möjlighet att delta i prioriteringarna.

5.2 Inriktningsmål

Vi har en tillförlitlig, hållbar och motståndskraftig infrastruktur

Planering av bostäder, verksamhet, infrastruktur och offentliga platser måste ske i en helhet – i ett sammanhang. För att åstadkomma detta måste det finnas samverkan och samsyn mellan kommunens olika verksamheter så som plan- och byggavdelningen, VA, funktioner som arbetar med fastigheter, mark- och exploatering, Tjörns Bostads AB, funktioner som arbetar med näringslivsfrågor samt leverantörer av välfärdstjänster och övriga externa parter.

Kommunen står inför stora utmaningar kopplat till infrastrukturfrågor så som elförsörjning, vattentillgång, kommunikationer och hållbar energi. Eftersom det är stora ödesfrågor för kommunen är det viktigt att ansvar och mandat för dessa frågor tydliggörs, till exempel i reglementen, ägardirektiv och bolagsordningar.

Vi behöver fokusera på säkerhet och beredskap kopplat till våra olika digitala strukturer och informationstillgångar för att vara motståndskraftiga mot eventuella attacker. Som kommun måste vi vara proaktiva i vårt arbete och aktivt söka samverkan med andra för att hitta innovativa och hållbara lösningar. Även om kommunen inte ansvarar för alla delar kopplat till infrastrukturen så har verksamheterna ett ansvar att arbeta proaktivt och strategiskt för att mobilisera externa parter via olika samverkanforum och nätverk.

Tjörns kommuns alla verksamheter ska arbeta för minskade utsläpp av växthusgaser till atmosfären. Detta innebär ett aktivt arbete med omställning kopplat till bland annat transporter och kommunikationer samt produktion av förnybar energi. Kommunens verksamheter behöver ställa om och använd sig av klimatsmarta energikällor i verksamheter och fastigheter. Arbetet kräver tydliga prioriteringar samt ett strukturerat, systematiskt och långsiktigt arbete där alla verksamheter tar sitt ansvar.

Tjörns kommun ska arbeta strategiskt och långsiktigt för att kunna möta framtidens behov av vatten och en långsiktigt hållbar grundvattennivå. Vi ska säkerställa en god tillgång till dricksvatten – inte bara för kommunens invånare utan också för de företag som finns, eller vill etablera sig, i vår kommun. Företag som vill etablera sig och/eller utvecklas i vår kommun ska inte hindras på grund av bristande vattentillgång för produktionsprocesser. Kommunen ska sträva efter att minimera förbrukningen av vatten genom smarta lösningar och vi ska ta vara på dagvatten och spillvatten på ett effektivt sätt samt öka återanvändningen av vatten när så är möjligt. Läckage av dricksvatten och andelen ovidkommande vatten i ledningsnätet ska minska.

Arbetet inom detta inriktningsmål ska tydligt kopplas mot målen i Agenda 2030 som till exempel Hållbar energi för alla, Hållbara städer och samhällen, Hållbara industrier, innovationer och infrastruktur, Bekämpa klimatförändringarna samt Rent vatten och sanitet för alla.

Indikatorer	Målvärde 2023	Målvärde 2024	Målvärde 2025	Målvärde 2026
Ej debiterat dricksvatten, per kilometer vattenledning och dygn (m3)	5,5	5,3	5,1	5,0
Utsläpp till luft av växthusgaser, totalt (ton CO2 ekv/inv) N00401	2,40	2,10	1,80	1,50

5.2.1 Prioriterat mål

Utöka andelen förnybar energi i kommunens fastigheter

Delas till: Kommunstyrelsen, Samhällsbyggnadsnämnden, Tjörns Bostads AB, Tjörns Hamnar AB

För att kommunens verksamheter ska kunna ställa om och använda sig av ekologiskt och ekonomiskt hållbara energikällor krävs att fastighetsägarna (till de kommunala fastigheterna) – kommunstyrelsen, samhällsbyggnadsnämnden, Tjörns Bostads AB och Tjörns Hamnar AB – tar sitt ansvar och ser över energikällor och energianvändning.

Tjörns kommun ska utöka andelen hållbar energi bland annat genom att installera solceller på kommunens fastigheter. Fastighetsägarna ovan ska även implementera andra hållbara energilösningar där så är möjligt.

Återrapportering sker till kommunstyrelsen.

6 Strategiskt område

Vi skapar välfärd och livskvalitet för alla

Tjörn ska vara en socialt hållbar kommun där vi skapar jämlika förutsättningar att leva ett gott liv med en god hälsa. Vi ska vara "Möjligheternas ö" där varje individ har möjlighet att påverka sin livssituation och kan utveckla sina ambitioner, idéer och drömmar. Människor och företag ska frodas. Våra ledord är hälsa, jämlikhet, trygghet, enkelhet, öppenhet och delaktighet för alla. För att lyckas i vår ambition krävs nätverkande, samverkan och samarbete mellan kommunens nämnder och styrelser men också med olika externa aktörer, såsom kommuner, regionen, näringsliv, staten, civilorganisationer och föreningsliv. Vi är för små för att klara oss på egen hand – tillsammans med andra blir vi starkare.

Samtliga medarbetare och politiker i kommunen ska ge en god service och ett gott bemötande till varandra och till våra invånare, besökare och företagare.

Kommunen ska vara en bra arbetsgivare som både attraherar och utmanar. Våra medarbetare ska trivas väl och uppleva sitt arbete som stimulerande och meningsfullt. Vi arbetar kontinuerligt med verksamhetsutveckling i dialog med invånare, företag och besökare. Våra medarbetare ska ges möjlighet att växa och utveckla sin kompetens.

Tjörns kommun ska erbjuda en offensiv, professionell, rättssäker, jämlik, tillgänglig och effektiv verksamhet. Vi ska underlätta vardagen för människor och företag genom att vår service och våra tjänster är behovsanpassade och enkla att använda. Digitaliseringens möjligheter ska användas för att stärka demokratin samt öka transparensen samt effektiviteten och kvaliteten i våra tjänster och vår service. Genom att aktivt arbeta med dialog ger vi invånare, företag och besökare god möjlighet till delaktighet och påverkan i våra verksamheter och sin egen livssituation. Alla, oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder, ska ha samma möjligheter att ta del av och vara delaktiga i samhället.

Vi ska erbjuda en likvärdig utbildning för alla och eleverna i Tjörns skolor ska få med sig en bra grund att stå på för fortsatta studieframgångar. För detta krävs kompetenta lärare, en god arbetsmiljö för elever, lärare och andra som arbetar i skolan samt goda möjligheter till stöd och hjälp för dem som behöver det. För att våra företagare ska kunna växa och utvecklas krävs tillgång till kompetenta medarbetare.

Det är därför viktigt att Tjörns kommun skapar förutsättningar för ett livslångt lärande med alla former och metoder för kunskap.

Vi vill fortsatt vara en bra kommun att växa upp i för barn och unga. De ska växa upp i trygghet och ges möjlighet att påverka i frågor som berör dem.

Tjörns kommun ska skapa förutsättningar för en långsiktigt hållbar näringslivsutveckling och ett gott företagsklimat. Detta är ett ambitiöst mål som kräver att många aktörer engagerar sig. Besöksnäringen är en av de snabbast växande näringarna i Sverige. För Tjörn är det viktigt att vara en kommun med attraktiva och hållbara besöksmål året runt.

Vi har en ö fylld av möjligheter till ett aktivt liv och arbetar för att göra kultur, natur, idrott och föreningsliv tillgängligt för alla. Ett aktivt föreningsliv samt natur- och kulturupplevelser skapar livsglädje och social gemenskap och är en av förutsättningarna för ett gott liv.

Folkhälsoarbetet har en tydlig roll i hållbarhetsarbetet där hälsa är en viktig faktor för både social och ekonomisk tillväxt. Ett jämlikhetsperspektiv är centralt i folkhälsoarbetet och därför ska vi, för att förebygga ohälsa, satsa våra resurser både på universella insatser samt på insatser som riktar sig till grupper med riskfaktorer.

Folkhälsoarbetet ska vara långsiktigt, systematiskt och ta hänsyn till ett föränderligt samhälle. De satsningar som görs ska utgå från statistik och forskning och vara evidensbaserat i så stor utsträckning som möjligt.

6.1 Inriktningsmål

Vi skapar möjligheter för ett gott liv, delaktighet, insyn och medbestämmande

Tjörns kommun ska vara en säker och trygg kommun där alla ges möjlighet till ett gott liv och där kultur, natur, idrott och föreningsliv är tillgängligt för alla. Vi ska göra det enkelt att välja en aktiv fritidssysselsättning och platser för spontanidrott och lek ska vara en självklar del i våra samhällen. Kommunen ska verka för att fler får tillgång till hav och vatten bland annat genom att tillgängliggöra fler båtplatser.

Genom främjande samt allmänt och selektivt förebyggande arbete kan kommunen skapa förutsättningar för en jämlik hälsa och identifiera och avvärja risker för ohälsa och ojämlikhet. Arbetet ska styras, ledas och samordnas utifrån ett kommunövergripande helhetsperspektiv samt utifrån respektive nämnds och styrelses grunduppdrag. De metoder som används och de åtgärder som genomförs ska vara evidensbaserade. Även samverkan med aktörer utanför kommunen är en nyckel och en förutsättning för att vi ska nå målen kopplat till social hållbarhet.

Alla som har kontakt med kommunens medarbetare och politiker ska få ett gott bemötande som kännetecknas av öppenhet, flexibilitet och respekt. Vi ska se möjligheter och vara lösningsfokuserade. Endast då kan vi leva upp till visionen om att vara möjligheternas ö. Under mandatperioden ska en kommungemensam värdegrund förankras i kommunens samtliga verksamheter.

För att kunna erbjuda service och tjänster som motsvarar de behov och önskemål som finns hos våra invånare krävs att vi arbetar aktivt och strategiskt med insatser för att öka invånarnas delaktighet, insyn och medbestämmande. Samhällsutveckling ska ske i dialog med invånare, föreningsliv, organisationer, näringsliv med flera. Vi ska vara bra på att ta vara på tankar, idéer, synpunkter, kompetenser och erfarenheter hos våra invånare, företagare och besökare. Innovationskraften inom kommunens verksamheter behöver öka för att vi ska kunna möta och hantera framtidens utmaningar.

Information, kommunikation och dialog skapar förutsättningar för ett ökat förtroende för, och en ökad tillit till, kommunen och ska vara självklara verktyg för utveckling inom kommunens samtliga verksamheter. Vi ska vara duktiga på att återkoppla till de personer som tar kontakt med oss i olika frågor och det ska vara lätt att få information om de ärenden som man har i de olika kommunala verksamheterna.

Kommunen ska vara proaktiv snarare än reaktiv i sin information och kommunikation. Genom att vara proaktiva och använda information, kommunikation och dialog som verktyg kan vi motverka och förebygga konflikter i komplexa frågeställningar och utmaningar.

Indikatorer	Målvärde 2023	Målvärde 2024	Målvärde 2025	Målvärde 2026
Kommunen är en bra plats att leva och bo på, andel (%) Medborgarundersökningen N00667	95	95	95	95
Möjlighet att delta aktivt i arbetet med att utveckla kommunen fungerar bra, andel (%) Medborgarundersökningen N00651	26	28	31	33
Kommunens information kring större förändringar fungerar bra, andel (%) Medborgarundersökningen N00652	42	45	48	51
Bra bemötande vid kontakt med tjänsteperson i kommunen, andel (%) Medborgarundersökningen N00640	77	79	81	83
Invånare med bra självskattat hälsotillstånd, andel (%) Enkät Hälsa på lika villkor U01405	73	73	74	74
Trygg utomhus i området där du bor när det är mörkt, andel (%) N00610	93	93	93	93
Bra utbud av friluftsområden i kommunen, andel (%) N00599	85	86	86,5	87
Bra utbud av allmänna träningsplatser utomhus i kommunen, andel (%) N00598	43	49	55	61
Det lokala kultur- och nöjeslivet i kommunen är bra, andel (%) N00593	71	71	71	71

6.2 Inriktningsmål

Vi rustar Tjörns barn och unga för framtiden

Tjörns kommun ska vara en bra kommunen att växa upp i. Vi ska hela tiden sträva efter att utveckla förutsättningarna för en bra uppväxt. Barn och unga ska ges jämlika villkor och förutsättningar att må bra. De ska ha en tro och tillit till framtiden, vårt samhälle och sig själva och sina förmågor. De ska känna att de kan vara sig själva och att de får det stöd och de möjligheter de behöver för att känna sig trygga, sedda, hörda och delaktiga. Barn och unga ska ha möjlighet till en meningsfull fritid och goda kompisrelationer. För att lyckas med detta krävs samarbete över verksamhetsgränser, internt och externt.

Kommunen ska ha en likvärdig barnomsorg och skola som motiverar, utmanar, stimulerar och stödjer alla elever så att de ges möjlighet att utvecklas utifrån sina förutsättningar. Det ska finnas ett gott stöd för barn med särskilda behov. Vi ska ha en trygg lärandemiljö, goda relationer mellan lärare och elever samt kompetenta lärare som ledare i klassrummen. Kommunen ska ha strukturer som förbättrar lärarnas och rektorernas förutsättningar att lyckas med sina uppdrag vilket skapar förutsättningar för goda kunskapsresultat. Goda kunskapsresultat är förutsättning för att klara sig väl resten av livet.

Lokalerna för barnomsorg och skola samt fritidssysselsättning för barn och unga ska vara trygga, säkra och flexibla. De ska främja inkludering samt vara tillgänglighetsanpassade för barn med fysiska och/eller neuropsykiatriska funktionsvariationer. Utemiljöerna ska främja trygghet, inkludering, kreativitet och rörelse.

En förutsättning för att skapa goda uppväxtförhållanden för barn och unga är att kommunen bygger upp och vidmakthåller goda relationer med vårdnadshavare – att vi arbetar tillsammans för barnens bästa. Kommunen ska erbjuda riktat stöd och utbildning för vårdnadshavare för att på så sätt bidra till en god uppväxtmiljö.

Indikatorer ²³	Målvärde 2023	Målvärde 2024	Målvärde 2025	Målvärde 2026
Förskolan fungerar bra i kommunen, andel (%) Medborgarundersökning (N00530)	79	82	85	88
Grundskolan fungerar bra i kommunen, andel (%) Medborgarundersökning (N00531)	56	63	70	76

² Skolinspektionens enkät och GR:s (Göteborgsregionens) enkät genomförs vartannat år men innehåller samma frågeställningar vilket gör att vi kan få utfall varje år.

³ Enkäten LUPP genomförs vart tredje år. Enkäten genomförs med elever i årskurs 8. Vi kommer att få utfall 2023 och 2026, detta gör att det saknas målvärden för åren 2024 och 2025.

Indikatorer²³	Målvärde 2023	Målvärde 2024	Målvärde 2025	Målvärde 2026
"Hur nöjd är du med din skola?", andel positiva svar i årskurs 2 (%) Skolinspektionens enkät/GR-enkät	80	81	82	83
"Hur nöjd är du med din skola?", andel positiva svar i årskurs 5 (%) Skolinspektionens enkät/GR-enkät	61	62	63	64
"Hur nöjd är du med din skola?", andel positiva svar i årskurs 8 (%) Skolinspektionens enkät/GR-enkät	53	54	55	56
"Tycker du att du får den hjälp från skolan som du behöver för att klara skolarbetet?", andel positiva svar i årskurs 5 (%) Skolinspektionens enkät/GR-enkät	75	75	75	75
"Tycker du att du får den hjälp från skolan som du behöver för att klara skolarbetet?", andel positiva svar i årskurs 8 (%) Skolinspektionens enkät/GR-enkät	60	60	60	60
Hur nöjd eller missnöjd är du med ditt liv när det handlar om fritiden? Andel tjejer som svarat mycket nöjd alternativt ganska mycket (%) LUPP	90			93
Hu nöjd eller missnöjd är du med ditt liv när det handlar om fritiden? Andel killar som svarat mycket nöjd alternativt ganska nöjd (%) LUPP	99			99
Under de senaste sex månaderna, hur bedömer du din hälsa, hur mår du eller känner dig? Andel (%) som svarat mycket bra alt ganska bra LUPP	74			80
Bra utbud av lekplatser, parklekar etc i kommunen, andel (%) N00590	55	60	65	70

7 Strategiskt område

Vi använder ekonomiska resurser ansvarsfullt och hållbart

Tjörns kommun ska vara en ekonomiskt hållbar kommun med en balanserad ekonomisk utveckling som fungerar långsiktigt utan att människor eller miljö tar skada.

All kommunal verksamhet ska präglas av god ekonomisk hushållning – något alla – såväl förtroendevalda som medarbetare – har ansvar för.

För att säkra välfärd och trygghet för våra invånare måste kommunens ekonomi vara välordnad. Marginaler måste finnas för att kunna hantera det oförutsedda. Vi ska åstadkomma mesta möjliga service och tjänster för de resurser vi har. Vi ska ha både inre effektivitet (göra saker rätt) och yttre effektivitet (göra rätt saker) i våra verksamheter.

Kommunens ekonomiska hållbarhet är beroende av att vi lyckas arbeta framgångsrikt med både den miljömässiga och den sociala hållbarheten. För att få ekonomisk hållbarhet behöver vi till en fungerande och attraktiv arbetsmarknad med tillgång till kompetent arbetskraft och goda möjligheter till sysselsättning, exempel en fungerande och varierad bostadsmarknad och ett bättre utnyttjande av resurser med en ökad grad av återvinning och återanvändning.

Vår ekonomiska hållbarhet är också till stor del sammankopplad med kommunens demografiska utveckling. Hur befolkningstillväxten ser ut i kommunen har stor påverkan inte bara på vilka ekonomiska resurser vi har utan också på vilka prioriteringar och vilken fördelning av de ekonomiska resurserna vi behöver göra.

7.1 Inriktningsmål

God ekonomisk hushållning – vi arbetar med kontinuerlig verksamhetsutveckling och innovation för att framtidssäkra vår verksamhet

God ekonomisk hushållning har både ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsperspektiv. Det finansiella perspektivet tar sikte på kommunens finansiella ställning och utveckling medan verksamhetsperspektivet tar sikte på kommunens förmåga att bedriva verksamheten på ett ändamålsenligt och kostnadseffektivt sätt.

Alla nämnder och styrelser ska samverka för att undvika att kostnader uppstår i en annan nämnd eller styrelse vid fattade beslut för att tillsammans vara så effektiva som möjligt. Incitament för att använda de ekonomiska ramarna på ett klokt sätt måste skapas även långt ut i organisationen. Omfördelningar mellan avdelningar och verksamheter inom en nämnd ska vara möjliga att göra under budgetår.

Som kommun har vi krav på oss att använda våra resurser på ett effektivt sätt. Detta innebär att vi hela tiden behöver göra en översyn av det vi gör, varför vi gör det och hur vi gör det. Är våra processer och aktiviteter effektiva och tillför de den kundnytta som är tänkt? Kan vi arbeta på ett annat sätt? Det handlar både om stora utvecklingsinsatser och ständiga förbättringar i det lilla. Nämnder och styrelser ska kontinuerligt använda nyckeltal och jämförelser för att följa och förbättra effektivitet och kvalitet i sina respektive verksamheter.

Digitalisering är en metod för verksamhetsutveckling och innovation som är nödvändig för att framtidssäkra verksamheten och lösa problem på nya sätt. På Tjörn ska vi tänka "Digitalt först". Vi ska använda smart teknologi för att medverka till en hållbar utveckling socialt, ekologiskt och ekonomiskt. Digitalisering ska användas som ett sätt att skapa större kundnytta via smartare, tillgängligare och säkrare tjänster. Fokus ska vara på kundernas behov. Digitaliseringen ska också användas för att skapa en högre inre effektivitet, det vill säga minska kostnader samt möjliggöra rationaliseringar och effektivare arbetsätt.

Vi måste effektivisera och frigöra resurser i existerande verksamhet samtidigt som vi ökar organisationens innovationsförmåga. Vi måste skapa strukturer, styrmodeller och arbetsätt som främjar och stödjer digitaliseringsarbetet.

Mål god ekonomisk hushållning	Målvärde 2023	Målvärde 2024	Målvärde 2025	Målvärde 2026
Soliditet, andel (%)	35	35	35	35
Årets resultat i förhållande till skatteintäkter och generella statsbidrag, andel (%)	0,5	1	2	3

Helt eller delvis uppfyllda prioriterade mål i nämnderna, andel (%)	80	80	80	80
Koncernens soliditet	Koncernens genomsnittliga soliditet under en femårsperiod ska inte minska under mandatperioden 2023-2026.			

7.1.1 Prioriterat mål

Vi kartlägger och utvecklar vår samverkan, samskapande och samgående med andra

Samverkan, samskapande och samgående är en av nycklarna till en mindre sårbar, effektivare och mer hållbar verksamhet. Tjörns kommun är för liten för att klara sig helt på egen hand.

Under året vill vi att samtliga verksamheter inom kommunen ser över och kartlägger vilka vi samverkar med idag och på vilket sätt det görs. Vi vill också se förslag på hur vi skulle kunna öka samskapande och samgående med andra på olika sätt för att åstadkomma en effektiv och hållbar verksamhet samt för att vi ska kunna erbjuda service och tjänster som håller god kvalitet och motsvarar de behov och önskemål som kommuninvånare, företagare och besökare har.

Målet ska avrapporteras till kommunstyrelsen.

7.2 Inriktningsmål

Vi är en attraktiv arbetsgivare

I Tjörns kommun får medarbetarna ta plats. Vi har stor tillit till våra medarbetare och vill ta vara på deras kunskaper, erfarenheter och tankar. Vi vill skapa en god arbetsmiljö där medarbetarna känner stort engagemang och stor motivation och delaktighet. Vi vill att våra medarbetare trivs och stannar hos oss. I slutändan är vi övertygade om att detta också leder till bättre service och tjänster för dem vi är till för.

På Tjörn tror vi på idén om välfungerande arbetsgrupper utifrån mål och uppdrag. Därför är det viktigt med ett utvecklingsorienterat och relevant ledarskap (utifrån varje grupps utvecklingsfas⁴) som bidrar till många högpresterande team i våra olika verksamheter. Detta kräver ett aktivt, lyhört, tydligt, flexibelt och närvarande ledarskap. Ett ledarskap som bygger tillitsfulla relationer och som säkerställer att medarbetarna kan, vill och vågar arbeta för medborgarnas bästa. Vi behöver ledare som uppmuntrar kommunikation, samarbete, helhetstänk, ansvarstagande, kreativitet och målfokus. Ansvar och mandat måste följas åt och vi vill öka beslutsmandaten för våra medarbetare så att så många beslut som möjligt kan fattas så nära kunderna som möjligt. Detta innebär att vi behöver se över och utveckla hela kommunens ledningssystem. Kommunens ledningssystem är ett stöd för att systematiskt och fortlöpande utveckla, följa upp och säkra kvaliteten i verksamheten. Genom ett välutvecklat ledningssystem och en kontinuerlig verksamhetsutveckling kan vi bättre styra verksamheten så att rätt sak görs vid rätt tillfälle och på rätt sätt. Systemet möjliggör också ordning och reda i verksamheten.

En grundförutsättning för en professionell och tillgänglig service med god kvalitet är att det finns rätt kompetens med tillhörande mandat i våra verksamheter. Kommunen möter och kommer att möta stora utmaningar kopplat till kompetensförsörjning i framtiden och insatser behöver göras för att såväl rekrytera som behålla medarbetare. Digitalisering ska aktivt användas i arbetet med att skapa en arbetsmiljö och arbetssätt som bidrar till att attrahera och behålla kompetenta medarbetare och på så sätt bidra till en hållbar kompetensförsörjning för kommunens verksamheter. Vi behöver skapa utrymme i våra verksamheter för att ta tillvara medarbetarnas kompetens och erfarenheter för att på så sätt öka effektivitet och kundnytta i verksamheterna. Kontinuerlig kompetensutveckling och/eller kompetensväxling är en nödvändighet för att kommunen ska kunna erbjuda relevant service och tjänster.

---

⁴ Baserat på Susan Wheelans teorier om grupputveckling

Kommunen ska aktivt arbeta för att erbjuda möjligheter till kompetensutveckling inom yrken där kommunen och näringslivet på Tjörn har svårt att rekrytera medarbetare med rätt kompetens.

Indikatorer	Målvärde 2023	Målvärde 2024	Målvärde 2025	Målvärde 2026
Personalomsättning extern avgång tillsvidareanställda månadsavlönade, andel (%)	11	10	10	9,5
Sjukfrånvaro (ackumulerad) tillsvidareanställda månadsavlönade medarbetare, kommunen totalt, andel (%)	7,5	7,3	7,1	7,0

Bilaga 1 Resultatbudget 2023-2025

Mkr

	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025
Nettokostnad innan avskrivning	-1 053,8	-1 067,0	-1 094,9
Avskrivningar	-49,8	-56,4	-58,2
Verksamhetens nettokostnader	-1 103,6	-1 123,4	-1 153,1
Skatteintäkter/Statsbidrag/Utjämn.	1 121,0	1 151,7	1 191,6
Verksamhetens resultat	17,4	28,3	38,5
Finansiella intäkter	5,9	3,4	4,0
Finansiella kostnader	-13,3	-8,8	-9,4
-			
Resultat	10,0	22,9	33,1

Bilaga 2 Kassaflödesbudget 2023-2025

Mkr

	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025
Resultat inkl avskrivningar	59,8	79,3	91,3
Ökning av långfristiga skulder	30,0	10,1	-3,1
Ökning av kortfristiga skulder			
Ökning av långfristiga rörelseskulder			
Ökning av avsättning	27,1	13,3	3,7
Minskning av fordringar			
Minskning av likviditet	42,2		
Summa tillförda medel	159,1	102,7	91,9
Nettoinvesteringar	159,1	102,7	91,9
Minskning av långfristiga skulder			
Minskning av kortfristiga skulder			
Minskning av avsättning			
Ökning av fordringar			
Ökning av likviditet			
Summa använda medel	159,1	102,7	91,9

Bilaga 3 Budgeterad balansräkning 2023-2025

Mkr

	Prognos 2022	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025
TILLGÅNGAR				
Anläggningstillgångar	1 084,0	1 193,3	1 239,6	1 273,3
Omsättningstillgångar	304,0	261,8	261,8	261,8
SUMMA TILLGÅNGAR	1 388,0	1 455,1	1 501,4	1 535,1
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER				
Eget kapital	647,0	657,0	679,9	713,1
Avsättningar	142,0	169,1	182,4	186,1
Långfristiga skulder	399,0	429,0	439,1	435,9
Kortfristiga skulder	200,0	200,0	200,0	200,0
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	1 388,0	1 455,1	1 501,4	1 535,1
Soliditet	46,6%	45,2%	45,3%	46,4%

Bilaga 4 Verksamhetsramar 2023 och preliminära ramar 2024-2025

Mkr

	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025
Kommunstyrelsen	-74,9	-76,0	-77,9
Räddningstjänstförbund SBRF	-20,0	-20,0	-20,0
Samhällsbyggnadsnämnden	-31,8	-32,3	-33,1
Kultur- och fritidsnämnden	-62,2	-63,1	-64,7
Barn- och utbildningsnämnden	-472,0	-479,1	-491,1
Socialnämnden	-411,0	-417,2	-427,6
KF/nämnder	-9,6	-9,6	-9,6
<i>Revision</i>			
<i>Övriga nämnder/styrelser</i>			
SUMMA	-1 081,5	-1 097,3	-1 124,0
Pensioner	-22,5	-23,0	-23,0
Sem.löneskuld (förändr)	-1,5	-1,5	-1,5
Driftkonsekvenser	-4,7	-12,5	-16,7
Finansiering mm	56,4	67,3	70,3
SUMMA	-1 053,8	-1 067,0	-1 094,9

Bilaga 5 Investeringsbudget 2023-2027

Mkr

	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027
Reinvesteringar	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5
Nyinvesteringar					
Kommunstyrelsen	20,2	16,0	16,0	16,0	16,0
Samhällsbyggnadsnämnden	8,1	17,1	16,4	19,2	20,3
Kultur- och fritidsnämnden	10,0	3,1	3,3	2,8	2,0
Barn- och utbildningsnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Socialnämnden	2,5	4,0	4,0	4,6	4,6
Kommunägda fastigheter	42,3	1,1	1,1	1,1	1,1
VA investeringar	60,0	48,9	43,6	41,8	49,8
Renhållningsinvesteringar	8,5	5,0	0,0	0,0	0,0
SUMMA	159,1	102,7	91,9	93,0	101,3
Fastigheter ägda av TBAB	21,2	14,3	29,4	4,8	4,8
SUMMA	180,3	117,0	121,3	97,8	106,1

Budget 2023

Hela Tjörn ska leva året runt

BUDGET 2023

Preliminära 2024-2025

Investeringsbudget 2023 samt plan för investeringar 2023-2027

Socialdemokraterna

FRAMTIDSPARTIET

Innehåll

Kapitel	Rubrik	Sidan
	Förord	3
1	Tjörns kommuns styrmodell och budgetprocess	4
2	Vi bygger en miljövänlig kommun med hållbar samhällsutveckling	6
3	Vi skapar välfärd och livskvalitet för alla	11
4	Vi använder ekonomiska resurser ansvarsfullt och hållbart	19
5	Bilaga 1 Resultatbudget	23
6	Bilaga 2 Finansieringsbudget	24
7	Bilaga 3 Budgeterad balansräkning	25
8	Bilaga 4 Verksamhetsramar 2023 och preliminära ramar 2024-2025	26
9	Bilaga 5 Förslag till investeringsbudget, plan 2023-2027	27

Förord/vision

Hela Tjörn ska leva, året runt.

I en värld med stora klimatutmaningar vet vi att samarbete lokalt, regionalt, nationellt och globalt är nödvändigt för att vi ska kunna lämna över en värld till våra barn som vi är stolta över. Därför ändrar vi succesivt vår verksamhet och styrdokument i en mer hållbar inriktning i enlighet med intentionerna i Agenda 2030.

Tjörn är en del av världen, EU, Sverige, Västra Götalandsregionen (VGR) och Göteborgsregionen (GR). Samarbete är för oss som liten kommun oerhört viktigt. Vårt geografiska läge ger oss en växande arbetsmarknad med gemensam arbetsmarknadspolitik, gymnasie- och vuxenutbildning i GR. Sjukvård, kollektivtrafik, folkbildning och kultur samordnas i VGR.

I många frågor samverkar vi med näraliggande kommuner och fler samarbeten kommer att behövas för att vi ska klara att hålla den kvalitet och omfattning som krävs i all service framöver.

Men det är lika viktigt att vi tar tillvara på våra lokala resurser och uppskattar de styrkor och möjligheter som finns hos oss på Tjörn. Samarbete måste vara en av våra paradgrenar också lokalt.

Nya samarbetsformer bör prövas där engagemang finns. Inte minst i skärningspunkten mellan offentlig sektor, privat sektor och civilsamhället finns utvecklingspotential.

Göteborgsregionen med en medelålder på ca. 40 år har en ambition att växa med drygt 1 % per år. För Tjörns del med en medelålder som är ca. 4 år högre skulle det innebära ett mål om att bli 20.000 invånare år 2035.

Vi anser inte att Tjörn klarar en sådan befolkningstillväxt på ett hållbart sätt. Den kräver fler arbetstillfällen lokalt på Tjörn, ökade krav på infrastruktur och att samhällsservice succesivt byggs ut. Inte minst viktigt är att skapa en attraktiv förskola och skola för att locka fler i familjebildande åldrar.

Med en försiktig befolkningsökning ökar möjligheterna att värna vår unika miljö och skapa fler arbetstillfällen på Tjörn vilket minskar resandets klimatpåverkan.

Vi kan dock glädjas åt en stor gemensam regional arbetsmarknad, som gör att vi har relativt låg arbetslöshet. Men för oss på Tjörn är trafiksystemet ett problem, med Tjörnbron som flaskhals, särskilt i rusningstid. Vi arbetar för att tillsammans med Kungälv och Västtrafik på sikt få till en personfärja mellan Tjörn och Kungälv/Marstrand med anslutande direktbussar in till Göteborg för att avlasta Tjörnbron. Även kommunövergripande samarbete med grannkommunerna för att förverkliga en bro till Svanesund kommer att

förbättra trafikflödena till och från Tjörn. På sikt ser vi gärna en utvecklad "Blå" kollektivtrafik, till havs.

28 % av invånarna på Tjörn, dvs 4 635 personer är 65 år och äldre (SCB nov-21). Fram till 2035 förväntas de över 80 år öka med över 800 personer. Vår relativt stora andel äldre i kommunen medför att vi alltid måste tänka på tillgängligheten, bygga ut äldreomsorg, närhälsovård och varierat boende anpassat för äldre. De som inte känner sig trygga med att bo kvar hemma ska erbjudas särskilt boende.

Vår ambition är att vara bland de bästa äldreomsorgskommunerna i Sverige. För att klara detta måste medarbetarna involveras mer i utvecklingsarbetet, det fackliga arbetet respekteras och avtal mellan parter ska vårdas bättre. God arbetsmiljö och vidareutbildningar är en nödvändighet. Kompetensutvecklingen som inleddes med "äldreomsorgslyftet" ska fortsätta.

För att kunna utveckla och upprätthålla en god, inkluderande och likvärdig skola för alla elever, med höga betygsresultat, behöver vi också planera för fler barnfamiljer på Tjörn.

Vad gäller skolstrukturen arbetar vi för och räknar med den inriktning som beslutades i Kommunfullmäktige i juni 2020. D.v.s. två mellan- och högstadienav i Häggvall respektive Bleket, med fullskaliga idrottshallar, lokaler för skapande kultur med scener samt tillgång till elevhälsa. De övriga fem skolorna blir F - 3 skolor som kombineras med utbyggnad av barnomsorgsavdelningar. Samtliga stadier ska kunna erbjuda särskilt stöd för de elever som behöver det.

1 Tjörns kommuns styrmodell och Agenda 2030

Målkedjan för Tjörns kommun börjar med visionen. Visionen gäller för hela Tjörns kommun fram till 2035. Visionen bryts ned i strategiska områden och utifrån de strategiska områdena sätts målen.

Tjörns kommuns styrmodell bygger på principer för målstyrning. Målstyrning handlar om att styra verksamheter genom att sätta mål och följa upp dessa. I målen beskrivs vad som ska prioriteras – på lång och kort sikt – och vad resultatet ska vara.

Utifrån budgetens angivna prioriteringar, mål och bifogade ekonomiska ramar, formulerar nämnder och styrelser sina detaljbudgetar för 2023 för beslut i november i vanliga fall. Denna budget beslutas om i november och därför beslutas detaljbudgeten senare.

TRE strategiska områden

Utifrån Visionen har vi formulerat tre strategiska områden. Dessa är de samma som de tre hållbarhetsperspektiven. Inriktningsmålen är de samma som de 17 målen i Agenda 2030 (som alla länder i FN antagit)

1. **Vi bygger en miljövänlig kommun med hållbar samhällsutveckling**
(Här berör vi följande mål i Agenda 2030: 6, 7, 11, 12, 13, 14, 15)
2. **Vi skapar välfärd och livskvalitet för alla**
(Här berör vi följande mål i Agenda 2030: 1, 2, 3, 4, 5, 8, 10, 16)
3. **Vi använder ekonomiska resurser ansvarsfullt och hållbart**
(Här berör vi följande mål i Agenda 2030: 8, 9, 12, 17)

2 Vi bygger en miljövänlig kommun med hållbar samhällsutveckling

Kommunen har ett övergripande ansvar för samhällsplanering. Det inbegriper översiktsplanering, detaljplanehantering, byggnation, kommunikationer, trafikplanering och infrastruktur. Inom infrastrukturen ryms vägar, hamnar, GC-vägar, fibernät, VA- och avfallshantering mm.

När det gäller markanvändning måste vi klara att varsamt balansera olika intressen. Värnande av biologisk mångfald och skydd av känsliga stränder är viktigt. Samtidigt värnar vi allemansrätten, det rörliga friluftslivet, lokalt företagande och respekterar äganderätten och hur man vårdar naturvärden under generationer. Försäljning av mark och vatten i hamnområden kan inte och ska inte kunna ske av annan instans än kommunfullmäktige, som är kommunens högsta och offentliga beslutsinstans. Tjörnbornas gemensamma mark- och vattentillgångar är vårt arv till kommande generationer. Därför vill vi att kommunen ska bevara sin rådighet över kommunägda hamnar och stränder i så stor utsträckning som möjligt så allmänhetens tillträde säkras. Vår nya översiktsplan, som är under utarbetande ska ge vägledning för ovan nämnda balanssträvanden framöver.

Vi vill se en varsam utbyggnad av landsbygden på Tjörn som balanserar riksintressen, ekosystem, biologisk mångfald och hänsyn till att kunna utveckla sin mark. Detta tillsammans med detaljplanering i tätortsnära områden. Detta påverkar också hur kollektivtrafik och annan service utvecklas.

Kommunen ska tydligt prioritera kollektivtrafiken samt gång- och cykelvägar i planverksamheten. Sammanbinda gång- och cykelvägar med särskild prioritet till skolor och fritidsaktiviteter. En infrastruktur för laddstolpar för elbilar ska skyndsamt etableras.

I Tjörns kommuns planering för ett friskare hav är fortsatt samarbete med närliggande kommuner och företag viktigt för att nå resultat som minskad övergödning. För att vårda fiskebeståndet och främja ett hållbart fiske ska storskaligt fiske i Hakefjorden upphöra.

Tjörns kommun har en av Sveriges högsta VA-taxor. För att åstadkomma en bättre styrning och effektivitet ska en separat VA-nämnd inrättas för att skapa bästa förutsättningar för en säker dricksvattenförsörjning.

På Tjörn finns flera tusen hushåll med egna avlopp. Avtal för slamhantering ska möjliggöra för flera entreprenörer att delta.

Det råder stor brist på mindre bostäder framförallt hyresrätter på Tjörn. Därför ska planer med stor andel hyresrätter prioriteras så att flyttkedjor skapas. Det gör att såväl unga som gamla får möjlighet till överkomligt boende. Dessutom ska kommunens planmonopol utnyttjas för att styra detaljplanering och byggande i en hållbar riktning. För att minska behovet av arbetspendling ska färdigställandet av mark och infrastruktur för småindustrier/hantverk ske.

Eftersom Tjörn är en pendlarkommun är vägnät och kommunikationer av största vikt. Trafikinfarkten kring Tjörnbroarna kräver samarbete över kommungränserna. Det är viktigt att kommunerna samverkar för att påverka region och riksdag. En personfärjeförbindelse från södra Tjörn till fastlandet kan avlasta behovet av pendling över broarna. Den nya färjan till Åstol, Tjörnekalv och Dyrön kommer att kunna ta ombord ambulans och också hantera godstransporter till öarna. Vi vill att kommunen genom sitt bolag, Tjörns Hamnar AB (THAB), ska fortsätta att äga och drifta den nya färjan och även färjan till Härön.

För att klara vår nödvändiga klimatomställning och bidra till hållbar utveckling ska Kommunen söka medlemskap i "Klimatkommunerna". Där får vi hjälp att kartlägga nuläget och utbyte med andra kommuner som ligger i framkant av omställningen på olika områden, så att vi kan bli en av dessa kommuner. Inte minst viktigt är medlemskapet en källa till ökad kunskap och stöd för politiken.

Rent vatten och sanitet för alla (mål 6 Agenda 2030)

Inrätta en VA-nämnd.

Tjörns kommun har en av Sveriges högsta VA-taxor. För att åstadkomma en bättre styrning och effektivitet ska en separat VA-nämnd inrättas för att skapa bästa förutsättningar för en säker dricksvattenförsörjning.

Hållbar energi för alla (mål 7 Agenda 2030)

Anta ny energiplan för fossilfri energi.

Energikonsumtion är ett av de viktigaste områdena som påverkar våra utsläpp av växthusgaser. Energiplanen främjar hushållningen med energi, verkar för säker och tillräcklig energitillförsel och minskar utsläppen av växthusgaser. Energiplanen ska vara ett viktigt verktyg för att kunna minska utsläppen. För att möta den ökande elektrifieringen i samhället behöver energiplanen innehålla en redovisning av möjligheter till egen elproduktion, både vad gäller solceller och vindkraft.

Handlingsplan för utbyggnad av infrastruktur för laddstolpar

Ett konkret sätt att minska beroendet av fossila bränslen är att få tillgång till en infrastruktur med laddstolpar.

Ta fram redovisning av andel grön el av kommunens elförbrukning

För att succesivt övergå till hållbar energikonsumtion behöver redovisningen anpassas eftersom elförbrukningen kommer att öka när fossila bränslen fasas ut.

Hållbara städer och samhällen (mål 11 Agenda 2030)

Ny vision 2035 som är anpassad till befolkningsökning och demografi

Nuvarande vision bygger på en befolkningsökning som inte motsvarats av nödvändig utbyggnad av kommunal service och infrastruktur. Därför behöver målsättning om befolkningsökning justeras så hänsyn kan tas till bl.a. hållbar infrastruktur Anpassning.

Skapa förutsättningar för en hållbar exploatering och nybyggnation

Genom att använda det kommunala planmonopolet vid detaljplanestyrd nybyggnation ska ökad byggnation av lägenheter i tätortsnära lägen ske. Det syftar till att uppnå en mer blandad bebyggelse, motverka segregation och minska åtgången på mark. Där det idag finns mest villor bör nybyggnationer vara främst hyreslägenheter, i andra hand också bostadsrättslägenheter. När nya områden ska exploateras så prioriteras de där hyreslägenheter ingår.

Handlingsplan för energisnålt, klimatsmart och hållbart byggande och förvaltande

Nu när vi gjort en tydlig inventering av lokalbeståndet i kommunkoncernen och ska komma igång med underhållsplaner på allvar, måste vi också kartlägga energiförbrukningen i dessa och genomföra underhållet så det blir energibesparande och resurseffektivt. I denna omställning ska hyresgästerna involveras.

Hållbar konsumtion och produktion (mål 12 Agenda 2030)

Hållbar upphandling

Ändra kommunens upphandlingspolicy så att kopplingen till hållbarhetsmålen blir tydligare.

Gemensamt ägande och brukande

Stimulera bildandet av gemensamt ägande som t.ex. elbilpooler och annan utrustning som kan brukas av gemenskaper.

Bekämpa klimatförändringen (mål 13 Agenda 2030)

Medlemskap i Klimatkommunerna

Tjörns kommun ska söka medlemskap i nätverket "Klimatkommunerna", för utbyte av kunskap och erfarenheter så att omställning för ett mer hållbart Tjörn går framåt.

Handlingsplan för direktbussar för arbetspendling från västra Tjörn

För att öka arbetspendling med kollektivtrafiken och avlasta trafikbelastningen över broarna måste bussresan från västra Tjörn blir snabbare och bekvämare. Därför ska en handlingsplan tas fram som gör det möjligt att åka med direktbuss på morgonen från Rönnäng respektive Skärhamn till Göteborg samt motsvarande åter till Tjörn på eftermiddagen. Buss stannar endast i Myggenäs Korsväg och Skärhamnsbussen även i Kållekärr.

Färjeförbindelse med fastlandet

Utifrån den övergripande målsättningen "Hela Tjörn ska leva" är det viktigt med ett proaktivt agerande från Tjörns kommun i syfte att för framtiden tillförsäkra att kommunens öar, utan fast förbindelse, har en god och modern kollektivtrafik. Kommunen behöver också tillförsäkra att öarnas (Härön, Tjörnekalv, Dyrön och Åstol) behov av tillgänglig passagerartrafik och effektiv godshantering kan tryggas samt att intentionerna i "Säker och trygg kommun" kan uppfyllas.

Utöver att kommunen vill främja levande ö-samhällen året runt, är öarna viktiga för kommunens visioner och mål kring den växande besöks- och upplevelsenäringen som både skapar jobb, ökar kapacitetsutnyttjandet för färjorna och är en förutsättning för lokalt företagande (affärer, restauranger, caféer, boenden mm).

Fler pendel- och turistparkeringar

Fler strategiskt placerade pendelparkeringar skapas där också turister kan parkera och ta sig vidare på ön till olika turistmål med kollektivtrafik. Kommuncyklar placeras vid pendelparkeringar för uthyrning samt laddstolpar för elbilar.

Parkeringspolicy

En parkeringspolicy med avgiftsplan tas fram.

Hav och marina resurser (mål 14 Agenda 2030)

Hållbart fiske

Vi ska verka för ett hållbart fiske i våra vatten för att ge utrymme för småskaligt hemmafiske. Storskaligt fiske i Hakefjorden ska upphöra. Vi ska samtidigt eftersträva en varsam utveckling av de havsnära näringarna.

Ekosystem och biologisk mångfald (mål 15 Agenda 2030)

Vårda och skydda känslig mark, skog och ekosystem

I enlighet med inriktning i kommande ÖP och en mer balanserad befolkningstillväxt så möjliggörs en hållbar exploatering.

Indikator	Utfall 2021	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2025
Fossiloberoende fordon i kommunorganisationen, andel (%)	33,6	35	36	37
Måltidssvinn, grund- och gymnasieskola, gram/ätande, (utfall 2020)	32	30	29	28
Ej debiterat dricksvatten per kilometer vattenledning och dygn (m3)	6,8	5,5	5,3	5,1

3 Vi skapar välfärd och livskvalitet för alla

Tjörn ska erbjuda alla en god välfärd, som upplevs som likvärdig och jämlik av alla grupper och rankas i toppklass. Alla ska ha rätt till egenförsörjning.

En stark arbetsmarknad med låg arbetslöshet kommer ur ett livskraftigt näringsliv. En hög sysselsättningsgrad är en förutsättning för att kommunens välfärdsåtaganden ska finansieras av tillräckliga skatteintäkter och att kommunens ekonomi ska vara i balans.

För att locka fler företagsetableringar till Tjörn och på sikt minska pendlingsbehovet behöver kommunen planera och färdigställa mark för hållbara företagsetableringar.

För att ha en välfärd med hög kvalitet behövs kompetent personal, utbildningsinsatser och arbetsmiljö som utvecklar personalen och gör våra arbetsplatser attraktiva.

Ett led i detta är att hedra ingångna partsavtal och avsätta erforderliga resurser så att övergång till allt fler heltider blir verklighet och inte bara något som låter bra i teorin. Det finns också anledning att försöka utjämna den sneda könsfördelningen inom omsorgsyrkena genom ett mer systematiskt jämställdhetsarbete.

Välfärdens kärnuppgifter är att skapa äldreomsorg, förskola och skola med god kvalitet. En mänsklig rättighet är också att ha någonstans att bo. Det innebär behov av olika sorters boende beroende på varje individs förutsättningar. Därför ska Tjörn kommun se till att det finns lågtröskelboende så ingen som vistas på Tjörn ska stå utan tak över huvudet.

En god äldreomsorg behöver möta olika vårdbehov och olika boendebehov, beroende på vilken hjälp och stöd varje individ behöver. Därför måste det byggas olika instegsboenden, trygghets-/seniorboenden och särskilda boenden. Ett modernt och tryggt äldreboende ska byggas på östra Tjörn. Trygghetsboende är lämpligt att etablera på bl.a. "tennistomten" i Myggenäs. För att detta ska ske så fort som möjligt krävs politiska beslut och att Tjörns Kommunala Bostads AB (TBAB) får uppdraget.

Förskolan har egen läroplan och ett viktigt uppdrag för att ge våra barn en trygg start i livet. Det är viktigt att barngrupperna och i synnerhet småbarnsgrupperna inte är för stora. För att underlätta skiftarbete och arbete på tider utanför vanlig kontorstid behöver Tjörn erbjuda barnomsorg tidiga morgnar och kvällar på fler ställen än som idag. "Nattis" ska erbjudas till dem som behöver det, gärna som pedagogisk omsorg/med dagbarnvårdare.

Familjecentral med öppen förskola ska öppnas i Källekärr under 2023.

Samarbete mellan kommunen och ideella organisationer (bl.a. IOP) är viktigt och kan utvecklas. För närvarande har vi samarbete med kyrkan och Kvinnojouren.

En skola med god kvalitet har kompetenta och engagerade medarbetare. Detta är viktigt för att kunna ge eleverna de bästa förutsättningar för bred kunskap inför fortsatt utbildning och arbetslivsstart.

Tjörns elevers kunskapsresultat ska vara höga jämfört med övriga huvudmän i Sverige. Läromedel av god kvalitet är ett måste i pedagogisk verksamhet. Därför är det viktigt att det finns budgetmedel som täcker behovet av goda läromedel utifrån varje elevs förutsättningar.

Tyvärr ser vi att ohälsan och inte minst psykisk ohälsa bland unga ökar. Därför bör elevhälsan få mer resurser för att kunna arbeta mer främjande och förebyggande. Alla elever har samma rätt till god utbildning och att nå sina mål. Elevhälsoteamens bedömningar måste följas upp bättre och snabbare ge eleverna det stöd de behöver.

Ett inkluderande demokratiskt arbetssätt ska prägla allt kommunen gör. Transparens och ansvarsutkrävande med uppföljningar, utvärderingar och revisioner som tas på allvar och kommuniceras, är viktigt för att invånarna ska känna tillit.

Vi har konsekvent arbetat för två 4 till 9 skolnav på Tjörn. Ett i Häggvall och ett i Bleket. Detta ger möjlighet till lokalsamordning med förskolan och attraktiva arbetsplatser för lärare och övrig personal i skolan. I Bleket och Häggvall ska byggas fullskaliga idrottshallar och skolorna ska utrustas så att kultur- och fritidsaktiviteter får berättigat utrymme. Kulturskolan har en självklar plats på skolorna. För att utnyttja lokalerna till fullo ska allt göras för att föreningsaktiviteter, idrotts- eller andra, också får plats.

Att förskolor och lågstadier fortsatt bedrivs i alla våra serviceorter är av största vikt, inte bara för barnen utan också för att hela ön ska leva året runt. Dessutom motverkar det segregation.

Det ideella föreningslivet gör viktiga insatser för våra barns fysiska och psykiska hälsa. För att kunna öka de direkta föreningsbidragen vill vi effektivisera administrationen kring föreningsbidragen så att en större del av resurser avsatta för föreningsverksamheter går direkt till föreningarnas verksamhet.

Ingen fattigdom (mål 1 Agenda 2030)

Samarbete för att minska barnfattigdomen på Tjörn
Det finns barn som växer upp i hushåll med knappa ekonomiska marginaler. Och det finns barnfattigdom i vår kommun och den skall avskaffas. Skillnaderna i ekonomiska förutsättningar i olika hushåll riskerar att slå hårt mot barns självförtroende och självkänsla vilket får livslånga konsekvenser för barnens utveckling. Samverkan runt dessa barns möjligheter krävs! Skolan måste vara helt avgiftsfri. Kultur-, fritids- och idrottsaktiviteter måste tillgängliggöras för att alla barn, oavsett storleken på föräldrarnas plånbok.

Ingen hunger (mål 2 Agenda 2030)

Rätt till egen försörjning

Alla individer är olika men var och en efter sin förmåga ska ha möjlighet till arbete för en värdig tillvaro.

Samarbete för bättre hälsa

Tjörn ska samarbeta om ett livsstilsprojekt med övriga förvaltningar och regionen som handlar om information om det stöd och hjälp individer kan få för livsstilsförändringar för bättre hälsa. Dessutom ska äldreomsorgspersonal (i första hand hemtjänstpersonal) utbildas i nutrition för att upptäcka och motverka äldres risk för undernäring.

Hälsa och välbefinnande (mål 3 Agenda 2030)

Skapa möjligheter för ett gott liv

Kommunen ska sträva efter fasta läkarkontakter för äldre genom ett närmare samarbete med primärvården. Vi vill att antalet personal runt den äldre ska minska.

God äldreomsorg och samarbete med VG-regionen

Vi ska samarbeta med VG-regionen för en starkare och tryggare "Närhälsa". Kommunen ska vara bland de högst rankade vad gäller god äldreomsorg. Medarbetarna och deras fackliga organisationer deltar aktivt i utvecklingsarbetet, partssamarbetet vårdas av kommunen som arbetsgivare.

Prioritera detaljplanearbetet i Tångeröd för nytt äldreboende

De som inte känner sig trygga i sitt eget boende ska kunna erbjudas plats på äldreboende. Det finns idag inget äldreboende på östra Tjörn och prognosen för 80+ på Tjörn är 1000 fler om 10 år.

Upplevelsen av ensamhet ska minska

Ökat stöd till föreningar genom studieförbunden. Studieförbunden stödjer och hjälper föreningarna att utvecklas som organisationer och i och med det utvecklas deras verksamheter. Det innebär att fler kan finna gemenskap i studiecirklar och föreningsaktiviteter.

Värna och utveckla verksamheter genom "Ideellt offentligt partnerskap", IOP, som "Livbojen" med kyrkan och samarbetet med kvinnojouren.

Skolors och äldreboendens gemensamhetsutrymmen/samlingsrum ska göras mer tillgängliga också för de närboende och föreningslivet.

God utbildning för alla (mål 4 Agenda 2030)

Beslut om skolstruktur

Ett beslut om skolstruktur med två 4 - 9 skolnav, ett i Häggvall och ett i Bleket, ska tas så fort som möjligt. Övriga skolor blir F - 3 skolor med samordning av lokaler med förskolan. Ett snabbt beslut och projekteringsstart är nödvändigt för att få till en likvärdig skola på hela Tjörn och säkra framtida kompetensförsörjning.

Erbjuda en behovsanpassad barnomsorg med god kvalitet och ökad service

För att öka servicen för vårdnadshavare ska "Barnomsorgsregler 2020" ändras så att erbjudande om syskonförtur ges.

En flexiblare arbetsmarknad kräver ökad flexibilitet i barnomsorgen. Det innebär utökade öppettider och möjlighet till "nattis", gärna i samband med pedagogisk barnomsorg/dagbarnvårdare.

Säkerställa läromedel för alla elever

Läromedel av god kvalitet är viktigt för eleverna. Bristen på läromedel får inte förekomma. Därför är det viktigt att det finns budgetmedel som täcker behovet av goda läromedel utifrån varje elevs förutsättningar.

Elevhälsan ska stärkas

Vi vill säkerställa att verksamheterna inom skolan har ekonomiska förutsättningar för att uppfylla skollagen gällande rätten till särskilt stöd. Rätten till särskilt stöd gäller de elever som inte når eller riskerar att inte nå målen under sin utbildning. Denna satsning har en stor påverkan på elevernas trygghet och studiero. Dessutom förbättras möjligheter till fortsatt utveckling mot att bli morgondagens välmående och trygga samhällsmedborgare.

Särskild vikt ska läggas vid att förebygga och motverka psykisk ohälsa.

När elevhälsoteam konstaterat ett behov som inte omgående tillgodoses ska avvikelserapport inlämnas. Avvikelserna återrapporteras regelbundet till politikerna i nämnden.

Jämställdhet (mål 5 Agenda 2030)

Fokus på jämställdhet

Tjörns kommun ska årligen ta fram nyckeltal som beskriver jämställdhet mellan kvinnor och män och som följs upp i kommunens årsbokslut.

Alla nämnder och styrelser ska diskutera och formulera ett jämställdhetsmål inom sitt område för budgeten 2023.

Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt (mål 8 Agenda 2030)

Framtagning av statistik för arbetsrelaterad sjukfrånvaro

Det övergripande arbetsmiljöansvaret ligger hos politiken och kommunstyrelsen. För att kunna ta sitt ansvar och besluta om åtgärder ska statistik tas fram kvartalsvis över arbetsrelaterad sjukfrånvaro hos kommunens personal.

Implementera avtal om heltider "heltidsresan" senast till 2024 (heltid ska vara norm för alla anställda i Tjörns kommun)

Ett omfattande förändringsarbete pågår inom Socialförvaltningen som ett resultat av avtal mellan SKR och Kommunalarbetsförbundet om att normen ska vara heltid. Dels som anställningsform men också som ambition för norm för arbetad tid.

Vi har av tradition byggt omsorgen på Tjörn med stor andel deltidsanställda. Vi har den högsta andelen deltidsanställda och timanställda i VG-regionen. Nya tjänster är nu alltid heltidstjänster. Men för att så många anställda som möjligt ska orka gå upp i heltid måste arbetet med nya scheman, bättre arbetsmiljö, arbetsledning och utbildningar anpassas till de anställdas förutsättningar. För att kunna möta personalbehovet och förbättra villkoren för de som arbetar inom äldreomsorg och funktionshinder skall antalet arbetspass inom en schemaperiod ändras från nuvarande 14 pass på natten till 13 pass. För dagpersonal från 19 arbetspass till 18 pass.

Partssamarbetet ska värdas. De anställda och deras fackliga organisationer måste få uppleva att de respekteras, lyssnas på och får ta ansvar utifrån sina möjligheter. För att leda detta stora förändringsarbete behöver chefer, arbetsledare och fackliga företrädare stöd och utbildning. Till detta måste extra medel avsättas under förändringsarbetet och viss "överbemanning" tillåtas för att förändringsarbetet ska fungera.

Minskad ojämlikhet (mål 10 Agenda 2030)

Öka tillgänglighet för ungdomar att delta i fritidsaktiviteter
Genom att minska kostnaden för fritidskortet till 100 kr för ungdomar så har fler möjlighet att delta i fritidsaktiviteter eftersom de ekonomiska förutsättningarna hos den enskilda får minskad betydelse.

Skapa mötesplatser för nyblivna föräldrar.

Efter att "Familjecentralen" och "Öppna förskolan" i Myggenäs lades ner under 2020, vill vi öppna en liknande verksamhet mitt på ön i anslutning till "Närhälsan" i Kållekärr. Detta för att möta behovet hos nyblivna föräldrar från hela ön. Regionen är beredda att ta sin del av kostnaden och om skolan och socialen tar var sina delar, kan en uppskattad verksamhet återuppstå.

Fredliga och inkluderande samhällen (mål 16 Agenda 2030)

Boendegaranti för alla Tjörns invånare

Analysera behov och ta fram en handlingsplan för att säkerställa tillgång på boende inklusive instegsboende/lågtröskelboenden för alla på Tjörn.

Kommunalpolitisk demokrati

För att höja kvaliteten på politiska beslut är kontinuerlig politikerutbildning nödvändig och kontinuerlig utvärdering av den politiska verksamheten likaså. Här ska de förtroendevalda revisorerna fortsatt spela en viktig roll. Vi ska eftersträva neutrala politiska överenskommelser om spelregler, reglementen och arbetsordningar som ska gälla över majoritetsförändringar. Beslut i KF måste tas med stort konsekvensansvar och besluten respekteras och följas upp.

Metoderna för Culture planning som modell för medborgardialoger måste utvecklas för att upplevas mer demokratiska och meningsfulla.

Som ett led i en mer transparent politisk verksamhet ska kommunstyrelsemötena öppnas upp för fysisk närvaro för allmänheten.

Föreningslivets betydelse för demokratin

Varje invånare måste kunna uppleva sig som en del i en eller flera gemenskaper där hen blir tagen på allvar och där hen får bidra efter sina förutsättningar. Föreningar av alla slag och lokala nätverk är redskap för invånarnas behov av mening och tillhörighet. Därför är kommunens bidrag till föreningarna viktigt. Regler för föreningsbidrag ska vara tydliga och transparenta. Andelen av direkt föreningsstöd av totalt stöd till föreningsverksamhet ska öka.

Indikator	Utfall 2021	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2025
Arbetslöshet 16-24 år, årsmedelvärde, andel (%) av bef	3,1	3,0	2,9	2,8
Ej återaktualiserade vuxna personer med försörjningsstöd ett år efter avslutat försörjningsstöd, andel (%), (utfall 2020)	66	68	69	70
Lämnat etableringsuppdraget och börjat arbeta eller studera (status efter 90 dagar), andel (%), (utfall 2021)	31	35	38	40
Förvärvsarbetande invånare 20-64 år, andel % (utfall 2020)	84,1	85	85,5	86

Indikator	Utfall 2021	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2025
Invånare med fetma, andel (%)	17	16	15	14
Invånare med bra självskattat hälsotillstånd, andel (%)	72	73	73,5	74

Indikator	Utfall 2021	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2025
Elever i åk. 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor, andel (%)	82,7	83	84	86
Elever i åk 6 med lägst betyget E i matematik, kommunala skolor, andel (%), (utfall 2020)	89,7	91	92	93
Elever i åk 3 som deltagit i alla delprov och som klarat alla delprov för ämnesprovet i svenska och svenska som andraspråk, kommunala skolor andel (%), (utfall 2019)	77	80	82	84

Indikator	Utfall 2021	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2025
Heltidsanställda i förskola med pedagogisk högskoleexamen, kommunal regi, andel (%)	40	41	42	43

Indikator	Utfall 2021	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2025
Heltidsarbetande månadsavlönade, kommun, andel (%)	70	72	73	74
Föräldrapenningdagar som tas ut av män, andel av antal dagar, (%)	29,8	30	31	32
Kvinnors mediannettoinkomst som andel av mäns mediannettoinkomst, andel (%), (utfall 2020)	73,6	75	76	77

Indikator	Utfall 2021	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2025
Sjukfrånvaro, totalt bland anställda, kommun, andel (%)	8,2	8,0	7,5	7,0
Fallskador bland personer 80+, 3-årsm, antal/1000 inv	52	51	50	49

4 Vi använder ekonomiska resurser ansvarsfullt och hållbart

Vi inser att behovet av samverkan för att klara våra utmaningar både lokalt och globalt aldrig varit större. Det innebär ur ett kommunalt perspektiv att vi måste använda våra resurser ansvarsfullt och hållbart.

Samverkan med lokala företag samt att utveckla företagsarenor och kontakter kommun och företag men också kontakter företag emellan behöver stärkas.

Viktiga områden är bl.a. infrastruktur, turism och restaurang- och hotellverksamhet. Kommunen ska vara positiv till internationellt kompetensutbyte.

Tjörns strategiska utvecklingsarbete under kommunstyrelsen och genom kommundirektören och dennes ledningsgrupp är viktigt. Arbetet gäller att ställa om hela kommunens verksamhet i Agenda 2030-riktning för en hållbar ekologisk, ekonomisk och social hållbar utveckling.

Tjörns kommun ska bli medlem i Sveriges Klimatkommuner för stöd i vår omställning i en mer hållbar riktning.

I enlighet med rådande regelverk bör en större del av kommunens upphandlingar kunna ske av mer näralliggande företag och producenter. Allt för att minska klimatavtrycket vad gäller transporter. Även kommunens upphandling måste kunna effektiviseras.

Kommunens ekonomi måste enligt kommunallagen vara balanserad över tid. Det innebär att intäkterna måste vara större än kostnaderna. På grund av en orolig omvärld med höga energipriser och hög inhemsk inflation är de ekonomiska förutsättningarna för kommunen mycket osäkra för 2023. Dessutom innebär ett nytt pensionsavtal en extra belastning för kommunen speciellt för nästa år. För att undvika ryckighet i de ekonomiska förutsättningarna för kommunen och att säkra välfärdstjänsterna så budgeteras kommunen med ett underskott för 2023. Då kommunen avsatt medel i en resultatutvecklingsreserv (RUR) tidigare år kan dessa nu användas för att överbygga ekonomin för 2023.

Att ekonomin måste vara balanserad över tid innebär också att bokslutet måste vara hållbart. Dvs. balansräkningen som innehåller tillgångar får inte förödas genom att vi förbrukar vår gemensamma miljö. Omställningen av den kommunala budgeten till att den blir långsiktigt hållbar tar tid.

Alla är överens om att under kommande mandatperiod, kommer kommunsektorn i Sverige att behöva ytterligare stora resursförstärkningar för att kunna upprätthålla välfärdstjänsterna för sina invånare. Andelen i yrkesverksam ålder, mellan 16 och 64 år, ökar inte i samma takt som andelen

övriga åldrar i befolkningen. Med andra ord så ökar försörjningskvoten såväl på Tjörn som i Sverige.

Kommunens organisation måste effektiviseras och den administrativa delen minskas. Därför kan en utredning om sammanslagning av nämnder och förvaltningar gällande barn- och utbildning och kultur- och fritid med en gemensam förvaltningschef klargöra för- och nackdelar. Här kan synergieffekter uppnås i syfte att involvera fler barn och unga i kvalitativ god kultur- idrotts- och fritidsverksamhet på ett mer hållbart sätt, utifrån den skola de går i.

Kommunstyrelsen har för stor kostym och för stor overhead tränger undan resurser till annan viktig verksamhet.

För att ekonomiskt kunna hantera de omfattande investeringar som krävs de kommande åren, måste kommunens befintliga tillgångar kunna användas så att vi i första hand tryggar välfärdstjänster för våra medborgare.

De stora investeringar som Tjörn står inför är behov av nya lokaler för våra förskolor, skolor och äldreboenden. Ett hållbart förhållningssätt är att kombinera ny- och ombyggnation så att så mycket som möjligt av kommunens befintliga lokaler kan användas för att minska behovet av externa lokaler. Dessutom kommer fortsatt stora investeringar krävas inom VA-sektorn.

För att skapa ekonomiskt utrymme för kommande investeringar är det nödvändigt att förutsättningslöst inventera kommunens anläggnings-tillgångar för eventuell försäljning.

Kommunens fastighetsbestånd har setts över och eventuell försäljning av delar ska övervägas. Det är viktigt att lokalerna i Wallhamn utvecklas så att mer av kommunens behov av kontorsarbetsplatser kan täckas där. I anslutning till ny- och ombyggnad på andra ställen på Tjörn kan flytt av verksamheter också ge synergieffekter som resultat.

En tydligare prioritering av kommunens verksamheter är nödvändig, för att om möjligt undvika framtida skattehöjningar.

All redovisning, ekonomisk såväl som verksamhetsmässig, ska vara tydlig och transparent för Tjörns skattebetalare. Därför ska den politiska verksamheten öppnas upp för våra medborgare. Kommunstyrelsens möten ska bli offentliga.

Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt (mål 8 Agenda 2030)

Effektivt utnyttjande av resurser

Kontinuerlig uppföljning ska göras av såväl ekonomiska som kvalitetsaspekter av medlemskap i SOLTAK och andra samarbeten. Vi måste bli duktiga på effektivt samarbete så att vi får ut maximal effekt och inte bygger upp dubbelarbete.

Översyn av kommunens organisation

Ett uppdrag ska ges till förvaltningen att ta fram ett beslutsunderlag, inklusive konsekvensbeskrivning, för en sammanslagning av nämnd och förvaltning för barn och utbildning och kultur och fritid.

Utreda konsekvenser om kommunens ledning och administration flyttas dels till Wallhamn och dels till verksamhetsnära lokaler. Syftet är att frigöra medel för att minska behovet av upplåning för investeringar.

Kommunen ska bli en bättre arbetsgivare

Tjörn ska ta steg för att bli en bättre arbetsgivare. Partssamarbetet med fackföreningarna utvecklas och ingångna avtal vårdas. Chefer, intraprenadföreträdare, arbetsledare och fackliga företrädare i kommunen kompetensutvecklas på dessa områden. Heltidsresan tillförs extra tidsbegränsade resurser så att det under det stora förändringsarbetet kan finnas en överbemanning för att minska stress och konflikter som hindrar förändringar. Äldreomsorgspersonalen ska få fria arbetskläder. "Succesivt ska fler personalgrupper inom kommunen omfattas av heltidsresan där heltid ska vara norm."

Hållbar industri, innovationer och infrastruktur (mål 9 Agenda 2030)

Tjörns kommun ska verka för att upprätthålla goda samverkansformer med och mellan andra aktörer. Kommunen ska ha ett aktivt och pågående samarbete med VG-regionen, Trafikverket/myndigheter och lokala aktörer.

Kommunen är beroende av olika myndigheter och externa aktörer för att utveckla infrastrukturen på Tjörn. Det gäller t.ex. samarbete kring Myggenäs Korsväg och inte minst utveckling av ytterligare förbindelser med fastlandet från södra Tjörn. För att få ett bra utfall vad gäller de nya färjorna till Dyrön, Åstol, Tjörnekalv och Härön så krävs fortsatt tät dialog med regionen."

Samverkan för turistnäringen

Det är många företag på Tjörn som verkar inom och är beroende av en stark turistnäring.

Hållbar konsumtion och produktion (mål 12 Agenda 2030)

Effektivisera kommunens stödfunktioner

Kommunen ska utreda en samordnad organisation för kommunens stödfunktioner/"Facility Management".

En analys om möjliga effektiviseringar och en tidsplan för genomförande ur ett hållbarhetsperspektiv ska också utföras.

Genomförande och globalt partnerskap (mål 17 Agenda 2030)

Internationellt kompetensutbyte

För att stimulera ett internationellt kompetensutbyte kan återupptagandet av "vänortssamarbete" utifrån ett hållbarhetsperspektiv och en nordisk horisont vara ett exempel.

Indikatorer	Utfall 2021	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2025
Soliditet, (%)	19,5	44,2	43,2	42,9
Årets resultat som andel av skatt och generella statsbidrag kommun, andel (%)	8,6	-1,4	0,5	0,9
Helt eller delvis uppfyllda inriktnings- och prioriterade mål i nämnderna, andel (%)	92	85	85	85

Indikatorer	Utfall 2021	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2025
Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt), Totalt, NKI (skala 1-100), (utfall 2019)	68	70	72	75
Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt), Totalt - Bemötande, NKI (skala 1-100), (utfall 2019)	74	76	78	80
Tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s, andel (%)	80,1	82	83	84

5

RESULTATBUDGET 2023-2025

Mkr

	Prognos 2022	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025
Nettokostnad innan avskrivning	-943,4	-1 081,1	-1 089,9	-1 122,7
Avskrivningar	-46,9	-49,8	-55,3	-57,1
Verksamhetens nettokostnader	-990,3	-1 130,9	-1 145,2	-1 179,8
Skatteintäkter/Statsbidrag/Utjämn.	1 082,5	1 121,0	1 151,7	1 191,6
Verksamhetens resultat	92,2	-9,9	6,5	11,8
Finansiella intäkter	8,8	7,9	8,4	9,0
Finansiella kostnader	-5,0	-13,3	-9,0	-10,4
Resultat 1/	96,0	-15,3	5,9	10,4

1/ Negativt resultat i budget 2023 täcks genom
ianspråktagande av RUR (Resultatutjämningsreserv)

6

FINANSIERINGSBUDGET 2023-2025

Mkr

	Prognos 2022	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025
Resultat inkl avskrivningar	142,9	34,5	61,2	67,5
Ökning av långfristiga skulder	-72,4	30,0	27,3	19,8
Ökning av kortfristiga skulder				
Ökning av långfristiga rörelseskulder				
Ökning av avsättning	11,5	27,1	13,3	3,7
Minskning av fordringar				
Minskning av likviditet		47,1		
Summa tillförda medel	82,0	138,7	101,8	91,0
Nettoinvesteringar	82,0	138,7	101,8	91,0
Minskning av långfristiga skulder				
Minskning av kortfristiga skulder				
Minskning av avsättning				
Ökning av fordringar				
Ökning av likviditet				
Summa använda medel	82,0	138,7	101,8	91,0

BUDGETERAD BALANSRÄKNING 2023-2025

Mkr

	Prognos 2022	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025
TILLGÅNGAR				
Anläggningstillgångar	1 084,0	1 172,9	1 219,4	1 253,3
Omsättningstillgångar	304,0	256,9	256,9	256,9
SUMMA TILLGÅNGAR	1 388,0	1 429,8	1 476,3	1 510,2
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER				
Eget kapital	647,0	631,7	637,6	648,0
Avsättningar	142,0	169,1	182,4	186,1
Långfristiga skulder	399,0	429,0	456,3	476,1
Kortfristiga skulder	200,0	200,0	200,0	200,0
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	1 388,0	1 429,8	1 476,3	1 510,2
Soliditet	46,6%	44,2%	43,2%	42,9%

8

VERKSAMHETS RAMAR 2023-2025

Mkr

	Prognos 2022	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025
Kommunstyrelsen	-71,1	-74,1	-75,2	-76,3
Räddningstjänstförbund SBRF	-24,8	-21,0	-19,0	-17,0
Fastighetsförvaltningen	1,0	2,0	2,0	2,0
Samhällsbyggnadsnämnden	-29,9	-31,9	-32,4	-32,9
Kultur- och fritidsnämnden	-57,8	-61,5	-62,4	-63,4
Barn- och utbildningsnämnden	-446,4	-488,7	-496,0	-503,5
Socialnämnden	-385,1	-423,9	-430,3	-436,7
KF/nämnder	-10,2	-9,7	-9,7	-9,7
<i>Revision</i>				
<i>Övriga nämnder/styrelser</i>				
SUMMA	-1 024,3	-1 108,8	-1 123,0	-1 137,4
Pensioner	-21,0	-22,5	-23,0	-23,0
Sem.löneskuld (förändr)	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5
Driftkonsekvenser	-4,7	-4,7	-13,4	-39,8
Heltidsresan	-1,0			
Finansiering mm	59,0	56,4	66,0	69,0
Ospecifierad rationalisering/effektivisering			5,0	10,0
SUMMA	-993,5	-1 081,1	-1 089,9	-1 122,7

Förslag till Investeringsbudget/plan 2023-2027

Projekt	Totall	Investeringar 2023-2027					Driftskonsekvenser 2022-2031													
		2023	2024	2025	2026	2027	2023	2024	2025	2026	2027									
Reinvesteringar																				
IT utrustning		4 000	4 000	4 000	4 000	4 000														
Badplatser och naturstigar mm KOF		500	500	500	500	500														
Inventarier Barn- och utbildning		2 000	2 000	2 000	2 000	2 000														
Inventarier Socialförvaltningen		1 000	1 000	1 000	1 000	1 000														
Summa		7 500	7 500	7 500	7 500	7 500	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nyinvesteringar																				
Kommunstyrelsen																				
Digitalisering	A	2 100	2 000	2 000	2 000	2 000														
Markförvärv	T	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000														
Åtgärder mark och anläggningar	A	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000														
Årrehandlingsystem	T	300																		
IT utrustning	A	2 800																		
Inventarier kommunhus	T	1 000																		
Oförutredda investeringar	A	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000														
Pågående investeringsprojekt		15 500	0	0	0	0	405	506	405	506	405	506	405	506	405	506	405	506	405	506
Summa		20 200	16 000	16 000	16 000	16 000	405	506	506	405	506	405	506	405	506	405	506	405	506	405
Samhällsbyggnadsnämnden																				
Trafik/Gata		8 150	17 150	16 350	19 250	20 250	517	517	517	517	517	517	517	517	517	517	517	517	517	517
Summa		8 150	17 150	16 350	19 250	20 250	517	517	517	517	517	517	517	517	517	517	517	517	517	517
Kultur och fritidsnämnden																				
Offentlig konst	A	500	500	500	500	500														
Inventarier mm KOF	A	500	500	500	500	500														
Friluftsliv	A	1 450	1 700	1 900	1 800	1 000														
Parkeringsplats motionsspår	T	3 000																		
Pågående investeringsprojekt		4 600	0	0	0	0	358	448	358	448	358	448	358	448	358	448	358	448	358	448
Summa		9 550	2 700	2 900	2 800	2 000	358	448	358	448	358	448	358	448	358	448	358	448	358	448

Förslag till Investeringsbudget/plan 2023-2027

Projekt	Totalt	Investeringar 2023-2027						Driftskonsekvenser 2022-2031							
		2023	2024	2025	2026	2027	2023 kapkl	2024 kapkl	2025 kapkl	2026 kapkl	2027 kapkl	2028 kapkl	2029 kapkl	2030 kapkl	2031 kapkl
Barn och utbildningsnämnden															
		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Summa		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Socialnämnden															
E-hälsa	A		3 000	3 000	3 000	3 000		0	0	510	638	1 020	1 275	1 530	1 913
Pågående investeringsprojekt	3 900	2 500	1 000	1 000	1 600	1 600	663	829	1 088	1 360	1 258	1 428	1 785	1 700	2 125
Summa		2 500	4 000	4 000	4 600	4 600	663	829	1 088	1 360	1 768	2 210	2 448	3 060	4 038
Kommunägda fastigheter															
Tillgänglighetsanpassning lokaler	A	100	100	100	100	100	0	0	5	6	10	13	15	19	25
Oförutsetta lokalombyggnader	A	500	500	500	500	500	0	0	25	31	50	63	75	94	125
Pågående investeringsproj. Kommunhus	800 T	21 700					50	50	1 406	1 406	1 406	1 406	1 406	1 406	1 406
Pågående investeringsproj. (Liljedal o oförutsett 2022)	4 400 T						342	342	342	342	342	342	342	342	342
Summa		22 300	600	600	600	600	392	392	1 778	1 786	1 808	1 823	1 838	1 861	1 898
Fastigheter ägda av TBAB															
Lokalföröring skolstruktur			92 000	340 000	318 000	82 000	0	0	1 160	1 450	11 832	14 790	51 272	64 090	88 160
Nytt grupp/serviceboende LSS Hyra	32 000	6 500	25 500				0	0	754	943	4 640	4 640	4 640	4 640	4 640
Nytt grupp/serviceboende LSS Drift											6 300	6 300	6 300	6 300	6 300
Nytt boende äldre	220 000				5 500	104 500	0	0	0	0	0	0	0	0	638

Förslag till Investeringsbudget/plan 2023-2027

Projekt	Totalt	Investeringar 2023-2027					Driftskonsekvenser 2022-2031					2027	2026	2025	2024	2023	2022	2027 kapkost	
		2023	2024	2025	2026	2027	2023 kapkost	2024 kapkost	2025 kapkost	2026 kapkost	2027 kapkost								
Övriga lokalinvesteringar																			
Sundsby			800	400	300	300					0	139	174	232	290	278	348	313	392
Skolsäkerhet			500	500	500	500				0	58	73	116	145	174	218	218	232	290
Tillgänglighetsanpassning av lokaler			500	500	500	500				0	58	73	116	145	174	218	218	232	290
Lekutrustningsplatser			500	500	500	500				0	58	73	116	145	174	218	218	232	290
Kövedal kök	1 312		1 312							78	78	155	155	155	155	155	155	155	155
Öfrörsedda lokalombyggnader			3 000	3 000	3 000	3 000													
Pågående investeringsprojekt	8 470		2 500	0	0	0				921	1 105	2 561	2 793	2 751	3 030	2 751	3 030	2 751	3 030
Summa			36 672	125 300	344 900	328 300	191 300	0	999	1 183	4 943	5 732	26 258	29 640	65 919	79 216	103 653	126 384	

Övriga driftkonsekvenser pågående projekt samt annan finansiering										800	800	800	800	800	800	800	800	800	800
---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

SUMMA inkl. TBAB			106 872	173 250	392 250	379 050	242 250	4 134	4 675	11 701	13 360	35 192	39 778	77 307	92 145	116 710	141 342		
SUMMA exkl. TBAB			70 200	47 950	47 350	50 750	50 950	3 135	3 492	6 758	7 628	8 934	10 138	11 389	12 929	13 057	14 958		

Förslag till Investeringsbudget/plan 2023-2027

Projekt	Totalt	Investeringar 2023-2027					Driftskostnader 2022-2031							
		Tom 2022	2023	2024	2025	2026	2027	2023	2024	2025	2026	2027		
Avgiftsfinansierade investeringar														
Samhällsbyggnadsnämnden														
<i>VA investeringar</i>														
Anläggningsinvesteringar		13 700	12 550	15 100	15 150	15 200								
Ledningsförnyelse		15 500	32 300	25 500	21 500	16 500								
Nyanläggning infrastruktur		28 000	1 000	0	600	13 600								
Projekterade kostnader		2 800	3 000	3 000	4 500	4 500								
Summa VA		60 000	48 850	43 600	41 750	49 800								
<i>Renhållning</i>														
Renhållning		8 500	5 000	0	0	0								
Summa		68 500	53 850	43 600	41 750	49 800								

SUMMA TOTAL Skattefinansierade och avgiftsfinansierade investeringar i kommunen		138 700	101 800	90 950	92 500	100 750	3 135	6 758	8 934	10 138	11 389	12 929	13 057	14 958
--	--	----------------	----------------	---------------	---------------	----------------	--------------	--------------	--------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------

Vänsterpartiets förslag till budget 2023-2024-2025

Människans behov i fokus.

- Ett Tjörn för alla -

Skola, vägen till vår framtid.

Alla skall ha samma möjligheter till en bra förskola och skola och alla barn ska få det stöd som behövs av lärare och förskollärare för att kunna utveckla sina kunskaper Tjörn skall vara en attraktiv arbetsgivare dit kompetenta pedagoger söker sig och vill stanna. Vi vill att alla skolor skall finnas kvar på Tjörn. Vi arbetar för mindre barngrupper och fler förskolor. För oss är det självklart att en jämlik skola innebär att barn med särskilda behov har sin skola med sin skolplan jämlikt övriga barn som har sin skolplan. Alla elever ska ha samma ekonomiska förutsättningar som skolkamraten i skolan bredvid.

Vi ger Barn och Utbildningsnämnden i uppdrag att samverka med övriga nämnder för att under budgetåret 2023 presentera en ekonomisk och praktisk konsekvensanalys så att underlag finns för ett genomförande.

Hälsa och sjukvård

På Tjörn ska hälso- och sjukvård vara av toppkvalitet. Vårt mål är ett rättvist och inkluderande välfärdsystem för allas olika behov i livet.

- Det skall vara tryggt att bli gammal på Tjörn!" För oss är det självklart att alla ska kunna få ett boende efter behov. Trygghetsboende eller hjälp av hemtjänst om det behövs. Vi kommer att arbeta hårt för att de byggplaner som finns framarbetade också sätts i verket.

Rätt till bostad, i alla livets skeenden.

Tjörn är ibland de få kommuner i Sverige som har ett allmännyttigt bostadsbolag och det vill vi använda oss av. Det måste byggas fler hyresrätter för att främja flyttkedjor och skapa möjlighet för fler att flytta hit. För oss är det självklart att nu sätta igång de planer som just nu finns framtagna av TBAB.

Arbete, rätt till ett tryggt och hållbart arbetsliv.

Vi värnar om arbetstagarnas välbefinnande och vill arbeta för ett samhälle där alla orkar jobba till pensionsålder med bibehållen fysisk och psykisk hälsa. Vi menar att de generella bidrag som kommunen fått under 2022 också ska användas till vad staten ansett de skall användas till. En del utgör bidrag för att minska timanställningen för vård och omsorg, 8,5 miljoner för 2022. Övriga 14,7 miljoner avser 2023. Dessa 23 miljoner menar vi bör användas till att starta upp arbetet med en förändrad schemaläggning som är hållbar över tid och kan trygga en framtid inom vårddyrket. Den andra delen av bidraget från staten avser utökad bemanning av sjuksköterskor på särskilda boenden där 1,1 miljon avsatts för 2022 och resterande för 2023. Vi menar att kommunen nu anställer fler sjuksköterskor.

Kultur och Fritid/Kommunstyrelsen

Aktiv vardag utan att behöva lämna ön.

Utveckla och erbjuda ett brett utbud för alla medborgare på Tjörn. Vi vill ha tillbaka Sagabiografen där både äldre och unga ska kunna se på filmer anpassade till deras intresse. Vi vill utveckla våra fritidsgårdar med både fler och längre öppettider.

Vi tycker det är självklart att gamla som unga ska få synas och höras.

Detta innebär att vi under 2023 kommer att lyssna av de önskemål som finns. Vi menar också att kommunstyrelsen i samarbete med Kultur och Fritid kan samverka för att få till stånd en biograf. Utan att behöva bygga ett nytt kulturhus.

Klimatpolitik, för våra barns skull.

Vi har bara en jord som vi måste ta hand om innan det är försent. Därför måste vi satsa på förnyelsebar energi som inte ger negativa klimatavtryck som t.ex solenergi. Vi är för uppbyggnad av laddstationer för elbilar som ett led i att minska dagens fossilberoende”.

Vi har ett antal ladd-stationer för el-bilar men de måste bli fler. Vi behöver stimulera bostadsmarknaden så att det blir intressant att

producera egen el. Långsiktiga planer som håller över partigränserna ser vi som ett nödvändigt incitament.

Vi vill skydda Tjörns unika natur och värnar om strandskyddet och vi vill inte sälja ut detta unika arv.

Vi behöver värna vår natur lokalt och det ska ske genom evidensbaserade kunskap. Vi vill inte att mark säljs ut till privata aktörer utan att det finns utrett vilka effekter en försäljning kan få på kort och lång sikt för kommunen. Huvudprincipen skall dock vara att kommunen får stort mervärde på sikt vid avyttring av mark vilket vi menar exempelvis är för att bygga bostäder och i första hand då hyresrätter.

	2023	2024	2025
- Budgetramar			
- Kommunstyrelsen			
- Räddningstjänst			
- Samhällsbyggnad			
- Kultur och fritid			
- Barn och utbildning			
- Socialnämnden			
- Kommunfullmäktige			
-			
-			
-			
-			

Tilläggsyrkande budget 2023-2025, Vänsterpartiet

	2023	2024	2025
KS	78,1	78,1	78,1
SBRF	20,0	20,0	20,0
SBN	31,1	32,0	32,2
KoF	55,7	58,0	58,5
BoU	490,2	497,0	497,8
Soc	425,9	431,0	431,5
KF	9,8	9,8	9,8
	1.110,8	1.1125,9	1.127,9

YRKANDE FÖR SOCIALNÄMNDEN

Vänsterpartiet vill införa ett personligt ombud. Detta för att nå effektiv samordning för människor som inte orkar eller vågar ta kontakt med myndigheter som socialtjänst och sjukvård. Sjukdom, psykiska besvär eller funktionsvariationer eller liknande kan begränsa och få dessa att "falla mellan stolarna". Synergieffekterna ger också socialtjänsten fördelar att få en samlad bedömning som snabbt kan ge hjälp för den drabbade.

YRKANDE FÖR BARN OCH UTBILDNING

Vi har barn som har särskilda behov. Barn som går i grundskolan har sin skolplan. Vi vill att barn ska ha särskola som har sin särskoleplan. Barn som idag har SU undervisning skall inte skickas iväg ett par timmar i veckan utan ska precis som andra barn ha en trygg förutsägbar undervisning.

Budgetförslag Tjörns Kommun, innehåll

1. Tre Strategiska områden

1. Agenda 2030

2. Strategiskt område 1 - Vi bygger en miljövänlig kommun med hållbar samhällsutveckling

1. Tjörn skall existera och frodas inom de gränser naturen sätter.
2. Hållbar och effektiv utveckling samt användning av vatten och avlopp
3. Förbättrade kommunikationer och infrastruktur

3. Strategiskt område 2 - Vi skapar välfärd och livskvalitet för alla

1. Skapa möjligheter för ett gott liv
2. Delaktighet, inflytande och medbestämmande
3. Tjörns elevers kunskapsresultat ska vara höga jämfört med övriga Sverige

4. Strategiskt område 3 Vi använder ekonomiska resurser ansvarsfullt och hållbart

1. God ekonomisk hushållning och ett effektivt nyttjande av resurser
2. Ett hållbart arbetsliv hela livet.

5. Budget

1. Budget Miljöpartiet de gröna Tjörn, bilagor

1 Tre Strategiska områden

Tjörns kommun ska vara en hållbar kommun – ur alla perspektiv. Vi ska vara hållbara både ekologiskt, socialt och ekonomiskt. Hållbarhet ska löpa som en röd tråd genom alla våra verksamheter och vara som ett paraply för vårt dagliga arbete.

Utifrån detta har Miljöpartiet Tjörn fastställt tre strategiska områden:

1. Vi bygger en miljövänlig kommun med hållbar samhällsutveckling
2. Vi skapar välfärd och livskvalitet för alla
3. Vi använder ekonomiska resurser ansvarsfullt och hållbart

Dessa tre strategiska områden motsvarar de tre hållbarhetsperspektiven – ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet i våra globala Agenda 2030 mål.

Budgetens olika inriktningsmål sorteras och presenteras i det fortsatta dokumentet under det strategiska område där inriktningsmålet hör hemma.

Budget 2023 Tjörn

1.1 Agenda 2030

Till höger visas hur de 17 hållbarhetsmålen i Agenda 2030 kan sorteras under de tre strategiska områdena som Tjörns kommun har. Som man kan se i figuren kan många hållbarhetsmål kopplas till mer än ett av de strategiska områdena.

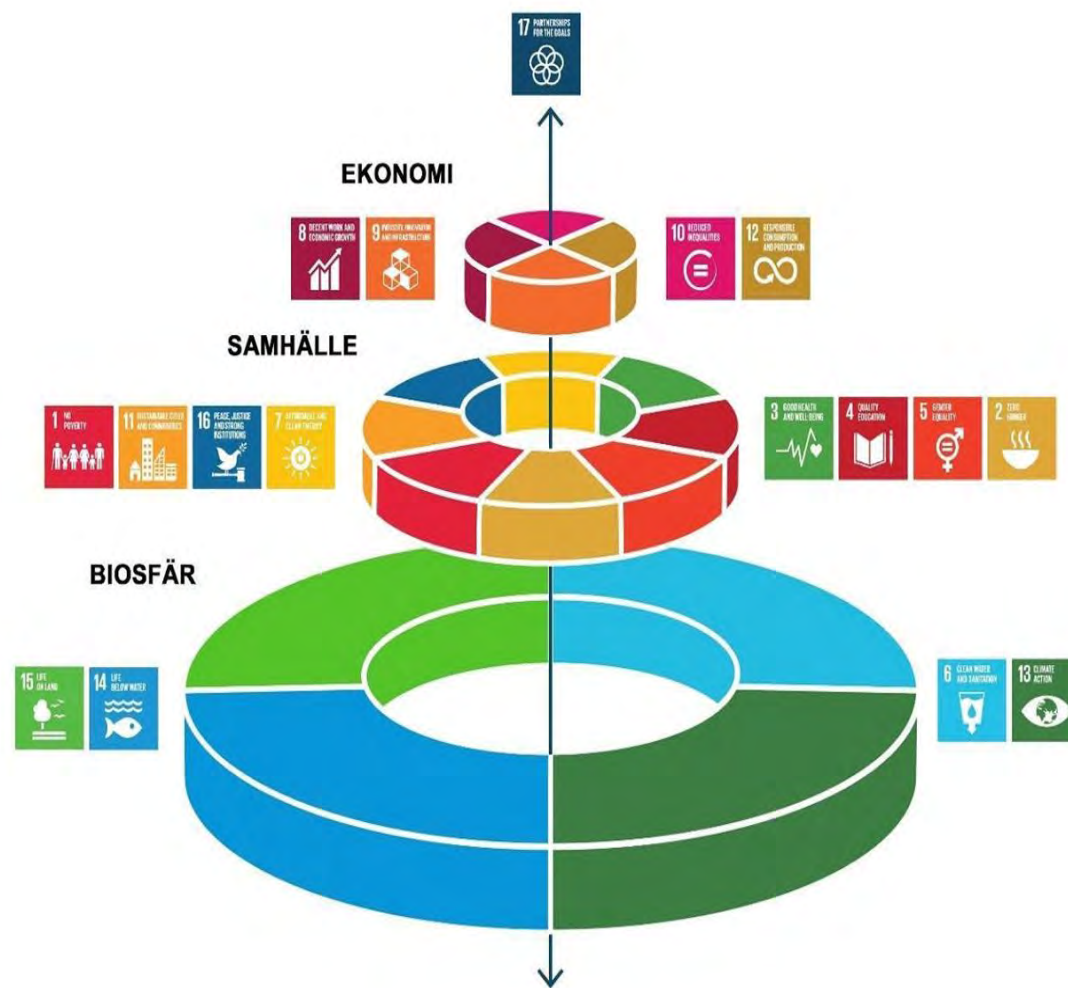

1.1 Agenda 2030

Ett annat sätt att titta på de globala hållbarhetsmålen är att se dem som en tårta eller sfär där man ännu tydligare ser att de olika hållbarhetsmålen hänger ihop med varandra.

Vårt samhälle bygger idag på strukturer som ständigt eftersträvar en ekonomisk tillväxt.

Miljöpartiet bygger på en annan bas. Den fria marknaden behöver finnas inom de ramar som naturen/ekologin skapar och fördelas solidariskt. Våra resurser måste fördelas jämt över världen där alla har samma förutsättningar till liv. Detta innebär att nuvarande ekonomiska och sociala strukturer behöver ändras. Utan ekologisk hållbarhet kan inte social eller ekonomisk hållbarhet åstadkommas.

1.1 Agenda 2030

Hållbarhetsfrågorna är inte frågor som vi kan hantera var och en för sig - i våra respektive verksamheter, nämnder eller styrelser. För att vi ska lyckas krävs ett gemensamt ansvar. Därför är samverkan mellan olika aktörer, såväl inom som utanför kommunen, nödvändig. Vi har kommit en bit på vägen i och med den nya avdelningen och politiska styrgruppen. Nu bör fokus ligga på att sammanfoga dessa och hitta strukturer som underlättar arbetet och kommunikationen mellan alla aktörer.

GLOBALA MÅLEN
för hållbar utveckling

Övergripande mål

En politiskorganisation och förvaltning som arbetar tillsammans mot våra gemensamma globala mål.

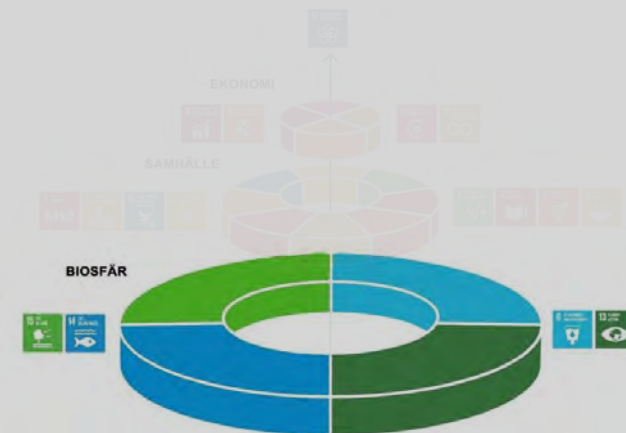
2 Strategisk område ett Vi bygger en miljövänlig kommun med hållbar Samhällsutveckling

Vi kan endast existera inom gränserna som naturens resurser sätter. Allt hänger ihop och är beroende av varandra.

Globaliseringens effekter påverkar i allra högsta grad ända in i vardagsrummet. Sammanhållningen/solidariteten mellan alla världens människor och allt levande på planeten är given. Inte minst i spåren av pandemin.

Vi vill också bygga ett samhälle för de som inte kan göra sina röster hörda, här på vår ö eller någon annanstans i världen, nu eller i en stundande framtid.

För att uppnå detta krävs en omställning där alla tar sitt ansvar. Därför är samverkan mellan olika aktörer, såväl inom som utanför kommunen, nödvändig för att nå framgång

AGENDA 2030 koppling

Detta inriktningsmål kan kopplas till mål:

2. Ingen hunger
3. God hälsa och välbefinnande
5. Jämställdhet
6. Rent vatten och Sanitet för alla
7. Hållbar energi för alla
8. Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt
9. Hållbar industri, innovationer och infrastruktur
11. Hållbar Städer och samhällen
12. Hållbar konsumtion och produktion
- 13 Bekämpa klimatförändringarna
- 14 Hav och Marina resurser
- 15 Ekosystem och biologisk mångfald
16. Fredliga och inkluderande samhällen

2.1 Tjörn skall existera och frodas inom de gränser naturen sätter

Naturen, havet och de öppna landskapen är Tjörns kommuns unika värden och de ska bevaras och säkerställas. Vi vill ha en kommun där vi lever inom naturens ramar, med insikt om vårt starka beroende av varandra och av en natur med fungerande ekosystem. Vi måste därför minska vår klimatpåverkan och vår sårbarhet mot klimatförändringarna. Vi måste verka för att skydda och öka den biologiska mångfalden, både på land samt i sjöar och hav. Vi måste arbeta med bevarande, skydd och utveckling av andra viktiga ekosystemtjänster. Målet är en högre grad av självförsörjning inom vår naturns ramar.

För att vi ska nå dit krävs tydliga prioriteringar samt ett strukturerat, systematiskt och långsiktigt arbete, med mandat. Miljö och hållbarhetsarbetet berör kommunens samtliga verksamheter. För att klara av detta arbete måste kommunen stärka sin strategiska kompetens kring miljö, ekologi och naturvård

2.1 Tjörn skall existera och frodas inom de gränser naturen sätter

Vi ska enligt riksdagens beslut arbeta för att Sverige senast 2045 inte ska ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären. För att nå dit måste Tjörns kommun, liksom många andra kommuner samt regionen, ta fram och anta en koldioxidbudget. Koldioxidbudgeten ska komplettera de nuvarande klimatmålen. Budgeten är ett sätt att arbeta mer strukturerat med klimatfrågorna. En beräknad årlig utsläppsminskningskurva behövs för att vi ska nå klimatmålen. Koldioxidbudgeten är ett mått på den mängd koldioxid som kommunen kan släppa ut i atmosfären utan att påverka en temperaturhöjning utöver Parisavtalets mål.

Våra utsläpp måste fasas ut, frågan är bara hur snabbt vi ska göra det. Utsläppsminskningskurvan blir allt brantare ju längre vi väntar, men oavsett är det en kraftig minskning av utsläppen som måste ske varje år. Om inte utsläppen minskas snabbt tar det med nuvarande takt bara sex år innan vi släppt ut så mycket som Parisavtalet tillåter.

2.1 Tjörn skall existera och frodas inom de gränser naturen sätter

Elektrifieringen en stor del av lösningen. Tjörns kommun har goda förutsättningar att bli självförsörjande på el med hjälp av sol, vind och vågkraft. Ett steg åt rätt håll är att utreda, formulera och anta en klimat- och energistrategi med mål att Tjörns kommun ska vara självförsörjande år 2040.

Självförsörjning måste också vara ett mål vad gäller livsmedel. Här vill vi värna dom jordbruksmarker vi har och underlätta för våra invånare att bidra inom naturens ramar. Kommunen ska även bistå och underlätta för etablering av mindre gårdar för närproduktion av livsmedel.

Vi måste helt enkelt göra mer. Alla behöver göra mer. Därför behöver kommunen också arbeta för att öka medborgarnas medvetenhet om en hållbar livsstil.

Mål

Öka kommunens strategiska kompetens kring miljö- och hållbarhetsarbetet.

Anta en klimat och energistrategi med höga ambitioner och mål att bli självförsörjande på el år 2040.

Bli klimatpositiva

Upplåta kommunal åkermark för tillsammansodling.

Samverkan med aktuella målgrupper öka hållbar närproduktion av livsmedel.

2.3 Hållbar exploatering och nybyggnation.

Tjörn ska vara en miljövänlig och trygg kommun som satsar på ett hållbart och brett utbud av boendeformer för livets alla faser och som också ger förutsättningar för ett levande näringsliv.

För att skapa en hållbar exploatering ska kommunen uppmuntra kreativitet, innovation och diversitet samt främja att förbrukningen av hushållen skall vara självförsörjande på el och att klimatavtrycken neutrala. All exploatering, oavsett om det är kommunen själv, näringslivet eller kommuninvånare som bygger, ska beakta den biologiska mångfalden. Vid bostadsbyggande ska kommunen främja boendeformer som hyresrätter och bostadsrätter. En hållbar kommun skapar flyttkedjor där vi förtätar och nyttjar varje boende kvadrarmeter på det mest effektivaste sätt.

Företag som verkar i kommunen ska uppmuntras att tillämpa arbete i linje med den globala hållbarhetsagendan samt anamma olika typer av hållbarhetsredovisning.

2.3 Hållbar exploatering och nybyggnation.

Kommunen behöver ha en beredskap för att kunna exploatera mark på ett hållbart sätt för såväl bostäder som för näringsliv. Kommunen behöver detaljplanelagd mark som finns tillgänglig för intressenter vill etablera sig på Tjörn.

Tjörns kommun ska kunna tillhandahålla hållbara, attraktiva alternativ för företag, kommuninvånare och kommunala verksamheter, samt kunna göra strategiska inköp av mark. För detta krävs samverkan och samsyn mellan kommunens olika verksamheter, såsom plan- och byggavdelningen, VA, Mark- och exploatering, näringslivsstrateg, Tjörns Bostads AB och leverantörer av välfärdstjänster.

Mål

Alla markanvisningar ska stimulera hållbart, innovativt och klimatneutralt byggande

2.4 Hållbar och effektiv utveckling samt användning av vatten och avlopp

Tjörns kommun ska arbeta strategiskt för att kunna möta framtida behov av vattenförsörjning och säkra en långsiktigt hållbar grundvattennivå. För långsiktig hållbarhet krävs samverkan med närliggande kommuner och en ökad kunskap kring vattnets kretslopp.

Kommunen ska i byggande och vid renoweringar sträva efter att minimera förbrukningen av vatten genom att använda smarta lösningar och ta tillvara dagvatten och spillvatten på ett effektivt sätt.

2.4 Hållbar och effektiv utveckling Samt användning av vatten och avlopp

Kommunen måste också arbeta med olika buffrande åtgärder för att förhindra framtida översvämningar. Ett exempel är våtmarksbyggande, som också är bra för den biologiska mångfalden. För att förebygga framtida torka och översvämningar måste kommunen noggrant planera hanteringen av dagvatten. En annan ambition är att över tid minska konsumtionen av färskt vatten.

Vi vill öka andelen befintliga bostäder anslutna till kommunalt vatten och avlopp samt att nybyggda bostäder i så stor utsträckning som möjligt ska anslutas till kommunalt vatten och avlopp. Detta är viktigt, både ur miljösynpunkt och för att skapa en stabil VA-ekonomi. Om det inte går att få till kommunalt VA måste alternativet vara god miljöhänsyn och här ska kommunen ställa krav på den enskilde och vara skarp i sin tillsyn.

Mål

Privata enskilda avlopp i Tjörns kommun skall följa dom miljökrav som finns.

Besluta om minst 2 buffrande åtgärder för att bevara vårt grundvatten.

Kommunen skall arbeta med nya lösningar som minskar konsumtionen av färskvattenvatten.

2.5 Förbättrade kommunikationer och infrastruktur

För en bilberoende kommun som Tjörn är kommunikationer och infrastruktur viktiga frågor. Här har kommunen ett stort ansvar att bidra till den kulturförflyttning som måste till för eliminera vårt fossila beroende. Ett del av detta innebär att skapa goda möjligheter att ta sig till och från kommunen, samt inom kommunen, fossilfritt.

De lösningar som tas fram behöver vara långsiktigt hållbara och innefatta fasta förbindelser som kollektivtrafik, pendlarparkeringar, gång- och cykelvägar samt persontrafik som godstrafik. Samverkan med andra aktörer kopplat till detta är en förutsättning och arbetet med att påverka andra aktörer sker på flera nivåer.

Kommunen ska aktivt arbeta för att ungdomar eller vuxna inte ska behöva använda bilen som främsta alternativ. Därför vill vi att alla ungdomar ska erbjudas fritidskort och pensionärer pensionärskort. Våra förtroendevalda i regionen behöver aktivt bevaka och arbeta för en bättre transportinfrastruktur som främjar utveckling av hållbara kommunikationsvägar samt ökade avgångar inom, från och till vår ö.

Mål

Kunna nå kommunal service fossilfritt (30 minuters ön)

3 Strategisk område två

Vi skapar välfärd och livskvalitet för alla

Tjörn ska vara en socialt hållbar kommun där vi skapar jämlika förutsättningar att leva ett gott liv med en god hälsa. För att lyckas i vår ambition krävs nätverkande, samverkan och samarbete inom kommunens gränser, samt med olika externa aktörer, som andra kommuner, regionen, näringsliv, staten, civilorganisationer, föreningsliv m.fl. Vi är för små för att klara oss på egen hand – tillsammans med andra blir vi starkare.

Tjörns kommun ska vara en kommun som värnar om demokratin. I Tjörns kommun ska alla, oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder, ha samma möjligheter att ta del av och vara delaktiga i samhället.

Utbildning och hälsa är viktiga faktorer för både social och ekonomisk tillväxt.

AGENDA 2030 koppling

Detta inriktningsmål kan kopplas till mål:

1. Ingen fattigdom
2. Ingen hunger
3. God hälsa och välbefinnande
4. God utbildning
5. Jämställdhet
8. Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt
9. Hållbar industri, innovationer och infrastruktur
10. Minskad ojämlikhet
12. Hållbar konsumtion och produktion
- 14 Hav och Marina resurser
16. Fredliga och inkluderande samhällen

3.1 Skapa möjligheter för ett gott liv

Ett samhälle som byggs utifrån social hållbarhet har individen i fokus och arbetar utifrån ett förebyggande perspektiv som ger ALLA människor lika möjligheter och rättigheter. Vi vill skapa en kommun som är den bästa att växa upp i för våra barn och unga där diskussioner om värdegrund kopplat till icke diskriminering, jämställdhet och mänskliga rättigheter står i fokus.

Folkhälsoarbetet har en tydlig roll i att skapa möjligheter för ett gott liv. Ett jämlikhetsperspektiv är centralt i folkhälsoarbetet och vi ska, för att förebygga ohälsa, satsa våra resurser både på universella insatser samt på insatser som riktar sig till grupper med riskfaktorer och för att förebygga ojämlikhet, sexuella trakasserier, ojämlika maktstrukturer.

3.1 Skapa möjligheter för ett gott liv

Våld i nära relationer är ett växande samhällsproblem. Ett övergripande och gediget arbete utifrån ovanstående perspektiv krävs inför framtiden. Det handlar om att arbeta förebyggande och med fokus på att byta ut destruktiva normer som ligger till grund för problematiken. Kommunen måste därför arbeta mer strategiskt kring frågor som rör könsroller, sex, sexualitet, kön och makt. Vi behöver därför öka kunskapen om detta samt om barnkonventionen. Fokus ska vara att våra medborgare är rättighetsbärare.

Psykisk ohälsa är ett växande samhällsbekymmer. Det är viktigt att i ett så tidigt skede som möjligt uppmärksamma och erbjuda insatser kopplade till normbrytande beteende.

3.1 Skapa möjligheter för ett gott liv

Folkhälsoarbetet ska vara långsiktigt, systematiskt och ta hänsyn till ett föränderligt samhälle. Satsningarna ska utgå från statistik och forskning och vara evidensbaserat i så stor utsträckning som möjligt. Här handlar det om att nå den breda massan utifrån tidiga upptäckter och insatser.

En annan viktig byggsten är en aktiv fritid. Vi ska göra det enkelt att välja en aktiv fritidssysselsättning. Möjligheter till spontanidrott, friluftsliv och kulturliv måste ges plats i samhällsplaneringen.

Inom Tjörns kommun har vi en stark tradition av att umgås över gränser, mellan åldersgrupper, mellan religioner och kulturer. Detta är något som vi vill fortsätta främja. Det behövs därför fler möjligheter till möten över gränserna.

Mål

Anta en strategi för hur man arbetar utifrån sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, Barnkonventionen och mänskliga rättigheter.

Öka andelen tidiga insatser för alla våra medborgare

Öka andelen platser för möten och fritidsaktiviteter

Sommarlovspeng

Gratis mensskydd yll våra elever

Gratis broddar till alla över 65

3.2 Delaktighet, inflytande och medbestämmande

Samhällsutveckling bör ske i dialog med invånare, föreningsliv, organisationer, näringsliv med flera. Dialogen skapar förutsättningar för ökat förtroende och tillit till kommunen och främjar därmed vår demokrati.

För att kunna erbjuda service och tjänster som motsvarar de behov och önskemål som finns hos våra invånare krävs att vi arbetar aktivt och strategiskt med insatser för att öka invånarnas delaktighet, insyn och medbestämmande. I dialog ska de metoder som bäst lämpar sig för det man vill uppnå användas. Vi kan ta inspiration av Göteborgs Stads lösning. Där kan du som medborgare anmäla förslag som kan utveckla Göteborg. De förslag som under 90 dagar får över 200 röster behandlas av ansvarig politisk nämnd.

3.2 Delaktighet, inflytande och medbestämmande

Tjörns kommun ska vara en bra kommun för barn och unga att växa upp i. De ska växa upp i trygghet och ges möjligheter att påverka frågor som berör dem. Som ett led i att följa barnkonventionen och ge våra ungdomar en röst och främja demokratin vill vi inrätta ett ungdomsfullmäktige.

Mål

Skapa möjligheter för systematiskt “medborgarinitiativ”

Inrätta ungdomsfullmäktige

3.3 Tjörns elevers kunskapsresultat ska vara höga jämfört med övriga Sverige

Vi ska erbjuda en likvärdig utbildning för alla. Eleverna i Tjörns skolor ska få med sig en bra grund att stå på för fortsatta studief framgångar. För detta krävs kompetenta lärare, en god arbetsmiljö för elever, lärare och andra som arbetar i skolan samt goda möjligheter till stöd och hjälp för de som behöver.

Vi vill ha en skola som motiverar, utmanar, stimulerar och stödjer alla elever så att de får möjlighet att utvecklas utifrån sina förutsättningar.

Många faktorer spelar in för att kunskapsresultaten ska bli höga. Forskning på området pekar exempelvis på faktorer som en trygg lärandemiljö, goda relationer mellan lärare och elever samt kompetenta lärare som är ledare i klassrummet. Lärarna ska ha goda ämneskunskaper samt förmåga att anpassa innehåll och metoder efter gällande förutsättningar.

3.3 Tjörns elevers kunskapsresultat ska vara höga jämfört med övriga Sverige

Samverkan mellan lärare samt strukturer som förbättrar lärarnas och rektorernas förutsättningar att lyckas med sitt uppdrag är också viktiga faktorer för goda kunskapsresultat.

Hur vår skolstruktur är utformad har stor betydelse för hur väl vi kommer att lyckas med ovanstående mål. Vi har en hög ambitionsnivå och vi låter därför expertisen bedöma och styra var de olika naven ska ligga och utvecklas.

Elevernas och skolornas resultat påverkas och styrs också i hög grad av andra faktorer så som exempelvis socioekonomiska faktorer. En ytterligare förutsättning för goda resultat i skolan är att Tjörns barn och unga har en god psykisk och fysisk hälsa. Det är därför viktigt att kommunens arbete över verksamhetsgränserna fortsätter och stärks.

Mål

En skolstruktur med hög ambitionsnivå och tillräckligt stora nav som skapar dom bästa förutsättningarna för god utbildning

Minska andelen elever som upplever ohälsa

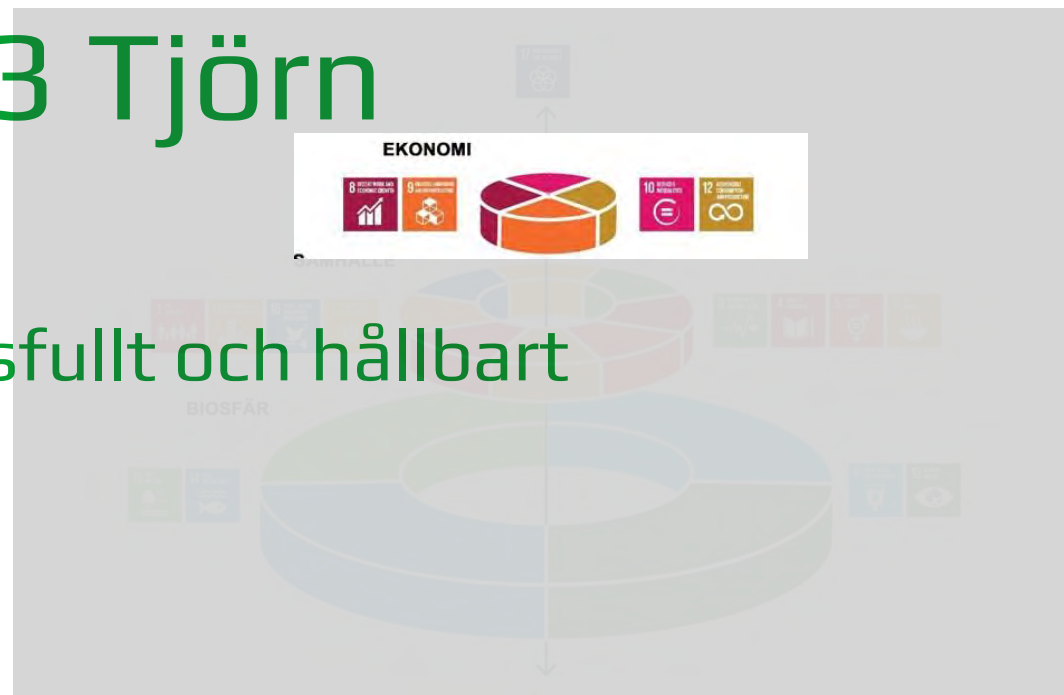
4 Strategisk område tre

Vi använder ekonomiska resurser ansvarsfullt och hållbart

Tjörns kommun ska vara en ekonomiskt hållbar kommun med en balanserad ekonomisk utveckling som fungerar långsiktigt utan att människor eller miljö tar skada.

All kommunal verksamhet ska präglas av god ekonomisk hushållning – något som såväl förtroendevalda och medarbetare har ansvar för.

För att säkra välfärd och trygghet för våra invånare måste kommunens ekonomi vara välordnad. Marginaler måste finnas för att kunna hantera det oförutsedda. Vi ska åstadkomma mesta möjliga service och tjänster för de resurser vi har. Vi ska ha både inre effektivitet (göra saker rätt) och yttre effektivitet (göra rätt saker) i våra verksamheter.

AGENDA 2030 koppling

Detta inriktningsmål kan kopplas till mål:

1. Ingen fattigdom
9. Hållbar industri, innovationer och infrastruktur
12. Hållbar konsumtion och produktion
- 14 Hav och Marina resurser
- 15 Ekosystem och biologisk mångfald
16. Fredliga och inkluderande samhällen

4 Vi använder ekonomiska resurser ansvarsfullt och hållbart

Kommunens ekonomiska hållbarhet är beroende av att vi lyckas arbeta framgångsrikt med både den miljömässiga och den sociala hållbarheten. För att få ekonomisk hållbarhet behöver vi en fungerande och attraktiv arbetsmarknad med tillgång till kompetens, arbetskraft och goda möjligheter till sysselsättning. Detta förutsätter till exempel en fungerande och varierad bostadsmarknad och ett bättre utnyttjande av resurser med en ökad grad av återvinning och återanvändning.

Vår ekonomiska hållbarhet är också till stor del sammankopplad med kommunens demografiska utveckling. Hur befolkningstillväxten ser ut i kommunen har stor påverkan inte bara på vilka ekonomiska resurser vi har utan också på vilka prioriteringar och vilken fördelning av de ekonomiska resurserna vi behöver göra.

Mål

2022 Positivt resultat 2%
samt ett snitt på minst 2% över tid

4.1 God ekonomisk hushållning och ett effektivt utnyttjande av resurser

Kommunallagens krav klargör att begreppet god ekonomisk hushållning har både ett finansiellt och ett verksamhetsperspektiv. Det finansiella perspektivet tar sikte på kommunens finansiella ställning och utveckling medan verksamhetsperspektivet tar sikte på kommunens förmåga att bedriva verksamheten på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt. Verksamhetsmål och finansiella mål hänger alltså ihop för att en god ekonomisk hushållning ska kunna uppnås.

Budgeten lägger ett stort ansvar på nämnder och styrelser att lösa sina uppgifter på ett kvalitetshöjande och ekonomiskt klokt sätt. Nämnderna och styrelserna tar ansvar för att planera verksamheten inom de ekonomiskt givna ramarna.

4.1 God ekonomisk hushållning och ett effektivt utnyttjande av resurser

Som kommun har vi krav på oss att använda våra ekonomiska resurser på ett effektivt sätt. Detta innebär att vi hela tiden behöver göra en översyn av det vi gör, varför vi gör det och hur vi gör det. Är våra processer effektiva och tillför de den kundnytta det är tänkt? Kan vi arbeta på ett mer effektivt sätt? Det handlar både om stora utvecklingsinsatser och ständiga förbättringar i det lilla. Nämnder och styrelser ska kontinuerligt använda nyckeltal och jämförelser för att följa och förbättra effektivitet och kvalitet i sina verksamheter.

Incitament för att använda de ekonomiska ramarna på ett klokt sätt måste skapas även långt ut i organisationen. När nämnder och styrelser fattar beslut ska de samverka för att undvika att kostnader uppstår i en annan nämnd eller styrelse. Detta för att tillsammans vara så effektiva som möjligt.

4.1 God ekonomisk hushållning och ett effektivt utnyttjande av resurser

De lokaler som Tjörns kommun har till sitt förfogande ska användas på ett kostnads- och yteffektivt sätt. Detta kräver samverkan mellan kommunens olika verksamheter i frågor som rör lokalbehov och lokalplanering. I den mån det är möjligt ska samutnyttjande av lokaler mellan nämnder uppmuntras.

Målet kan kommunen klara genom en effektivare organisation, bättre utnyttjande av lokaler och en föreslagen skattehöjning på 50 öre.

Mål

Skapa en effektivare organisation och ett positivt resultat som ger större utrymme för kvalitetshöjande aktiviteter och investeringar för dom vi är till för.

4.2 Ett hållbart arbetsliv hela livet.

Framtiden kommer med stora rekryteringsutmaningar. Vi kommer behöva jobba längre upp i åldern men vi kommer också behöva vara fler som arbetar. Och då måste man också hålla hela arbetslivet.

För att kunna vara en attraktiv som arbetsgivare men också ta hand om dem som medarbetare vi har inom Tjörns kommun måste vi våga prioritera frågan. Vi tror att en väg att gå, är en förkortad arbetsvecka på 35 timmar istället för 40.

Enligt forskning är detta ett modernt och hållbart sätt att arbeta och leva som visat sig föra med sig positiva effekter på flera plan. Minskad sjukfrånvaro, gladare och mer produktiva medarbetare men även kortare arbetstid ger också ökade möjligheter till en hållbar livsstil, som att kunna lägga tid på att handla second hand eller dela saker med andra.

Mål

Påbörja omställningen till 35 timmars arbetsvecka. Med mål att detta är Tjörns kommuns arbetstidsnorm 2026.

5 Budget Miljöpartiet de gröna Tjörn, bilagor

FINANSIERINGSBUDGET 2023-2025

Mkr

	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025
Resultat inkl avskrivningar	66,2	58,1	57,5
Ökning av långfristiga skulder	30,0	30,4	29,8
Ökning av kortfristiga skulder			
Ökning av långfristiga rörelseskulder			
Ökning av avsättning	27,1	13,3	3,7
Minskning av fordringar			
Minskning av likviditet	15,4		
Summa tillförda medel	138,7	101,8	91,0
Nettoinvesteringar	138,7	101,8	91,0
Minskning av långfristiga skulder			
Minskning av kortfristiga skulder			
Minskning av avsättning			
Ökning av fordringar			
Ökning av likviditet			
Summa använda medel	138,7	101,8	91,0

BUDGETERAD BALANSRÄKNING 2023-2025

Mkr

	Prognos 2022	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025
TILLGÅNGAR				
Anläggningstillgångar	1 084,0	1 172,9	1 219,4	1 253,3
Omsättningstillgångar	304,0	288,6	288,6	288,6
SUMMA TILLGÅNGAR	1 388,0	1 461,5	1 508,0	1 541,9
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER				
Eget kapital	647,0	663,4	666,2	666,6
Avsättningar	142,0	169,1	182,4	186,1
Långfristiga skulder	399,0	429,0	459,4	489,2
Kortfristiga skulder	200,0	200,0	200,0	200,0
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	1 388,0	1 461,5	1 508,0	1 541,9
Soliditet	46,6%	45,4%	44,2%	43,2%

5 Budget Miljöpartiet de gröna Tjörn, bilagor

VERKSAMHETS RAMAR 2023-2025

Mkr

	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025
Kommunstyrelsen	-76,1	-78,7	-79,9
Räddningstjänstförbund SBRF	-24,8	-24,8	-24,8
Samhällsbyggnadsnämnde n	-31,4	-32,5	-33,0
Kultur- och fritidsnämnden	-62,5	-64,3	-65,7
Barn- och utbildningsnämnden	-478,7	-498,0	-506,1
Socialnämnden	-413,9	-432,6	-439,3
KF/nämnder <i>Revision</i> <i>Övriga nämnder/styrelser</i>	-9,7	-9,7	-9,7
SUMMA	-1 097,1	-1 140,6	-1 158,5
Pensioner	-22,5	-23,0	-23,0
Sem.löneskuld (förändr)	-1,5	-1,5	-1,5
Driftkonsekvenser	-4,7	-13,9	-38,7
Finansiering mm	56,4	66,0	69,0
SUMMA	-1 069,4	-1 113,0	-1 152,7

INVESTERINGSBUDGET 2023-2027

Mkr

	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027
Reinvesteringar	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5
Nyinvesteringar					
Kommunstyrelsen	20,2	16,0	16,0	16,0	16,0
Samhällsbyggnadsnämnde n	8,1	17,1	16,4	19,2	20,3
Kultur- och fritidsnämnden	9,6	2,7	2,9	2,8	2,0
Barn- och utbildningsnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Socialnämnden	2,5	4,0	4,0	4,6	4,6
Kommunägda fastigheter	22,3	0,6	0,6	0,6	0,6
VA investeringar	60,0	48,9	43,6	41,8	49,8
Renhållningsinvesteringar	8,5	5,0	0,0	0,0	0,0
SUMMA	138,7	101,8	91,0	92,5	100,8
Fastigheter ägda av TBAB	40,2	157,8	154,9	154,8	154,8
SUMMA	178,9	259,6	245,9	247,3	255,6

5 Budget Miljöpartiet de gröna Tjörn, bilagor

RESULTATBUDGET 2023-2025

Mkr

	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025
Nettokostnad innan avskrivning	-1 069,4	-1 113,0	-1 152,7
Avskrivningar	-49,8	-55,3	-57,1
Verksamhetens nettokostnader	-1 119,2	-1 168,3	-1 209,8
Skatteintäkter/Statsbidrag/Utjämn.	1 143,0	1 173,7	1 213,6
Verksamhetens resultat	23,8	5,4	3,8
Finansiella intäkter	5,9	6,4	7,0
Finansiella kostnader	-13,3	-9,0	-10,4
Resultat	16,4	2,8	0,4

Kommentarer till Budget Miljöpartiet de gröna Tjörn

- Årets skattebidrag på 15,9 miljoner distribueras inte, utan bidrar istället till ett positivt resultat.
- Vi antar en årlig utdelning från de kommunala bolagen på 3 miljoner.
- Investeringsbudgeten är justerad för ny skolstruktur med 20 miljoner 2023, och 150 miljoner för 2024, 2025, 2026 och 2027.
- Vi har infört en skattehöjning på 50 öre 2023.
- Vi förutser en minskning av kostnaderna för Barn- & utbildningsnämnden samt Socialnämnden under 2025 tack vare minskade kostnader för lokaler på ca 7,6 miljoner i samband med ny skolstruktur.

§ 159

Antagande av budget 2023 och preliminär budget 2024-2025 samt antagande av investeringsbudget 2023 samt plan 2024-2027, fastställande av skattesats 2023

2022/81

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott överlämnar ärendet till kommunstyrelsen utan eget förslag.

Sammanfattning

Kommunstyrelsens arbetsutskott bereder frågan om budget 2023, preliminär budget 2024-2025 samt antagande av investeringsbudget 2023 samt plan 2024-2027, fastställande av skattesats 2023.

Vid dagens sammanträde föreligger inga handlingar. Upprättade budgetförslag presenteras vid kommunstyrelsens sammanträde 2022-11-03.

§ 189

Partistöd för 2023

2022/268

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att partistöd för 2023 ska utbetalas enligt nedanstående.

Socialdemokraterna	180 120
Moderaterna	112 072
Liberalerna	95 060
Tjörnpartiet	95 060
Sverigedemokraterna	95 060
Kristdemokraterna	95 060
Centerpartiet	44 024
Vänsterpartiet	44 024
Miljöpartiet	27 012

Sammanfattning

Enligt regler för kommunalt partistöd ska kommunfullmäktige årligen fatta beslut om utbetalning av partistödet.

Det totala partistödet uppgår till 15 x prisbasbeloppet (52 500 för 2023) och reduceras med grundstödet på 10 000 kronor per parti och år. Resterande belopp, mandatstödet, fördelas därefter med totala antalet mandat i kommunfullmäktige.

Tidigare beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2022-10-20, § 160

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande 2022-09-29

Regler för kommunalt partistöd

Förslag till beslut på sammanträdet

Bo Bertelsen (M) och Björn Möller (KD) fd (M) föreslår att kommunstyrelsen ska bifalla arbetsutskottets förslag.

§ 160

Partistöd för 2023

2022/268

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att partistöd för 2023 ska utbetalas enligt nedanstående.

Socialdemokraterna	180 120
Moderaterna	112 072
Liberalerna	95 060
Tjörnpartiet	95 060
Sverigedemokraterna	95 060
Kristdemokraterna	95 060
Centerpartiet	44 024
Vänsterpartiet	44 024
Miljöpartiet	27 012

Sammanfattning

Enligt regler för kommunalt partistöd ska kommunfullmäktige årligen fatta beslut om utbetalning av partistödet.

Det totala partistödet uppgår till 15 x prisbasbeloppet (52 500 för 2023) och reduceras med grundstödet på 10 000 kronor per parti och år. Resterande belopp, mandatstödet, fördelas därefter med totala antalet mandat i kommunfullmäktige.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande 2022-09-29

Regler för kommunalt partistöd

Förslag till beslut på sammanträdet

Bo Bertelsen (M) föreslår att arbetsutskottet ska bifalla förvaltningens förslag.

2022-09-29

Dnr 2022/268-104

Kommunstyrelsen

Carina Eliasson

Registrator

0304-60 10 26

carina.eliasson@tjorn.se

Kommunstyrelsen

Tjänsteutlåtande - Partistöd för 2023**Förslag till beslut**

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att partistöd för 2023 ska utbetalas enligt nedanstående.

Socialdemokraterna	180 120
Moderaterna	112 072
Liberalerna	95 060
Tjörnpartiet	95 060
Sverigedemokraterna	95 060
Kristdemokraterna	95 060
Centerpartiet	44 024
Vänsterpartiet	44 024
Miljöpartiet	27 012

Sammanfattning

Enligt regler för kommunalt partistöd ska kommunfullmäktige årligen fatta beslut om utbetalning av partistödet.

Det totala partistödet uppgår till 15 x prisbasbeloppet (52 500 för 2023) och reduceras med grundstödet på 10 000 kronor per parti och år. Resterande belopp, mandatstödet, fördelas därefter med totala antalet mandat i kommunfullmäktige.

Bilagor

Regler för kommunalt partistöd

Evike Sandor

Kommundirektör

Dokumenttyp och beslutsinstans Regler / Kommunfullmäktige	Dokumentnamn Regler för kommunalt partistöd	Fastställda 2014-10-16 (KF § 167) Reviderade senast 2016-05-19 (KF § 99)
Dokumentansvarig Mats Mikulic	Dokumentet gäller för Politiska partier i kommunen	Giltig till och med Gäller tillsvidare från och med mandatperioden 2014-2018

Regler för kommunalt partistöd

Kommunkansliet
Mats Mikulic, kommunjurist

REGLER FÖR KOMMUNALT PARTISTÖD

1 § Rätt till partistöd

Det lokala partistödet utgår till partier som är representerade i kommunfullmäktige i enlighet med vad som föreskrivs i 2 kap 9 § andra stycket kommunallagen.

2 § Grundstöd och mandatstöd

Partistödet består av

- Ett grundstöd, som uppgår till om 10 000 kronor per parti och år, samt
- Ett mandatstöd, per mandat och år

Mandatstödet beräknas enligt följande:

Det totala partistödet, som uppgår till 15,0 * prisbasbeloppet, reduceras med det totala grundstödet. Beloppet fördelas därefter med totala antalet mandat i kommunfullmäktige.

Exempel mandatstöd för år 2016

Förutsättningar: 10 partier i KF, 41 mandat, prisbasbelopp 44 300 kr (2016)

$$\begin{array}{rcl} 15,0 * 44\,300 \text{ (bb)} & = & 664\,500 \text{ kr (totalt partistöd)} \\ 10 \text{ partier} * 10\,000 \text{ kr} & = & \underline{-100\,000 \text{ kr (totalt grundstöd)}} \\ & & 564\,500 \text{ kr} \end{array}$$

$$564\,500 \text{ kr} / 41 \text{ mandat} = 13\,768 \text{ kr i mandatstöd per mandat och år}$$

3 § Fördelning av partistöd

Vid fördelningen av partistödet beaktas endast mandat för vilken en vald ledamot är fastställd enligt 14 kap vallagen (2005:837). Partistöd utgår således inte till så kallade tomma stolar.

Upphör ett parti att vara representerat under räkenskapsåret ska partistöd inte utgå för resterande del av året.

4 § Redovisning och granskningsintyg

En mottagare av partistöd ska årligen lämna en skriftlig redovisning som visar att partistödet har använts för det ändamål som anges i 2 kap. 9 § första stycket kommunallagen. Till redovisningen ska bifogas ett granskningsintyg.

Redovisningen ska inges till kommunkansliet senast den 30 juni året efter räkenskapsåret. Räkenskapsåret avser perioden 1 januari – 31 december.

Redovisningen ska på ett rättvisande sätt innehålla uppgifter om hur partistödet har använts. Syftet med redovisningen är att säkerställa att partistödet använts för avsett ändamål, nämligen som ett stöd till politiska partierna för att stärka deras ställning i den kommunala demokratin.

Redovisningen ska omfatta allt det partistöd som erhållits av kommunen, det vill säga även det som eventuellt sparats från tidigare verksamhetsår (med början 2015). Av redovisningen ska bland annat framgå i vilken mån överföringar har gjorts till partiorganisationen utanför kommunen.

Kommunstyrelsen bevakar att redovisningen ingivits i rätt tid och följer upp om partistödet använts för avsett ändamål. Föreligger det brister ska kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige fatta beslut om nödvändiga åtgärder.

Kommunstyrelsen ska överlämna redovisningarna med förslag till beslut till kommunfullmäktige senast den 31 oktober året efter räkenskapsåret.

5 § Beslut om utbetalning partistödet

Kommunfullmäktige beslutar om utbetalning av partistödet senast den 31 december månad året före räkenskapsåret.

Kommunfullmäktige ska i samband det årliga beslutet om utbetalning av partistöd även besluta avseende partiernas redovisning av utbetalt partistöd.

6 § Utbetalning av partistödet

Partistöd betalas ut årligen i förskott under januari månad aktuellt räkenskapsår.

7 § Återkrav av partistöd m.m.

Har redovisning och/eller granskningsrapport inte lämnats in till kommunstyrelsen inom föreskriven tid enligt § 4 ovan kan kommunfullmäktige komma att besluta att partistöd inte ska utgå för nästkommande räkenskapsår samt återkräva utbetalt partistöd. Detsamma gäller om partistödet inte har använts för avsett ändamål.

Beslut om eventuellt återkrav fattas av kommunfullmäktige i samband med det årliga beslutet om utbetalning av partistödet enligt § 5 ovan.

-----

§ 190

Antagande av reglemente för den kommunala revisionen

2022/253

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att:

1. Anta nytt reglemente för revisorerna i Tjörns kommun.
2. Reglementet träder i kraft den 1 januari 2023 då nu gällande reglemente upphör att gälla.

Sammanfattning

Kommunens revisorer har till kommunstyrelsen inkommit med förslag till nytt reglemente för revisorerna. Justeringarna har gjorts för att säkerställa att det är aktuellt utifrån gällande lagstiftning och rekommendationer från Sveriges Kommuner och Regioner (SKR). Förvaltningen har granskat förslaget och har inga synpunkter på detsamma.

Tidigare beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2022-10-20, § 161

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande 2022-09-06

Reglemente för revisorerna i Tjörns kommun, förslag

Följebrev från revisorerna, daterat 2022-08-31

Reglemente för revisorerna i Tjörns kommun, gällande

Förslag till beslut på sammanträdet

Bo Bertelsen (M) föreslår att kommunstyrelsen ska bifalla arbetsutskottets förslag.

§ 161

Antagande av reglemente för den kommunala revisionen

2022/253

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att:

1. Anta nytt reglemente för revisorerna i Tjörns kommun.
2. Reglementet träder i kraft den 1 januari 2023 då nu gällande reglemente upphör att gälla.

Sammanfattning

Kommunens revisorer har till kommunstyrelsen inkommit med förslag till nytt reglemente för revisorerna. Justeringarna har gjorts för att säkerställa att det är aktuellt utifrån gällande lagstiftning och rekommendationer från Sveriges Kommuner och Regioner (SKR). Förvaltningen har granskat förslaget och har inga synpunkter på detsamma.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande 2022-09-06

Reglemente för revisorerna i Tjörns kommun, förslag

Följebrev från revisorerna, daterat 2022-08-31

Reglemente för revisorerna i Tjörns kommun, gällande

Förslag till beslut på sammanträdet

Bo Bertelsen (M) och Rosalie Sanyang (S) föreslår att arbetsutskottet ska bifalla förvaltningens förslag.

2022-09-06

Dnr 2022/253-003

Kommunstyrelsen

Torbjörn Hall
Kommunsekreterare
0304-60 10 20
torbjorn.hall@tjorn.se

Kommunstyrelsen

Tjänsteutlåtande – Antagande av reglemente för kommunala revisionen**Förslag till beslut**

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att:

1. Anta nytt reglemente för revisorerna i Tjörns kommun.
2. Reglementet träder i kraft den 1 januari 2023 då nu gällande reglemente upphör att gälla.

Sammanfattning

Kommunens revisorer har till kommunstyrelsen inkommit med förslag till nytt reglemente för revisorerna. Justeringarna har gjorts för att säkerställa att det är aktuellt utifrån gällande lagstiftning och rekommendationer från Sveriges Kommuner och Regioner (SKR). Förvaltningen har granskat förslaget och har inga synpunkter på detsamma.

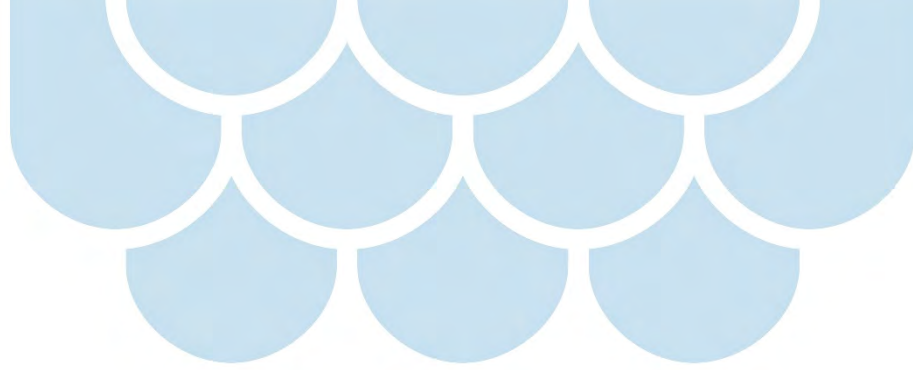
Bilagor

Reglemente för revisorerna i Tjörns kommun, förslag
Följebrev från revisorerna, daterat 2022-08-31
Reglemente för revisorerna i Tjörns kommun, gällande

Beslutet skickas till

Kommunrevisionen

Evike Sandor
Kommundirektör

Reglemente för revisorerna i Tjörns kommun

Typ av styrdokument	Reglemente
Beslutsinstans	Kommunfullmäktige
Beslut och diarienummer	KF 2022-xx-xx, § xxx (KS 2022/253)
Ikraftträdande	2023-01-01
Dokumentansvarig funktion	Kommunjurist
Målgrupp för dokumentet	Kommunrevisionen

Författningens ändringar

Beslut	Diarienummer	Ikraftträdande
--------	--------------	----------------

Innehåll

Reglemente för revisorerna i Tjörns kommun	1
Revisionens uppdrag och formella reglering.....	1
Revisorernas uppgift	1
Roll och uppdrag.....	1
Formell reglering.....	2
Revisorernas antal och organisation.....	3
Antal revisorer.....	3
Organisation	3
Lekmannarevisorer/revisorer i kommunens företag.....	3
Sammanställande/ordförande.....	3
Uppdragstid.....	3
Tillkommande uppdrag.....	4
Revisorernas sakkunniga biträden	4
Sakkunniga biträden.....	4
Sakkunnigas rätt till upplysningar	4
Revisorernas ekonomi och förvaltning	4
Beredning av revisorernas budget.....	4
Lekmannarevisorernas budget	4
Revisorernas förvaltningsbeslut	4
Granskning av revisorernas ekonomi och förvaltning.....	5
Revisorernas sammankomster och sammanträden	5
Revisorernas sammankomster och sammanträden.....	5
Minnesanteckningar	5
Protokoll.....	5
Skrivelse från revisorerna.....	6
Revisorerna och fullmäktige.....	6
Revisorerna och fullmäktiges presidium.....	6
Revisorerna och fullmäktige.....	6
Revisorernas initiativrätt och obligatorisk rapportering	6
Revisorernas rapportering	7
Löpande rapportering i fullmäktige.....	7
Uttalande om delårsrapport	7
Revisionsberättelse	7
Granskningsrapporter	7
Revisorernas personuppgiftsansvar	7
Personuppgiftsansvar.....	7

Revisorernas arkiv	7
Revisorernas arkiv	7
Reglementets giltighet	8
Reglementets giltighet	8

Reglemente för revisorerna i Tjörns kommun

Revisionens uppdrag och formella reglering

Revisorernas uppgift

1 §

Revisorernas uppgift framgår av kommunallagen 12 kap. 1 §. Här framgår att revisorerna granskar årligen i den omfattning som följer av god revisionsred all verksamhet som bedrivs inom nämndernas eller fullmäktigeberedningarnas verksamhetsområden. De granskar på samma sätt även verksamheten i de juridiska personerna.

Revisorerna prövar om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig.

Roll och uppdrag

2 §

Revisorerna, lekmannarevisorerna och de sakkunniga de anlitar (revisionen) är fullmäktiges och ytterst medborgarnas demokratiska instrument för granskning och kontroll av den verksamhet som bedrivs i styrelser, nämnder, fullmäktigeberedningar och företag. Revisionen fyller en viktig funktion i den lokala självstyrelsen. Granskningen bidrar till legitimitet och förtroende åt verksamheten, den kan synliggöra och förmedla väsentlig och nödvändig kritik. Granskningen kan också generera bidrag till förbättring och utveckling.

Den övergripande revisionsuppgiften är att granska om verksamheten följer och uppnår fullmäktiges beslut och mål, att detta sker inom givna ekonomiska ramar och andra förutsättningar samt med en tillräcklig styrning och kontroll. Revisorerna har också uppgiften att granska verksamheten i kommunens företag, genom de lekmannarevisorer och revisorer som fullmäktige utser.

Att vara revisor är ett förtroendeuppdrag vars syfte är att med oberoende, saklighet och integritet främja, granska och bedöma verksamheten.

Revisorerna lämnar varje år en revisionsberättelse till fullmäktige. I revisionsberättelsen redogör revisorerna för resultatet av sin granskning och lämnar ett särskilt utlåtande om de tillstyrker att ansvarsfrihet ska

beviljas eller nekas. Revisorerna kan också rikta anmärkningar i sin revisionsberättelse. På motsvarande sätt rapporterar lekmannarevisorer och revisorer i företagen - med granskningsrapport och revisionsberättelser.

Formell reglering

3 §

För revisionsverksamheten gäller bestämmelser i lag, god revisionsred, detta reglemente samt utfärdade ägardirektiv för kommunens företag.

Den kommunala revisionen regleras i kommunallagen, främst kapitel 12. Lekmannarevisionen regleras i aktiebolagslagen, kapitel 10. Regler för revision finns också i lagstiftning för andra företagsformer t ex stiftelselagen.

Förbundsordningen i kommunalförbund och regionförbund ger de grundläggande förutsättningarna i det aktuella förbundet.

God revisionsred i kommunal verksamhet är de föredömliga och goda principer och tillvägagångssätt som är allmänt vedertagna när kommunal revision utförs. God revisionsred i kommunal verksamhet utgår från den kommunala sektorns förhållanden. Revisionsarbetet i kommunen ska bedrivas med utgångspunkt från den goda sed som senast är uttolkad och uttryckt i skriften "God revisionsred i kommunal verksamhet".

När revisorerna beslutar om sin förvaltning och om jäv gäller i tillämpliga delar också regelverket för beslutsfattande m.m. i kommunallagen och kommunens nämndreglemente.

Revisorerna verkar i övrigt under den lagstiftning som allmänt gäller i offentlig verksamhet - tryckfrihetsförordning, offentlighets- och sekretesslag, förvaltningslag, dataskyddsförordningen, lagen om offentlig upphandling m fl. Likaså har de att följa kommunövergripande riktlinjer från fullmäktige.

Revisorerna granskar verksamhet som är reglerad i speciallagstiftning. Detta innebär att revisorerna behöver ha kunskap om dessa lagstiftningar för att ha en god insikt i, och förståelse för, hur de styr och påverkar de organ som revisorerna granskar.

Revisorernas antal och organisation

Antal revisorer

4 §

Kommunen har fem (5) revisorer som efter allmänna val utses av fullmäktige för en mandatperiod.

Om en revisor avgår eller uppdraget på något sätt upphör under mandatperioden förrättar fullmäktige fyllnadsval så snart som möjligt.

Organisation

5 §

Revisorerna arbetar med hela granskningsuppdraget i en samlad revision.

Lekmannarevisorer/revisorer i kommunens företag

6 §

Bland kommunens revisorer utser fullmäktige lekmannarevisorer och suppleanter till kommunens aktiebolag och revisorer med suppleanter i kommunala stiftelser i det antal som fastställs för varje enskilt företag.

Sammanställande/ordförande

7 §

Fullmäktige väljer för den tid som fullmäktige bestämmer en sammankallande/ordförande och en (eller två) vice sammankallande/ordförande. Uppdraget är att vara sammankallande/ordförande och leda gemensamma sammankomster och sammanträden.

Sammanställande/ordförande hämtas ur minoriteten i fullmäktige.

Uppdragstid

8 §

Fullmäktige väljer revisorerna för en mandatperiod. Uppdraget är slutfört när revisorerna under det femte året efter valet har avslutat granskningen av det fjärde årets verksamhet och avlämnat revisionsberättelsen. Det första året i mandatperioden inleds med dubbla grupper revisorer.

Tillkommande uppdrag

9 §

Utöver lagstadgade uppdrag svarar revisorerna för granskningen av till kommunen lämnade donationsstiftelser.

Kommunens revisorer föreslår, efter upphandling, godkända/auktoriserade revisorer till kommunens företag.

Revisorernas sakkunniga biträden

Sakkunniga biträden

10 §

Revisorerna och lekmannarevisorerna anlitar själva sakkunniga till sin granskning i den omfattning som behövs för att fullgöra granskningen enligt god revisionsred.

Vid upphandling tillämpas kommunens riktlinjer för upphandlingar. Revisorerna och lekmannarevisorerna beslutar själva om upphandling.

Sakkunnigas rätt till upplysningar

11 §

Bestämmelserna i kommunallagen (aktiebolagslagen och stiftelselagen) om revisorernas rätt till upplysningar gäller också de sakkunniga som biträder revisorerna och lekmannarevisorerna.

Revisorernas ekonomi och förvaltning

Beredning av revisorernas budget

12 §

Fullmäktiges presidium upprättar förslag till budget för revisorernas verksamhet. Revisorerna gör framställning om budget till presidiet i den ordning som presidiet lägger fast.

Lekmannarevisorernas budget

13 §

Respektive företag svarar för kostnaderna för lekmannarevisionen i aktiebolagen och revisorerna i stiftelserna.

Revisorernas förvaltningsbeslut

14 §

För att besluta i ärenden om sin förvaltning och om jäv sammanträder revisorerna enligt de regler som gäller för en kommunal nämnd.

Granskning av revisorernas ekonomi och förvaltning

15 §

Revisorernas räkenskaper och förvaltning granskas av fullmäktiges presidium. Revisorerna lämnar de upplysningar och material som begärs för denna granskning.

Revisorernas sammankomster och sammanträden

Revisorernas sammankomster och sammanträden

16 §

Sammanställande/ordförande kallar revisorerna till sammankomster i granskningsarbetet och till sammanträden i ärenden om sin förvaltning och om jäv. Kallelsen anger tid och plats för mötet, den kan ske skriftligt eller elektroniskt. Revisorerna får kalla även sakkunniga och andra experter samt förtroendevalda i fullmäktigeberedningar och nämnder till dessa sammankomster.

Revisor får om särskilda skäl föreligger delta i sammankomst eller sammanträde på distans. Revisor som önskar delta på distans anmäler detta till sammankallande/ordföranden som avgör om så är möjligt. Deltagande på distans kan endast ske om det finns ljud- och bildöverföring i realtid och på ett sådant sätt att alla närvarande kan se och höra varandra på lika villkor.

Minnesanteckningar

17 §

Minnesanteckningar ska föras vid revisorernas sammankomster i granskningsarbetet. Sammanställande/ordförande ansvarar för att anteckningar upprättas.

Protokoll

18 §

De beslut som revisorerna fattar om sin förvaltning och om jäv ska tas upp i protokoll. Sammanställande/ordförande ansvarar för att protokoll upprättas.

Protokollet justeras av sammankallande/ordförande och ytterligare en revisor. Revisorerna kan besluta att en paragraf i protokollet ska justeras omedelbart. Paragrafen ska redovisas skriftligt innan revisorerna justerar den.

Skrivelse från revisorerna

19 §

En skrivelse (eller motsvarande) i revisorernas namn i granskningsarbetet fordrar att alla revisorer är eniga om innehållet. Skrivelsen ska undertecknas av den/de som revisorerna utser.

Revisorerna och fullmäktige

Revisorerna och fullmäktiges presidium

20 §

Revisorerna och fullmäktiges presidium har regelbundna överläggningar.

Revisorerna och fullmäktige

21 §

Revisorerna närvarar vid fullmäktiges möten för att på fullmäktiges eller revisorernas initiativ informera om revisionen samt svara på frågor.

I ärenden som avser och berör revision har revisorerna rätt att yttra sig till och i fullmäktige.

Revisorernas initiativrätt och obligatorisk rapportering

22 §

Revisorerna kan initiera ärende i fullmäktige med anledning av sin granskning och om sin förvaltning, när de bedömer att så behövs. Fullmäktiges ordförande svarar för att sådana ärenden tas upp till behandling, så snart som möjligt, efter att beredning har skett.

Revisorerna kan initiera ärende i nämnder och styrelser med anledning av sin granskning, när de bedömer att så behövs. Nämndens ordförande svarar för att sådana ärenden tas upp till behandling så snart som möjligt.

Revisorerna rapporterar till ansvarig nämnd om de i sin granskning funnit misstanke om brott av förmögenhetsrättslig karaktär eller att allmän förvaltningsdomstols avgörande har åsidosatts. Om berörd nämnd inte vidtar tillfredsställande åtgärder med anledning därav rapporterar revisorerna till fullmäktige. Fullmäktiges ordförande svarar för att sådana ärenden tas upp till behandling, så snart som möjligt, efter att beredning har skett.

Revisorernas rapportering

Löpande rapportering i fullmäktige

23 §

Revisionens granskningar tillställs ledamöterna i fullmäktige löpande under året. Detta uppfyller kravet i kommunallagen att de sakkunnigas rapporter ska fogas till revisionsberättelsen. I revisionsberättelsen förtecknas de rapporter som förmedlats till fullmäktige och som formellt hör till revisionsberättelsen.

Uttalande om delårsrapport

24 §

Revisorernas utlåtande om måluppfyllelse i samband med delårsrapport lämnas till fullmäktige inför deras behandling av delårsrapporten.

Revisionsberättelse

25 §

Revisionsberättelsen lämnas till fullmäktige vid den tidpunkt som fullmäktige bestämmer. Till revisionsberättelsen fogas en sammanfattande redogörelse för resultatet av revisorernas granskning.

Granskningsrapporter

26 §

Lekmannarevisorernas granskningsrapporter ska lämnas till fullmäktige vid den tidpunkt som fullmäktige bestämmer.

Revisorernas personuppgiftsansvar

Personuppgiftsansvar

27 §

Revisorerna är personuppgiftsansvariga och utser dataskyddsombud.

Revisorernas arkiv

Revisorernas arkiv

28 §

För vården av revisorernas arkiv gäller bestämmelserna i arkivlagen och i av fullmäktige fastställt arkivreglemente.

Reglementets giltighet

Reglementets giltighet

29 §

Reglementet gäller från 202x-xx-xx till dess fullmäktige fattar annat beslut.

Till kommunfullmäktiges presidium

Förslag på reviderat reglemente för revisorerna

Revisorerna har upprättat ett förslag på nytt reglemente för revisorerna. Justeringar har gjorts för att säkerställa att det är aktuellt utifrån gällande lagstiftning och rekommendationer från SKR.

Revisorerna föreslår kommunfullmäktige att besluta om nytt reglemente för revisorerna, enligt bifogat förslag.

Anders Forsman
Ordförande

REGLEMENTE FÖR REVISORERNA I TJÖRNS KOMMUN

Antaget av kommunfullmäktige 2006-11-09, § 127

Revisionens roll

1 §

Revisorerna och lekmannarevisorerna, i bolagen, (revisionen) är fullmäktiges och ytterst medborgarnas demokratiska instrument för granskning och kontroll av den verksamhet som bedrivs i styrelser, nämnder, fullmäktigeberedningar och företag. Revisionen har en central roll när det gäller att säkerställa insynen i och kontrollen av all verksamhet som kommuner och landsting ansvarar för. Den har därmed en viktig funktion i den lokala självstyrelsen. Revisionen kan skänka legitimitet och förtroende åt verksamheten, men också vara förmedlare av väsentlig och nödvändig kritik. Med sina insatser kan revisionen också generera bidrag till förbättring och utveckling.

Den övergripande revisionsuppgiften i kommuner och landsting är att granska om verksamheten följer fullmäktiges beslut och om verksamheten uppnår de politiska målen inom givna ekonomiska ramar. En väsentlig del är att främja arbetet med styrning och kontroll av verksamheten.

Vidare är revisorernas uppgift att varje år granska den verksamhet som bedrivs inom nämnders, styrelser och fullmäktigeberedningars verksamhetsområden. De granskar och prövar om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig.

Revisorerna har också uppgiften att på samma sätt granska verksamheten i kommunens företag, genom de lekmannarevisorer och revisorer som fullmäktige utser i företagen.

Revisorerna lämnar varje år en revisionsberättelse till fullmäktige. I revisionsberättelsen redogör revisorerna för resultatet av sin granskning och lämnar ett särskilt utlåtande om de tillstyrker att ansvarsfrihet ska beviljas eller nekas. Revisorerna kan också rikta anmärkningar i sin revisionsberättelse. På motsvarande sätt rapporterar lekmannarevisorer och revisorer i företagen - med granskningsrapport och revisionsberättelser.

Att vara revisor och lekmannarevisor är ett förtroendeuppdrag vars syfte är att med oberoende, saklighet och integritet främja, granska och bedöma verksamheten.

Formella regler

2 §

För revisionsverksamheten gäller bestämmelser i lag, god revisionssed, detta reglemente samt utfärdade ägardirektiv för kommunens företag.

Den kommunala revisionen regleras i kommunallagen, främst kapitel 9. Lekmannarevisionen regleras i aktiebolagslagen, kapitel 10. Regler för revision finns också i lagstiftning för andra företagsformer t ex stiftelselagen.

Förbundsordningen i kommunalförbund och regionförbund ger de grundläggande förutsättningarna i det aktuella förbundet.

God revisionssed i kommunal verksamhet är de föredömliga och goda principer och tillvägagångssätt som är allmänt vedertagna när kommunal revision utförs. Den goda seden uttrycker grundläggande värden, förhållningssätt och förutsättningar liksom processer, principer och tillvägagångssätt i granskning och bedömning i kommunen och dess kommunala företag. God revisionssed i kommunal verksamhet utgår från den kommunala sektorns förhållanden. Revisionsarbetet i kommunen ska bedrivas minst med utgångspunkt från den goda sed som senast är uttolkad och uttryckt i skriften "God revisionssed i kommunal verksamhet" (Ny utgåva 2006 Sveriges Kommuner och Landsting).

När revisorerna beslutar om sin förvaltning och om jäv gäller i tillämpliga delar också regelverket för beslutsfattande m.m i kommunallagen och kommunens nämndreglemente.

Revisorerna verkar i övrigt under den lagstiftning som allmänt gäller i offentlig verksamhet - tryckfrihetsförordning och sekretesslag, förvaltningslag, personuppgiftslag, lagen om offentlig upphandling m fl. Likaså har de att följa kommunövergripande riktlinjer från fullmäktige.

Revisorerna granskar verksamhet som i sin tur är reglerad i speciallagstiftning som de behöver vara orienterade om för insikt om hur de styr och påverkar de organ revisorerna granskar.

Revisorernas antal och organisation

3 §

Kommunen har 5 revisorer som efter allmänna val utses av fullmäktige för en mandatperiod.

Om en revisor avgår eller uppdraget på något sätt upphör under mandatperioden förrättar fullmäktige fyllnadsval så snart som möjligt.

4 §

Revisorerna arbetar samfällt med hela granskningsuppdraget.

5 §

Bland kommunens revisorer utser fullmäktige lekmanrevisorer och suppleanter till kommunens aktiebolag och revisorer med suppleanter i kommunala stiftelser i det antal som fastställs för varje enskilt företag.

6 §

Fullmäktige väljer för den tid som fullmäktige bestämmer en sammankallande/ ordförande och en (eller två) vice sammankallande/ ordförande. Rollen är att vara sammankallande/ordförande och leda gemensamma sammankomster och sammanträden. Sammankallande/ordförande hämtas ur minoriteten i fullmäktige.

7 §

Fullmäktige väljer revisorerna för en mandatperiod. Uppdraget är slutfört när revisorerna under det femte året efter valet har avslutat granskningen av det fjärde årets verksamhet och avlämnat revisionsberättelsen. Det första året i mandatperioden inleds med dubbla grupper revisorer.

Revisorernas uppgifter

8 §

Utöver lagstadgade uppdrag svarar revisorerna för granskningen av till kommunen lämnade donationsstiftelser.

9 §

I ärenden som avser och berör revision har revisorerna rätt att yttra sig.

10 §

Kommunens revisorer föreslår, efter upphandling, auktoriserade och godkända revisorer till kommunens företag.

Revisorernas ekonomi och förvaltning

11 §

För beredning av revisorernas budget utser fullmäktige en särskild oberoende beredning.

12 §

Fullmäktige beslutar om budget för lekmanrevisorerna och av fullmäktige utsedda revisorer i stiftelser. Kostnaderna belastar respektive företag och fördelas efter granskningsårets slut i proportion till företagets storlek.

13 §

För att besluta i ärenden om sin förvaltning och om jäv sammanträder revisorerna enligt de regler som gäller för en kommunal nämnd. (6 kap 23 § KL).

14 §

Revisorernas räkenskaper och förvaltning granskas av den beredning som fullmäktige utsett för revisorernas budget.

Revisorerna lämnar de upplysningar och material som begärs för denna granskning.

Revisorernas sakkunniga biträden

15 §

Revisorerna anlitar själva sakkunniga till sin granskning i den omfattning som behövs för att fullgöra granskningen enligt god revisionssed. Vid upphandling tillämpar revisorerna kommunens/landstingets upphandlingsregler. Revisorerna beslutar om upphandling med förvaltningsbeslut.

Lekmannarevisorerna anlitar själva sakkunniga till sin granskning i den omfattning som behövs för att fullgöra granskningen enligt god sed för detta slag av granskning. Vid upphandling tillämpar lekmannarevisorerna kommunens upphandlingsregler. Lekmannarevisorerna beslutar själva om upphandling. (Det bör observeras att lekmannarevisorn inte ska anlita den person som är utsedd till yrkesrevisor i bolaget. Biträdet bör vara ett annat, men kan givetvis hämtas från samma revisionsföretag som yrkesrevisorn, efter upphandling).

16 §

Revisorerna är anställningsmyndighet för de sakkunniga biträden som anställs i kommunen. Revisorerna beslutar om lön och anställningsvillkor inom kommunens gemensamma villkor.

17 §

Bestämmelserna i kommunallagen, aktiebolagslagen och stiftelselagen om revisorernas rätt till upplysningar gäller också de sakkunniga som biträder revisorerna och lekmannarevisorerna.

Revisorernas arbetsformer

18 §

Sammanställande/ordförande kallar revisorerna till sammankomster i granskningsarbetet och till sammanträden i ärenden om sin förvaltning och om jäv (9 kap 15 § KL). Revisorerna får kalla även sakkunniga och andra experter samt förtroendevalda i fullmäktigeberedningar och nämnder till dessa sammankomster.

19 §

Minnesanteckningar ska föras vid revisorernas sammankomster i granskningsarbetet. Sammanställande/ordförande ansvarar för att anteckningar upprättas.

20 §

De beslut som revisorerna fattar om sin förvaltning och om jäv ska tas upp i protokoll. Sammanställande/ordförande ansvarar för att protokoll upprättas.

Protokollet justeras av sammanställande/ordförande och en annan revisor. Revisorerna kan besluta att en paragraf i protokollet ska justeras omedelbart. Paragrafen ska redovisas skriftligt innan revisorerna justerar den (9 kap 15 § KL).

21 §

En skrivelse (eller motsvarande) i revisorernas namn i granskningsarbetet fordrar att alla revisorer är eniga om innehållet. Skrivelsen ska undertecknas av sammanställande/ordföranden och av ytterligare en person som revisorerna utser.

22 §

Efter granskning sammanställd rapport eller annan handling skall kommuniceras med den granskade enheten för "sakgranskning" innan bedömning av iakttagelser vid granskningen görs.

Revisorernas rapportering

23 §

Kommunstyrelsen överlämnar årsredovisningen till fullmäktiges presidium och revisorerna före februari månads utgång.

Revisionsberättelsen lämnas till fullmäktige, för beslut i ansvarsfrågan, senast fyra veckor efter det att årsredovisningen erhållits från kommunstyrelsen.

Till revisionsberättelsen fogas en sammanfattande redogörelse för resultatet av revisorernas granskning.

Lekmannarevisorernas granskningsrapporter ska lämnas till fullmäktige vid den tidpunkt som fullmäktige bestämmer.

24 §

Revisorernas utlåtande om delårsrapport ska lämnas till kommunstyrelsen senast augusti månad varje år.

(Utlåtande om måluppfyllelse. Sedan 2005 har revisorerna också uppdraget att i ett särskilt utlåtande bedöma om resultaten i delårsrapport och årsbokslut är förenliga med de mål fullmäktige beslutat om för verksamhet och ekonomi. Det sker vid två tillfällen - i samband med upprättad delårsrapport och i anslutning till årsredovisningen. Det senare utlåtandet inlemmas i revisionsberättelsen. Utlåtandet i samband med delårsrapport utgör ett eget dokument som ska fogas till delårsrapporten).

25 §

Revisorerna redovisar löpande resultatet av sin granskning till fullmäktige. De sakkunnigas rapporter samt rapporter och bedömningar från revisorerna tillställs fullmäktiges presidium så snart en granskning är avslutad. Fullmäktiges presidium svarar för vidare spridning till fullmäktiges alla ledamöter.

Detta uppfyller kravet i kommunallagen på att de sakkunnigas rapporter ska bifogas revisionsberättelsen. I revisionsberättelsen förtecknas de rapporter som förmedlats till fullmäktige och som formellt hör till revisionsberättelsen.

Revisorerna och fullmäktige

26 §

Revisorerna och fullmäktiges presidium har regelbundna överläggningar, minst vid tre tillfällen varje år.

27 §

Revisorerna kan initiera ärende i fullmäktige i anledning av sin granskning och om sin förvaltning, när de bedömer att så behövs. Fullmäktiges ordförande svarar för att sådana ärenden tas upp till behandling, så snart som möjligt efter att beredning har skett.

Revisorerna kan initiera ärende i nämnder och styrelser i anledning av sin granskning, när de bedömer att så behövs. Nämndens ordförande svarar för att sådana ärenden tas upp till behandling så snart som möjligt.

Revisorerna rapporterar till ansvarig nämnd om de i sin granskning funnit att misstanke om att brott av förmögenhetsrättslig karaktär förövats eller om allmän förvaltningsdomstols avgörande åsidosatts. Om berörd nämnd ej vidtagit tillfredsställande åtgärder med anledning därav rapporterar revisorerna till fullmäktige. Fullmäktiges ordförande svarar för att sådana ärenden tas upp till behandling, så snart som möjligt efter att beredning har skett.

Revisorernas arkiv

28 §

För vården av revisorernas arkiv gäller bestämmelserna i arkivlagen och i av fullmäktige fastställt arkivreglemente.

Reglementets giltighet

29 §

Reglementet gäller från 061109 till dess fullmäktige fattar annat beslut.

§ 191

Delegering av ansvar för drift och underhåll av offentliga toaletter samt ramjustering 2023

2022/274

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att:

1. Ge kultur- och fritidsnämnden ansvar för offentliga toaletters drift och underhåll.
2. Ramjustera 170 tkr från kommunstyrelsen till kultur- och fritidsnämnden.
3. Fastställa reviderat reglemente för kultur- och fritidsnämnden, bilaga 1 till tjänsteutlåtande 2022-10-11.

Sammanfattning

Idag hanteras offentliga toaletter av olika nämnder inom Tjörns kommun. För att göra hanteringen av dessa mer effektiv och driftsäker föreslås kultur- och fritidsnämnden ta över ansvar, drift och underhåll av de offentliga toaletterna som kommunstyrelsen idag hanterar. I ansvaret ingår utökade öppettider. För att kultur- och fritidsnämnden ska kunna ta över ansvaret föreslås en ramjustering om 170 tkr från kommunstyrelsen till kultur- och fritidsnämnden.

Tidigare beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2022-10-20, § 162

Kommunfullmäktige 2022-09-22, § 150

Kultur- och fritidsnämnden 2022-09-05, § 85

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande 2022-10-11

Reviderat reglemente för kultur- och fritidsnämnden, bilaga 1

Tjänsteutlåtande kultur- och fritidsnämnden 2022-06-14, bilaga 2

Förslag till beslut på sammanträdet

Robert Windelstrand (M) föreslår att kommunstyrelsen ska bifalla arbetsutskottets förslag.

§ 162

Delegering av ansvar för drift och underhåll av offentliga toaletter samt ramjustering 2023

2022/274

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige

1. Ge kultur- och fritidsnämnden ansvar för offentliga toaletters drift och underhåll.
2. Ramjustera 170 tkr från kommunstyrelsen till kultur- och fritidsnämnden.
3. Fastställa reviderat reglemente för kultur- och fritidsnämnden, bilaga 1 till tjänsteutlåtande 2022-10-11.

Sammanfattning

Idag hanteras offentliga toaletter av olika nämnder inom Tjörns kommun. För att göra hanteringen av dessa mer effektiv och driftsäker föreslås kultur- och fritidsnämnden ta över ansvar, drift och underhåll av de offentliga toaletterna som kommunstyrelsen idag hanterar. I ansvaret ingår utökade öppettider. För att kultur- och fritidsnämnden ska kunna ta över ansvaret föreslås en ramjustering om 170 tkr från kommunstyrelsen till kultur- och fritidsnämnden.

Tidigare beslut

Kommunfullmäktige 2022-09-22, § 150

Kultur- och fritidsnämnden 2022-09-05, § 85

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande 2022-10-11

Reviderat reglemente för kultur- och fritidsnämnden, bilaga 1

Tjänsteutlåtande kultur- och fritidsnämnden 2022-06-14, bilaga 2

Förslag till beslut på sammanträdet

Bo Bertelsen (M) föreslår att arbetsutskottet ska bifalla förvaltningens förslag, med tillägg att fastställa reviderat reglemente för kultur- och fritidsnämnden, bilaga 1 till tjänsteutlåtande 2022-10-11.

2022-10-11

Dnr 2022/274-

Kommunstyrelsen

Carolina Färdig
Ekonomichef
0304-60 16 48
carolina.fardig@tjorn.se

Kommunstyrelsen

Tjänsteutlåtande – Delegering av ansvar för drift och underhåll av offentliga toaletter samt ramjustering 2023**Förslag till beslut**

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige

1. Ge kultur- och fritidsnämnden ansvar för offentliga toaletters drift och underhåll
2. Ramjustera 170 tkr från kommunstyrelsen till kultur- och fritidsnämnden

Sammanfattning

Idag hanteras offentliga toaletter av olika nämnder inom Tjörns kommun. För att göra hanteringen av dessa mer effektiv och driftsäker föreslås kultur- och fritidsnämnden ta över ansvar, drift och underhåll av de offentliga toaletterna som kommunstyrelsen idag hanterar. I ansvaret ingår utökade öppettider. För att kultur – och fritidsnämnden ska kunna ta över ansvaret föreslås en ramjustering om 170 tkr från kommunstyrelsen till kultur- och fritidsnämnden.

Kultur- och fritidsförvaltningen har i tjänsteutlåtande 2022-06-14 upprättat en förteckning över aktuella offentliga toaletter. Vid handläggningen inför arbetsutskottets behandling har uppgifter framkommit som visat att kommunstyrelsen ansvarar för toaletten vid Rönnäng (Stansvik) och Skärhamn (torget). I övrigt är förteckningen i tjänsteutlåtande 2022-06-14 oförändrad.

Tidigare beslut

Kommunfullmäktige 2022-09-22, § 150

Kultur- och fritidsnämnden 2022-09-05, § 85

2022-10-11

Dnr 2022/274-

Beslutet skickas till

Kultur- och fritidsnämnden

Evike Sandor

Kommundirektör

§ 85

Uppdrag: Drift och underhåll av offentliga toaletter

2022/46

Beslut

1. Kultur- och fritidsförvaltningen tar över drift och underhåll för samtliga offentliga toaletter enligt *bilaga 1* samt håller dessa öppna hela året. Detta görs under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar att i samband med budget 2023 och framåt reglera ansvaret i nämndens reglemente och budget.
2. Kultur- och fritidsnämnden ger förvaltningen i uppdrag att utreda möjlig plats, förutsättning samt kostnad för en ny toalettbyggnad i Södra hamnen, Skärhamn.

Sammanfattning

De offentliga toaletterna i Tjörns kommun hanteras idag av olika förvaltningar och kommunala bolag. För att göra hanteringen mer effektiv och driftsäker föreslås kultur- och fritidsförvaltningen ta över drift och underhåll av offentliga toaletter.

Tidigare beslut

Kultur- och fritidsnämndens beslut 2022-06-13, § 74

Samverkan

FSG 2022-08-31

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande 2022-06-14

Förslag till beslut på sammanträdet

Frank Holvik (C) och Bert-Inge Nordberg (S) föreslår att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen
Tjörns Bostad AB
Tjörns Hamnar AB
Samhällsbyggnadsförvaltningen

Bilaga 1: Toaletter som kultur- och fritidsförvaltningen föreslås få fullt ansvar för vad gäller underhåll och drift.

Förslaget innebär att förvaltningen skulle hålla dessa toaletter öppna året runt. Den årliga tillkommande kostnaden för att överta hanteringen av dessa toaletter beräknas till cirka 170 000 kronor.

Plats	Ansvar idag	Öppettider idag
Klädesholmen, yttre gästhamnen	Kommunstyrelsen	Sommar
Rönnäng, Stansvik	Kommunstyrelsen	Helår
TSS	Kultur- och fritidsförvaltningen	Helår
Tjörnbron	Kultur- och fritidsförvaltningen	Helår
Skärhamn, torget	Kommunstyrelsen	Helår
Klädesholmens badplats	Kultur- och fritidsförvaltningen	Helår
Kåreviks badplats	Kultur- och fritidsförvaltningen	Sommar
Tubbevikens badplats	Kultur- och fritidsförvaltningen	Sommar

2022-06-14

Dnr 2022/46-338

Kultur- och fritidsnämnden

Erik Larsson
Avdelningschef Fritid
0706-74 88 03
erik.larsson@tjorn.se

Kultur- och fritidsnämnden

Uppdrag: Drift och underhåll av offentliga toaletter**Förslag till beslut**

1. Kultur- och fritidsförvaltningen tar över drift och underhåll för samtliga offentliga toaletter enligt [bilaga 1] samt håller dessa öppna hela året. Detta görs under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar att i samband med budget 2023 och framåt reglera ansvaret i nämndens reglemente och budget.
2. Kultur- och fritidsnämnden ger förvaltningen i uppdrag att utreda möjlig plats, förutsättning samt kostnad för en ny toalettbyggnad i Södra hamnen, Skärhamn.

Sammanfattning

De offentliga toaletterna i Tjörns kommun hanteras idag av olika förvaltningar, kommunala bolag och föreningar. För att göra hanteringen av dessa mer effektiv och driftsäker föreslås kultur- och fritidsförvaltningen ta över drift och underhåll av offentliga toaletter enligt [bilaga 1].

Dessutom har ett behov av en ny toalettbyggnad identifierats i Södra hamnen, Skärhamn.

Tidigare beslut

Kultur- och fritidsnämndens beslut 2022-06-13, § 74

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen
Tjörns bostad AB
Tjörns hamnar AB
Samhällsbyggnadsförvaltningen

2022-06-14

Dnr 2022/46-338

Ärendet

Tjörns kommun har idag ett antal offentliga toaletter som hanteras av olika förvaltningar, kommunala bolag samt föreningar. Den uppdelade hanteringen av offentliga toaletter har visat sig innebära ineffektivitet och att underhåll och drift faller mellan stolarna. Lidande blir såväl medborgare som besökare till kommunen.

Kultur- och fritidsförvaltningen har idag ansvar för drift och underhåll av badplatstoalletter samt vissa året-runt-öppna toaletter och har därför redan inarbetade rutiner för denna hantering.

I tabellen [bilaga 1] redogörs för vilka toaletter som kultur- och fritidsförvaltningen föreslås få fullt ansvar för vad gäller underhåll och drift. Förslaget innebär att förvaltningen skulle hålla dessa toaletter öppna året runt. Den årliga tillkommande kostnaden för att överta hanteringen av dessa toaletter beräknas till cirka 170 000 kronor.

Plats	Ansvar idag	Öppettider idag
Klädesholmen, yttre gästhamnen	Kommunstyrelsen	Sommar
Rönnäng, Stansvik	Oklart	Helår
TSS	Kultur- och fritidsförvaltningen	Helår
Tjörnbron	Kultur- och fritidsförvaltningen	Helår
Skärhamn, torget	TBAB	Helår
Klädesholmens badplats	Kultur- och fritidsförvaltningen	Helår
Kåreviks badplats	Kultur- och fritidsförvaltningen	Sommar
Tabbevikens badplats	Kultur- och fritidsförvaltningen	Sommar

Förvaltningen har även identifierat ett behov av en ny toalettbyggnad i Södra hamnen, Skärhamn, med cirka fem toaletter inklusive tillgänglighetsanpassad toalett. Förvaltningen föreslås därför få ett vidare uppdrag att undersöka möjlig plats, förutsättningar samt kostnader för en sådan byggnad.

2022-06-14

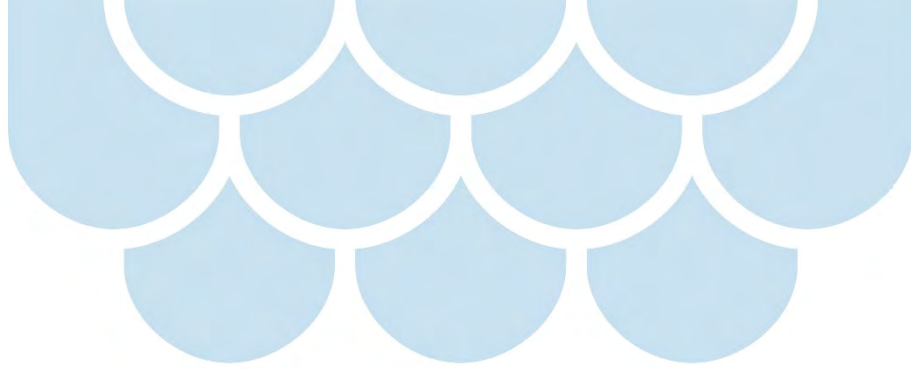
Dnr 2022/46-338

Konsekvens

Den årliga tillkommande kostnaden för att överta hanteringen av offentliga toaletter enligt [bilaga 1] beräknas till cirka 170 000 kronor.

Emma Brattgård
Tf. förvaltningschef

Reglemente för kultur- och fritidsnämnden

Typ av styrdokument	Reglemente
Beslutsinstans	Kommunfullmäktige
Beslut och diarienummer	KF 202X-xx-xx, § (KS 2022/274)
Ikraftträdande	[Välj ett datum]
Dokumentansvarig funktion	Kommunjurist
Målgrupp för dokumentet	Kultur- och fritidsnämnden

Författningens ändringar

Beslut	Diarienummer	Ikraftträdande
Kommunfullmäktige 202x-xx-xx, § x	KS 2022/274	202x-xx-xx

Innehåll

Reglemente för kultur- och fritidsnämnden	1
Allmänna bestämmelser	1
Tillämpliga författningar	1
Sammansättning	1
Verksamhetsområde	1
Kultur-, fritids- och turistverksamhet	1
Särskilda uppgifter	2
Bidrag till föreningar och organisationer	2
Särskilda utmärkelser och stipendium för unga	2
Hyror och avgifter	3
Lotterier	3
Delegering från fullmäktige	3
Samverkan	3

Reglemente för kultur- och fritidsnämnden

Allmänna bestämmelser

1 §

Utöver det som föreskrivs i *Allmän stadga för kommunstyrelsen och nämnder i Tjörns kommun* och i Kommunallagen (2017:725) gäller bestämmelserna i detta reglemente. Kommunstyrelsen har befogenhet att, då fråga uppstår, tolka innebörden av detta reglemente.

Tillämpliga författningar

2 §

Kultur- och fritidsnämnden fullgör kommunens uppgifter enligt

- Bibliotekslagen (2013:801),
- Spellagen (2018:1138)

samt i övrigt förekommande tillämpliga författningar.

Sammansättning

3 §

Kultur- och fritidsnämnden består av det antal ledamöter och ersättare som kommunfullmäktige beslutat.

Verksamhetsområde

Kultur-, fritids- och turistverksamhet

4 §

Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för:

- a) kommunens folkbibliotek och skolbiblioteksverksamhet (enligt överenskommelse med barn- och utbildningsförvaltningen), samt stöttar föreningsdrivna bibliotek; verksamheten ska utgå från gällande biblioteksplan,
- b) kommunens allmänkulturella verksamhet, som ska utgå från gällande kulturpolitisk strategi med tillhörande planer, samt för målgruppen barn och unga även Handlingsplan för samordnad och stärkt barn- och ungdomskultur på Tjörn,
- c) kommunens samling av lös och fast konst, och ska inom ramen för kommunfullmäktiges beviljade investeringsanslag ansvara för konstnärlig utsmyckning av den offentliga miljön,

- d) kommunens kulturmiljö- och museiverksamhet, där driften av Sundsby säteri och Säbygården ingår, samt fördelning av anläggningsbidrag till museibygnader vars ansvariga kulturföreningar uppfyller antagna kriterier för bidraget,
- e) Kulturskolan, kultur- och fritidscentra och kulturpedagogpoolen, där verksamheten ska utgå från gällande barn- och ungdomsplan för Tjörns kommun samt Handlingsplan för samordnad- och stärkt barn- och ungdomskultur på Tjörn,
- f) kommunens fritids- och föreningsverksamhet, som ska utgå från gällande idrottspolitiskt program,
- g) kommunens friluftsverksamhet, som ska utgå från gällande styrdokument för friluftslivet,
- h) de av kommunens idrotts- och fritidsanläggningar, motionsslingor, naturområden, toaletter och badplatser som inte förvaltas av förening via skötselavtal eller på annat sätt,
- i) driften och underhållet av Tjörns ishall,
- j) kommunens park- och naturverksamhet, som omfattar grönområden (häckar, gräsytor, planteringar samt kommunägd naturmark) med undantag för mark som förvaltas av Tjörns Bostads AB, vägföreningar (enligt förrättning) eller arrendator,
- k) frågor som rör turism, besöksnäring och destinationsutveckling inom kommunen samt turistbyrå; turistverksamheten ska utgå från gällande strategi för en hållbar natur- och kulturturism i Tjörns kommun.

Särskilda uppgifter

Bidrag till föreningar och organisationer

5 §

Kultur- och fritidsnämnden ska fördela bidrag till kultur- och fritidsföreningar samt studieförbund, enligt regelverk som fastställts av kultur- och fritidsnämnden.

Särskilda utmärkelser och stipendium för unga

6 §

Kultur- och fritidsnämnden ska utse och fördela prispengar till särskilda utmärkelser och ett stipendium för unga, enligt kriterier och prissummor som fastställts av kultur- och fritidsnämnden.

Hyror och avgifter

7 §

Kultur- och fritidsnämnden ska ta ut hyror och avgifter enligt beslutat regelverk.

Kultur- och fritidsnämnden får ta ut entréavgifter och liknande avgifter för tillfälliga arrangemang och evenemang som anordnas inom nämndens verksamhet.

Lotterier

8 §

Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för lotteritillstånd till föreningslivet. Kultur- och fritidsnämnden är *inte* remissinstans vad gäller automatspel, vilket ankommer på socialnämnden.

Delegering från fullmäktige

9 §

Kultur- och fritidsnämnden får inom sitt ansvarområde anta taxor och avgifter av mindre ekonomisk betydelse, om ärendet inte är av principiell betydelse eller annars av större vikt för kommunen. Nämnden får inte besluta om taxor och avgifter som enligt lag eller annan författning ska avgöras av kommunfullmäktige.

Vid tveksamhet om nämndens beslutsbefogenhet i visst ärende, ska detta överlämnas till kommunfullmäktige för beslut.

10 §

Kultur- och fritidsnämnden ska redovisa till kommunfullmäktige hur nämnden fullgör delegering enligt detta reglemente.

Samverkan

11 §

Inom Tjörns kommun ska kultur- och fritidsnämnden särskilt samverka med barn- och utbildningsnämnden, socialnämnden samt Rådet för hälsa och hållbar utveckling.

Kultur- och fritidsnämnden ska medverka i kommunens översiktliga fysiska planering.

Kultur- och fritidsnämnden ska ha ett nära samarbete med ideella föreningar, organisationer och andra relevanta aktörer.

h) de av kommunens idrotts- och fritidsanläggningar, motions slingor, naturområden, toaletter och badplatser som inte förvaltas av förening via skötselavtal eller på annat sätt,

§ 192

Rapportering av ej verkställda beslut till Inspektionen för vård och omsorg, kvartal 2 2022

2022/270

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige anteckna till protokollet att information om rapporten lämnats.

Sammanfattning

Redovisning av kvartalsrapport 2 2022 av ej verkställda beslut enligt 4 kap 1 § SoL och 9 § LSS.

Kommunen hade 1 ej verkställt beslut att rapportera. Det gällde särskilt boende för äldre enligt 5 kap 5 eller 7 §§ SoL.
Beslutsdatum 2022-02-08.

Kommunen hade 2 verkställda beslut gällande särskilt boende för äldre enligt 5 kap 5 eller 7 §§ SoL att rapportera in.

Fördelning för kön: 3 kvinna.

Tidigare beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2022-10-20, § 163
Socialnämnden 2022-09-21, § 150

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande 2022-10-10
Tjänsteutlåtande socialförvaltningen 2022-08-31

Förslag till beslut på sammanträdet

Bo Bertelsen (M) föreslår att kommunstyrelsen ska bifalla arbetsutskottets förslag.

§ 163

Rapportering av ej verkställda beslut till Inspektionen för vård och omsorg, kvartal 2 2022

2022/270

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige anteckna till protokollet att information om rapporten lämnats.

Sammanfattning

Redovisning av kvartalsrapport 2 2022 av ej verkställda beslut enligt 4 kap 1 § SoL och 9 § LSS.

Kommunen hade 1 ej verkställt beslut att rapportera. Det gällde särskilt boende för äldre enligt 5 kap 5 eller 7 §§ SoL.

Beslutsdatum 2022-02-08.

Kommunen hade 2 verkställda beslut gällande särskilt boende för äldre enligt 5 kap 5 eller 7 §§ SoL att rapportera in.

Fördelning för kön: 3 kvinna

Tidigare beslut

Socialnämnden 2022-09-21, § 150

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande 2022-10-10

Tjänsteutlåtande socialförvaltningen 2022-08-31

Förslag till beslut på sammanträdet

Bo Bertelsen (M) föreslår att arbetsutskottet ska bifalla förvaltningens förslag.

2022-10-10

Dnr 2022/270-759

Kommunstyrelsen

Johan Nilsson
Kommunsekreterare
0304-60 10 27
johan.nilsson@tjorn.se

Kommunstyrelsen

Tjänsteutlåtande - Rapportering av ej verkställda beslut till Inspektionen för vård och omsorg, kvartal 2 2022**Förslag till beslut**

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige anteckna till protokollet att information om rapporten lämnats.

Sammanfattning

Redovisning av kvartalsrapport 2 2022 av ej verkställda beslut enligt 4 kap 1 § SoL och 9 § LSS.

Kommunen hade 1 ej verkställt beslut att rapportera. Det gällde särskilt boende för äldre enligt 5 kap 5 eller 7 §§ SoL. Beslutsdatum 2022-02-08.

Kommunen hade 2 verkställda beslut gällande särskilt boende för äldre enligt 5 kap 5 eller 7 §§ SoL att rapportera in.

Fördelning för kön: 3 kvinna

För mer information i ärendet hänvisas till socialförvaltningens tjänsteutlåtande 2022-08-31.

Tidigare beslut

Socialnämnden 2022-09-21, § 150

Bilagor

Tjänsteutlåtande socialförvaltningen 2022-08-31

Beslutet skickas till

Socialnämnden

Evike Sandor
Kommundirektör

§ 150

Rapportering av ej verkställda beslut till Inspektionen för vård och omsorg 2022

2022/79

Beslut

Socialnämnden antecknar till protokollet att information om rapporten lämnats.

Sammanfattning

Redovisning av kvartalsrapport 2 2022 av ej verkställda beslut enligt 4 kap 1 § SoL och 9 § LSS.

Kommunen hade 1 ej verkställt beslut att rapportera. Det gällde särskilt boende för äldre enligt 5 kap 5 eller 7 §§ SoL.
Beslutsdatum 2022-02-08.

Kommunen hade 2 verkställda beslut gällande särskilt boende för äldre enligt 5 kap 5 eller 7 §§ SoL att rapportera in.

Fördelning för kön: 3 kvinna

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen, kommunens revisorer

2022-08-31

Dnr 2022/79-700

Socialnämnden

Emma Dolonius
Nämndsekreterare
0304-60 10 73

emma.dolonius@tjorn.se

Socialnämnden

Rapportering av ej verkställda beslut till Inspektionen för vård och omsorg, kvartal 2 2022

Förslag till beslut

Socialnämnden antecknar till protokollet att information om rapporten lämnats.

Sammanfattning

Redovisning av kvartalsrapport 2 2022 av ej verkställda beslut enligt 4 kap 1 § SoL och 9 § LSS.

Kommunen hade 1 ej verkställt beslut att rapportera. Det gällde särskilt boende för äldre enligt 5 kap 5 eller 7 §§ SoL. Beslutsdatum 2022-02-08.

Kommunen hade 2 verkställda beslut gällande särskilt boende för äldre enligt 5 kap 5 eller 7 §§ SoL att rapportera in.

Fördelning för kön: 3 kvinna

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen, kommunens revisorer

Ärendet

Kommunens socialnämnd är skyldig att varje kvartal anmäla till Inspektionen för vård och omsorg om en beviljad insats inte verkställts inom tre månader. Nämnden ska på motsvarande sätt också rapportera om en insats avbrutits och inte verkställts på nytt inom tre månader. När ett gynnande beslut, som tidigare rapporterats som ej verkställt, senare verkställs ska detta rapporteras till Inspektionen för vård och omsorg. En kommun som inte inom skälig tid tillhandahåller bistånd enligt 4 kap 1 § SoL eller 9 § LSS som någon är berättigad till enligt beslut från kommunen, åläggs att betala en särskild avgift. Detsamma gäller om kommunen inte inom skälig tid på nytt tillhandahåller

2022-08-31

Dnr 2022/79-700

biståndet efter det att verkställigheten avbrutits. Sanktionsavgiften tillfaller staten.

Orsaker till att detta beslut ej kunnat verkställas är:

Personen är erbjuden plats på demensboende utifrån beslut med ovanstående inriktning 2022-02-08. Personen tackar nej till erbjudandet då hen inte vill bo på ett boende med demensinriktning.

Shujaat Noormohamed
Förvaltningschef

§ 193

Återremitterat ärende: Försäljning av del av fastighet Rönnäng 1:580, Tjörns kommun

2022/218

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att bifalla Tjörns Hamnar ABs begäran om att godkänna försäljningen av del av Rönnäng 1:580.

Reservation

Rosalie Sanyang (S) reserverar sig till förmån för eget förslag.

Sammanfattning

Enligt kommunens policy vid försäljning/arrende av mark, fastigheter samt vattenområden ägda av Tjörns kommun och dess bolag ska kommunfullmäktige besluta om försäljningar av mark i hamn- och vattenområden.

Tjörns Hamnar AB har inkommit med en begäran om att kommunfullmäktige ska godkänna försäljning av del av fastigheten Rönnäng 1:580.

Kommunfullmäktige beslutade 2022-09-22 att återremittera ärendet för vidare beredning samt för att inhämta yttrande från Rönnängs vägförening, bilaga 4.

Tidigare beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2022-10-20, § 164

Kommunfullmäktige 2022-09-22, § 142

Kommunstyrelsen 2022-09-08, § 146

Tjörns Hamnar AB 2022-05-24, § 45

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande 2022-08-09

Bilaga 1 - Ansökan om markköp, del av Rönnäng 1:580

Bilaga 2 - Skultholmsvägen 18 – kartbilaga förfrågan om markköp

Bilaga 3 – Plankarta byggnadsplan 14-RÖN-588

Bilaga 4 – Yttrande från Rönnängs vägförening

Bilaga 5 – Nyttillkommen kartbilaga efter KSAU 2022-08-25

Förslag till beslut på sammanträdet

Bo Bertelsen (M) föreslår att kommunstyrelsen ska bifalla arbetsutskottets förslag.

Rosalie Sanyang (S) föreslår att kommunstyrelsen ska föreslå kommunfullmäktige besluta att avslå Tjörns Hamnar ABs begäran om att godkänna försäljningen av del av Rönnäng 1:580.

Beslutsgång

Ordförande ställer förslagen mot varandra och Bo Bertelsens (M) förslag väljs.

Omröstning begärs. Kommunstyrelsen godkänner följande beslutsgång:

Ja-röst för Bo Bertelsens (M) förslag.

Nej-röst för Rosalie Sanyangs (S) förslag.

Omröstningsresultat

6 Ja-röster, Martin Johansen (L), Bo Bertelsen (M), Robert Windelstrand (M), Magne Hallberg (KD), Björn Möller (KD) fd (M), Martin Johansson (-) fd (SD).

3 Nej-röster, Tanja Siladji Dahne (MP), Rosalie Sanyang (S), Rikard Larsson (S).

2 avstår, Gert Kjellberg (TP), Cyril Esbjörnsson (TP).

Bo Bertelsens (M) förslag väljs.

Protokollsanteckning

Rosalie Sanyang (S) anmäler protokollsanteckning enligt följande:

”Det finns ingen anledning att sälja ut mer mark i hamnområdena. Arrende ska vara det som gäller, för att säkra så mycket rådighet över hamnmarken som möjligt för framtida gemensamma behov, och ändå kunna utnyttja marken för aktuella behov av enskilda.”

§ 164

Återremitterat ärende: Försäljning av del av fastighet Rönnäng 1:580, Tjörns kommun

2022/218

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att bifalla Tjörns Hamnar ABs begäran om att godkänna försäljningen av del av Rönnäng 1:580.

Sammanfattning

Enligt kommunens policy vid försäljning/arrende av mark, fastigheter samt vattenområden ägda av Tjörns kommun och dess bolag ska kommunfullmäktige besluta om försäljningar av mark i hamn- och vattenområden.

Tjörns Hamnar AB har inkommit med en begäran om att kommunfullmäktige ska godkänna försäljning av del av fastigheten Rönnäng 1:580.

Kommunfullmäktige beslutade 2022-09-22 att återremittera ärendet för vidare beredning samt för att inhämta yttrande från Rönnängs vägförening, bilaga 4.

Tidigare beslut

Kommunfullmäktige 2022-09-22, § 142

Kommunstyrelsen 2022-09-08, § 146

Tjörns Hamnar AB 2022-05-24, § 45

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande 2022-08-09

Bilaga 1 - Ansökan om markköp, del av Rönnäng 1:580

Bilaga 2 - Skultholmsvägen 18 – kartbilaga förfrågan om markköp

Bilaga 3 – Plankarta byggnadsplan 14-RÖN-588

Bilaga 4 – Yttrande från Rönnängs vägförening

Bilaga 5 – Nyttillkommen kartbilaga efter KSAU 2022-08-25

Förslag till beslut på sammanträdet

Bo Bertelsen (M) föreslår att arbetsutskottet ska bifalla förvaltningens förslag.

Rosalie Sanyang (S) föreslår att arbetsutskottet ska föreslå att kommunfullmäktige beslutar att:

1. Avslå Tjörns Hamnar ABs begäran om att sälja.
2. Uppdra Tjörns Hamnar AB att istället för försäljning av mark föreslå arrende, så att på det sättet säkerställa rådighet av mark för kommunen samtidigt som sökande får nyttjanderätt.

Beslutsgång

Ordförande ställer förslagen mot varandra och Bo Bertelsens (M) förslag väljs.

Protokollsanteckning

Rosalie Sanyang (S) anmäler protokollsanteckning enligt följande:

”Det finns ingen anledning att sälja ut mer mark i hamnområdena. Arrende ska vara det som gäller, för att säkra så mycket rådighet över hamnmarken som möjligt för framtida gemensamma behov, och ändå kunna utnyttja marken för aktuella behov av enskilda.”

Rönnäng 2022-10-15

Rönnängs vägförening behandlade frågan på förra styrelsemötet 2022-10-11 gällande köp av mark i anslutning till fastighet Rönnäng 1:582.

Föreningen beslutade där enligt följande:

Så länge man inte inskränker på befintligt vägområde och håller sig till den nuvarande detaljplanen så ser vi inga problem i att denna försäljning genomförs. Vi skulle dock vilja göra en liten justering och det är i svängen närmast fastigheten Rönnäng 1:583 (se gulmarkerad yta på bifogad karta). Här blir det väldigt trångt och den röda föreslagna linjen bör gå rakt fram.

Vi förutsätter vidare att kommunen snarast eller i samband med denna försäljning genomför via lantmäteriet en förrättning av vår GA som frigör marken från Rönnängs vägförening och eventuellt framtida ansvar för den försålda marken. Vi menar att den ingår i vår Gemensamhets Anläggning i dag och detta skall regleras. Kostnader i samband med lantmäteriförrättningar samt ny målning av spärrlinje som bör flyttas, det är kostnader som inte Rönnängs vägförening skall stå för utan något som kommunen / ny ägare får bekosta.

Vår styrelse behandlade även frågan som vi tidigare ställt till Kommunen/THAB om att få reglera marken runt vår bod, Rönnäng 1:610 där vi för våra medlemmar vill säkra driften av vår verksamhet genom att på ett effektivare sätt kunna nyttja marken där, som till upplag för grus, maskiner, yta för våra entreprenörer, mm.

Vi ber därför om att få möjlighet att förvärva eller arrendera överenskommen ytterligare yta där.

Adam Myrberg
Kassör Rönnängs vägförening

Kartbilaga

augusti 29, 2022

1:500

2022-08-09

Dnr 2022/238-253

Kommunstyrelsen

Sofia Kihlberg
Mark- och exploateringsingenjör
0304-60 14 38
sofia.kihlberg@tjorn.se

Kommunstyrelsen

**Tjänsteutlåtande – Försäljning av del av fastighet Tjörn
Rönnäng 1:580****Förslag till beslut**

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att bifalla Tjörns Hamnar ABs begäran om att godkänna försäljningen av del av Rönnäng 1:580.

Sammanfattning

Enligt kommunens policy vid försäljning/arrende av mark, fastigheter samt vattenområden ägda av Tjörns kommun och dess bolag ska kommunfullmäktige besluta om försäljningar av mark i hamn- och vattenområden.

Tjörns Hamnar AB har inkommit med en begäran om att kommunfullmäktige ska godkänna försäljning av del av fastigheten Rönnäng 1:580.

Tidigare beslut

Tjörns Hamnar AB 2022-05-24, § 45

Bilagor

Bilaga 1 - Ansökan om markköp, del av Rönnäng 1:580

Bilaga 2 - Skultholmsvägen 18 – kartbilaga förfrågan om markköp

Bilaga 3 – Plankarta byggnadsplan 14-RÖN-588

Beslutet skickas till

Tjörns Hamnar AB

Ärendet

Tjörns Hamnar AB har inkommit med en begäran om att kommunfullmäktige ska godkänna försäljning av del av fastigheten Rönnäng 1:580.

2022-08-09

Dnr 2022/238-253

Tjörns Hamnar AB har fått in en ansökan om markköp av Tjörns bryggteknik AB. Området de önskar köpa är en markremsa (se bilaga 2) angränsande till deras fastighet Rönnäng 1:582, mellan fastigheten och Skutholmsvägen.

Anledningen är att sökande hanterar mycket material som lastas vid deras brygga, som de sen har svårt att hantera inom befintlig tomtgräns, se bilaga 1.

Markområdet är enligt gällande byggnadsplan 14-RÖN-588 utlagd som "område för hamnändamål" samt prickmark och får ej bebyggas, se bilaga 3.

Styrelsen för Tjörns Hamnar AB har beslutat att ställa sig positiva till försäljningen och hemställer till kommunfullmäktige att godkänna framtida överlåtelse.

Förvaltningen bedömer att en försäljning av aktuellt markområde kan genomföras då det är en liten markbit mellan väg och annans fastighet som dessutom inte får bebyggas.

Evike Sandor
Kommundirektör

Ansökan om markköp

Tjörns bryggteknik AB önskar köpa till lite mark mellan våran fastighet Rönnäng 1:582 och Skutholmsvägen. Då vi hanterar mycket material som lastas vid våran brygga har vi svårt att hantera detta inom befintlig tomtgräns , och önskar därför att köpa till 2,5 meter ut och längs med hela våran gräns mot Skutholmsvägen. se bilaga.

Med vänlig hälsning

Göran Kristensson

Tjörns BryggTeknik AB

Google Bilddatum: 2018-05-15-nyare

(57°56'25"N 11°34'34"E) 288 m

Fastighet. Rönäng 1:582.

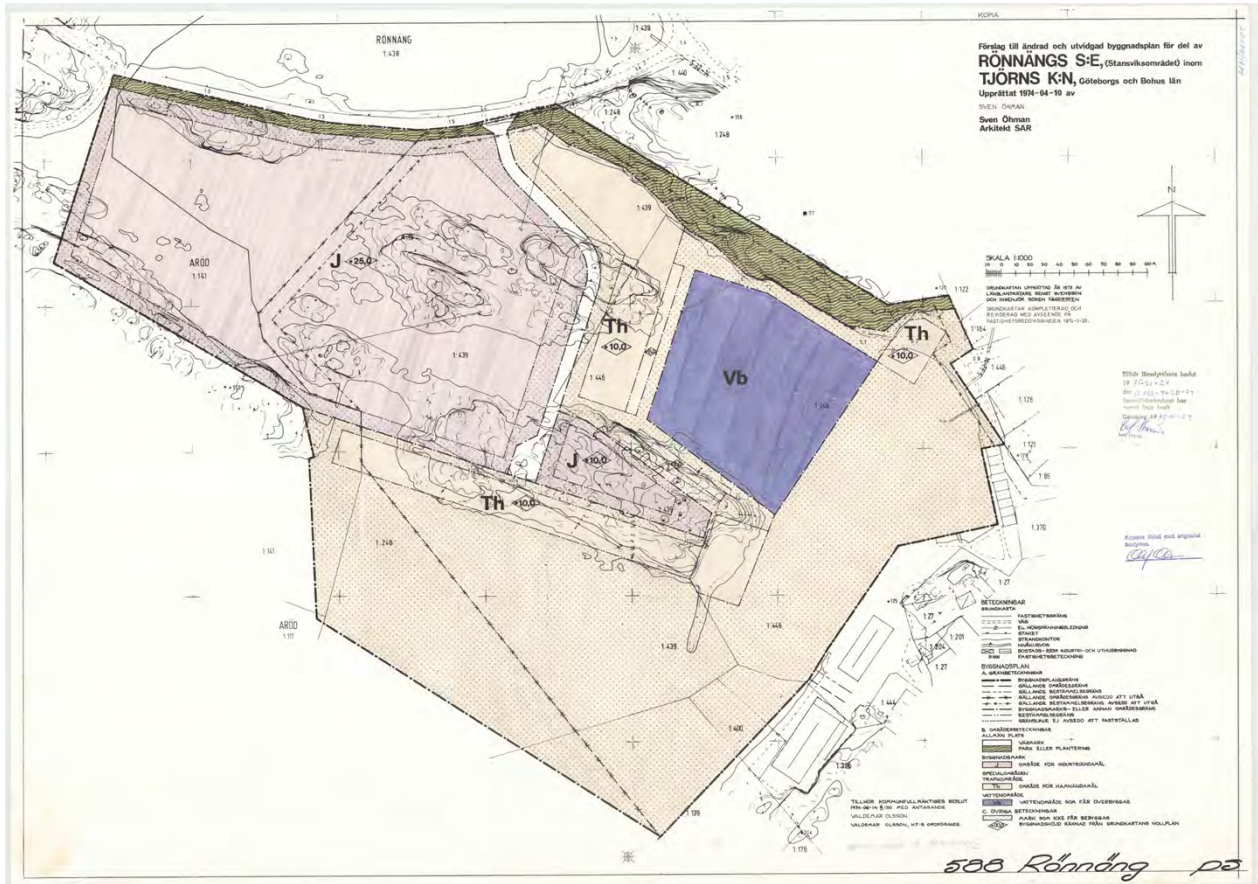
gult markerat område.

Fastighet Rönnäng 1:582
gult markerat område.

Kartbilaga

augusti 29, 2022

5 0 5 10 15 20 25 30 35 40 45 [m]

210

1:500

§ 45

Försäljning av mark, Rönnäng 1:580

2022/25

Beslut

Styrelsen för Tjörns Hamnar AB beslutar att ställa sig positiv till försäljning av hamnområdet del av Rönnäng 1:580 enligt bilaga och hemställer hos kommunfullmäktige att godkänna framtida överlåtelse.

Sammanfattning

Styrelsen för Tjörns Hamnar AB har fått en förfrågan om köp av markområde inom Rönnäng 1:580 enligt bilagor från Tjörns Bryggteknik AB. Markområdet är ett hamnområde.

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande 2022-05-17
- Ansökan om markköp - Tjörns Brygg Teknik
- Skutholmsvägen 18 - kartbilaga förfrågan om markköp

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

§ 146

Försäljning av del av fastighet Rönnäng 1:580, Tjörns kommun

2022/218

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att bifalla Tjörns Hamnar ABs begäran om att godkänna försäljningen av del av Rönnäng 1:580.

Sammanfattning

Enligt kommunens policy vid försäljning/arrende av mark, fastigheter samt vattenområden ägda av Tjörns kommun och dess bolag ska kommunfullmäktige besluta om försäljningar av mark i hamn- och vattenområden.

Tjörns Hamnar AB har inkommit med en begäran om att kommunfullmäktige ska godkänna försäljning av del av fastigheten Rönnäng 1:580.

Tidigare beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2022-08-25, § 118

Tjörns Hamnar AB 2022-05-24, § 45

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande 2022-08-09

Bilaga 1 - Ansökan om markköp, del av Rönnäng 1:580

Bilaga 2 - Skultholmsvägen 18 – kartbilaga förfrågan om markköp

Bilaga 3 – Plankarta byggnadsplan 14-RÖN-588

Förslag till beslut på sammanträdet

Bo Bertelsen (M) och Martin Johansson (-) fd (SD) föreslår att kommunstyrelsen ska bifalla arbetsutskottets förslag.

Rosalie Sanyang (S) föreslår att kommunstyrelsen ska föreslå kommunfullmäktige besluta att avslå Tjörns Hamnar ABs begäran.

Gert Kjellberg (TP) föreslår att kommunstyrelsen ska återremittera ärendet till arbetsutskottet för att inhämta synpunkter från Rönnängs Vägförening.

Beslutsgång 1

Ordförande frågar om ärendet ska avgöras idag eller senare och finner att det ska avgöras idag.

Omröstning begärs. Kommunstyrelsen godkänner följande beslutsgång:

Ja-röst för att ärendet ska avgöras idag förslag.

Nej-röst för att ärendet ska återremitteras i enlighet med Gert Kjellbergs (TP) förslag.

Omröstningsresultat

7 Ja-röster, Martin Johansen (L), Bo Bertelsen (M), Rolf Persson (M) fd (KD), Magne Hallberg (KD), Erling Alsin (-) fd (V), Björn Möller (KD) fd (M), Martin Johansson (-) fd (SD).

4 Nej-röster, Rosalie Sanyang (S), Rikard Larsson (S), Gert Kjellberg (TP), Cyril Esbjörnsson (TP).

Ärendet ska avgöras idag.

Beslutsgång 2

Ordförande ställer Bo Bertelsens (M) med fleras förslag mot Rosalie Sanyangs (S) förslag. Bo Bertelsens (M) med fleras förslag väljs.

Omröstning begärs. Kommunstyrelsen godkänner följande beslutsgång:

Ja-röst för att Bo Bertelsens (M) med fleras förslag.

Nej-röst för Rosalie Sanyangs (S) förslag.

Omröstningsresultat

7 Ja-röster, Martin Johansen (L), Bo Bertelsen (M), Rolf Persson (M) fd (KD), Magne Hallberg (KD), Erling Alsin (-) fd (V), Björn Möller (KD) fd (M), Martin Johansson (-) fd (SD).

4 Nej-röster, Rosalie Sanyang (S), Rikard Larsson (S), Gert Kjellberg (TP), Cyril Esbjörnsson (TP).

Bo Bertelsens (M) med fleras förslag väljs.

Protokollsanteckning

Rosalie Sanyang (S) och Rikard Larsson (S) anmäler protokollsanteckning enligt följande:

”Vi yrkade på avslag på Hamnbolagets anhållan om att få sälja mark utmed vägen i hamnområdet,

Istället vill vi rekommendera KF uppdra åt Hamnbolaget att efter hörande av Vägföreningen, istället för försäljning av mark-remsan föreslå arrende.

På så sätt säkerställer vi den önskade nyttjanderätten av marken utan att ta bort den framtida rådgigheten för Kommunen om markanvändning i framtiden.”

Gert Kjellberg (TP) anmäler protokollsanteckning enligt följande:

”Anser att vägförening ska tillfrågas innan en försäljning kan ske av berört område som ligger intill en förvaltad väg.”

§ 142

Försäljning av del av fastighet Rönnäng 1:580, Tjörns kommun

2022/218

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar att återremittera ärendet till kommunstyrelsen för vidare beredning samt inhämtande av yttrande från Rönnängs vägförening.

Sammanfattning

Enligt kommunens policy vid försäljning/arrende av mark, fastigheter samt vattenområden ägda av Tjörns kommun och dess bolag ska kommunfullmäktige besluta om försäljningar av mark i hamn- och vattenområden.

Tjörns Hamnar AB har inkommit med en begäran om att kommunfullmäktige ska godkänna försäljning av del av fastigheten Rönnäng 1:580.

Tidigare beslut

Kommunstyrelsen 2022-09-08, § 146

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2022-08-25, § 118

Tjörns Hamnar AB 2022-05-24, § 45

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande 2022-08-09

Bilaga 1 - Ansökan om markköp, del av Rönnäng 1:580

Bilaga 2 - Skultholmsvägen 18 – kartbilaga förfrågan om markköp

Bilaga 3 – Plankarta byggnadsplan 14-RÖN-588

Förslag till beslut på sammanträdet

Bo Bertelsen (M) föreslår att kommunfullmäktige ska bifalla kommunstyrelsens förslag.

Rosalie Sanyang (S) föreslår att kommunfullmäktige ska besluta att:

1. Avslå Tjörns Hamnar ABs begäran om att sälja.
2. Uppdra Tjörns Hamnar AB att efter hörande av vägföreningen istället för försäljning av mark föreslå arrende, så att på det sättet

säkerställa rådighet av mark för kommunen samtidigt som sökande får nyttjanderätt.

Alma Sibrian (V) föreslår att kommunfullmäktige ska återremittera ärendet för att höra Rönnängs Vägförening.

Gert Kjellberg (TP) föreslår att kommunfullmäktige ska återremittera ärendet till kommunstyrelsen för vidare beredning.

Beslutsgång

Ordförande frågar om ärendet ska avgöras idag eller senare och finner att det ska avgöras idag.

Omröstning begärs. Kommunfullmäktige godkänner följande beslutsgång:

Ja-röst för att ärendet ska avgöras idag.

Nej-röst för att ärendet ska återremitteras i enlighet med Alma Sibrians (V) och Gert Kjellbergs (TP) förslag.

Omröstningsresultat

19 Ja-röster, (se omröstningsprotokoll).

19 Nej-röster, (se omröstningsprotokoll).

Enligt kommunallagen (2017:725) 5 kap. 56 § har ordförande utslagsröst vid lika röstetal. Ordförande Anders G Högmark (M) röstar för att ärendet ska avgöras idag.

Med anledning av ordförandens utslagsröst återremitteras ärendet i enlighet med reglerna för minoritetsåterremiss.

Svar på interpellation från Alma Sibrian (V) om solenergi

Med hänvisning till att alla skall spara energi och framförallt fossila bränsle har Alma Sibrian (V) genom sin interpellation ställt två frågor enligt följande:

”I vilka kommunala planer ingår det att utrusta byggnader med solpaneler sett ur ett hållbarhetsperspektiv? Hur avser kommunen att arbeta vidare med att etablera solenergi på kommunägda fastigheter och inom vilket tidsperspektiv kommer detta att genomföras?”

Svar på interpellation

1. Inom detaljplanarbetet kan man inte ställa krav på solpaneler eller annan specifik teknisk utrustning. Det är inte heller något som funnits med i exploateringsavtal.

2. Förvaltningen av kommunägda fastigheter har efter beslut av fullmäktige uppdragits åt kommunstyrelsen från och med maj 2022, vilket innebär att organisationen fortsatt är under uppbyggnad. I budgeten för 2023 och den femåriga investeringsplanen finns ett totalanslag för att utrusta fastigheter med solpaneler. Denna budget kan också revideras upp vid kommande budgetbeslut.

Det finns dock redan nu ett par pågående projekt i sammanhanget som jag kan nämna:

Det första är från samhällsbyggnadsnämnden där man nyligen beviljat ett starttillstånd för att utrusta vattenverket Tolleby och reningsverken i Ängholmen och Höviksnäs med solceller, vilket beräknas vara klart under 2023.

Det andra är från kultur- och fritidsnämnden där man tidigare har beviljat bidrag till stiftelsen Tjörns Ishall, för montering av solpaneler på sin tillbyggnad.

2022-10-07

Dnr 2022/198-

Martin Johansen
Kommunstyrelsens ordförande

Interpellation 202206

Ställs till kommunalrådet, Martin Johansen

Mot bakgrunden att alla skall spara energi och framförallt fossila bränsle.

I vilka kommunala planer ingår det att utrusta byggnader med solpaneler sett ur ett hållbarhetsperspektiv?

Hur avser kommunen att arbeta vidare med att etablera solenergi på kommunägda fastigheter och inom vilket tidsperspektiv kommer detta att genomföras?

Vänsterpartiet Tjörn
Alma Sibrian

§ 134

Anmälan av interpellation från Alma Sibrian (V) ställd till kommunstyrelsens ordförande Martin Johansen (L) om solenergi

2022/198

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar att interpellationen får ställas.

Sammanfattning

Alma Sibrian (V) har lämnat in en interpellation ställd till kommunstyrelsens ordförande Martin Johansen (L) om solenergi, enligt följande:

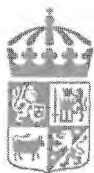
”Mot bakgrunden att alla skall spara energi och framförallt fossila bränsle.

I vilka kommunala planer ingår det att utrusta byggnader med solpaneler sett ur ett hållbarhetsperspektiv?

Hur avser kommunen att arbeta vidare med att etablera solenergi på kommunägda fastigheter och inom vilket tidsperspektiv kommer detta att genomföras?”

Beslutsunderlag

Interpellation 2022-06-09

Inspektion av överförmyndarnämnden i Stenungsunds kommun avseende verksamhetsåret 2021

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Västra Götalands län har efter inspektion funnit anledning att rikta kritik mot överförmyndarnämnden i Stenungsunds kommun avseende följande:

- Brister i diarietföring
- Bristande tillämpning av 16 kap. 9 § föräldrabalken
- Lång handläggningstid för granskning av årsräkningar
- Bristande tillsyn över ställföreträdare
- Lämnande av felaktig information

2022-10-06
Rättelse enligt
36 § förvaltningslagen

Beskrivning av Länsstyrelsens inspektion

Under april månad 2022 genomförde Länsstyrelsen en inspektion av överförmyndarnämnden i Stenungsunds kommun.

Inom ramen för årets inspektion har Länsstyrelsen begärt in och granskat det av överförmyndarnämnden, enligt 9 § förmyndarskapsförordningen, förda registret. Länsstyrelsen har den 20 april granskat ett antal stickprovvis utvalda akter på överförmyndarverksamhetens kontor. Överförmyndarnämnden har fått komma in med svar på ett antal frågor rörande verksamhetsåret 2021. Därefter har Länsstyrelsen hållit ett digitalt sammanträde den 27 april 2022 med representanter från överförmyndarkontoret där Länsstyrelsen har gått igenom de svar som lämnats av verksamheten samt de iakttagelser som gjorts vid granskningen av akterna.

1) 2020

2) 2020

/HS

Under sammanträdet har administrativ chef Helena Maxon, handläggarna Caroline Olsson, Maria Alexandersson, Susanne Nyström, Ninette Averdahl, Annelie Wallin och administratör Anne-Marie Stotzer deltagit. Från Länsstyrelsens sida har Hanna Skoglund och Marina Fagermoen medverkat.

Länsstyrelsernas gemensamma tillsyninriktning för år 2022 är följande.

- Särskilt kontrollera att överförmyndarens granskning av redovisningshandlingar genomförs på ett korrekt vis samt

särskilt kontrollera hur överförmyndaren följer upp årsräkningar granskade med korrigeringar.

- Särskilt kontrollera överförmyndarens hantering av förmyndarskap och ställföreträdare för underåriga (till exempel god man för ensamkommande barn och god man enligt 11 kap. 2 § föräldrabalken, FB).
- Särskilt kontrollera överförmyndarens handläggning och tillsyn i ställföreträdarskap där huvudmannen är delägare i ett dödsbo.

Myndighetens organisation

Stenungsunds kommun har en gemensam överförmyndarnämnd. I samverkan ingår kommunerna Stenungsund, Lilla Edet, Orust och Tjörn. Verksamheten bedrivs i ett gemensamt överförmyndarkontor i Stenungsund. Överförmyndarnämnden har delegerat handläggningen (med undantag av vissa beslut) av ärendena till handläggarna på överförmyndarverksamheten.

Tjänstemannaorganisationen består fortfarande av 6,25 årsarbetskrafter, även om det har varit en viss personalförändring. Under perioden 1 november 2021 till 31 mars 2022 anställdes en extra resurs som från och med 1 april 2022 övergått till ett heltidsvikariat.

Under året har två nya ersättare valts till överförmyndarnämnden. Monica Norin Gillenius valdes till ny ersättare av Stenungsunds kommunfullmäktige den 8 oktober 2020 och Anders Tenghede valdes till ny ersättare av Orust kommunfullmäktige den 12 november 2020. Båda besluten har skickats till Länsstyrelsen.

Överförmyndarens utbildning och fortbildning

Majoriteten av överförmyndarverksamhetens tjänstemän har deltagit på Jan Wallgrens nyhetsutbildning både under år 2021 och 2022. Tjänstemän har även deltagit på Sveriges kommuners och regioners (SKR) seminarier samt SKR:s seminarier kring ställföreträdarskapsutredningen.

Vidare deltog alla tjänstemän på Sveriges överförmyndares studiedagar år 2020 och år 2021 deltog fyra tjänstemän på studiedagarna. År 2020 deltog även tre handläggare i SKR:s utbildning avseende arv och dödsbon. Två handläggare deltog samma år i SKR:s fördjupade seminarier om barn och barnärenden.

Två nyanställda handläggare har under år 2022 deltagit i SKR:s tvådagars grundutbildning och två handläggare har deltagit i Eva Von Scheeles utbildning avseende överförmyndare och dödsbon. I april 2022 har två handläggare även deltagit i SKR:s utbildning i arvsrätt.

Vad gäller nämndledamöterna är det enbart de två nyvalda ledamöterna som har deltagit på en utbildning sedan Länsstyrelsens senaste inspektion. I detta fall handlade det om SKR:s grundutbildning för nya förtroendevalda.

Vad gäller framtida utbildningar är det respektive kommun som avgör vilka utbildningar deras förtroendevalda ska delta vid. Överförmyndarförvaltningen brukar alltid rekommendera nya förtroendevalda att gå en grundutbildning vilket de alltid gör. Nya tjänstemän bör även de genomföra en grundutbildning. Därefter anpassas utbildningsinsatser efter behov och utbildningsutbud.

Verksamhetens omfattning

Antal ärenden i verksamheten framgår av statistiken i bilaga 1. Överförmyndarverksamheten ser en ökning av antalet ärenden.

Statistiken för verksamhetsåret 2021 har lämnats till Länsstyrelsen den 25 februari 2022. Vad gäller statistikuppgifterna framkommer det under tillsynssamtalet att ärendehanteringssystemet tidigare år inte har kunnat exportera efterfrågade statistikuppgifter på ett enkelt sätt. Därav kan det ha förekommit viss felregistrering av tidigare statistikuppgifter.

Granskning av årsräkningar

79 procent av samtliga årsräkningar inkom före den 1 mars och 5 procent hade begärt anstånd. Sett till enbart årsräkningar för godmanskapet och förvaltarskapet inkom 86 procent av årsräkningarna i tid. 58 procent av samtliga årsräkningar var färdiggranskade den sista september 2021 och 94 procent hade granskats klart vid årsskiftet 2021/2022. Avseende redovisningsåret 2020 är det, vid tillsynssamtalet, två årsräkningar som ännu inte granskats klart då kommunikering av anmärkning pågår.

Vid tillsynssamtalet framkommer det att anledningen till att överförmyndarverksamheten enbart hade granskat 58 procent av årsräkningarna den sista september 2021 dels berodde på behovet av att ändra arbetsrutiner under covid-19 pandemin. Ytterligare orsak till denna lägre granskningssiffra var att verksamheten under fyra månader våren 2021 hade en vakant tjänst. Slutligen var det väldigt många årsräkningar som krävde någon form av komplettering, vilket påverkar handläggningstiden.

Stenungsunds kommun granskar årsräkningar utifrån tre olika nivåer. Basgranskning, fördjupad basgranskning eller djupgranskning. Basgranskning innebär bland annat att en avstämning av utgiftsposter görs mot kontoutdrag för att uppmärksamma eventuella konstigheter. Någon kontrollräkning av samtliga transaktioner sker dock inte.

Granskare kontrollerar emellertid alltid posten privata medel och övriga utgifter mot verifikat och gör en kontrollräkning.

Fördjupad basgranskning innebär att utöver ovanstående kan granskare även välja ut andra utgiftsposter som kontrolleras mot verifikat. Fördjupad basgranskning tillämpas när det exempelvis framgår att redovisningshandlingen innehåller differenser eller någon annan typ av brist.

Slutligen kan redovisningshandlingar även djupgranskas. Denna granskningsmetod kan tillämpas om ställföreträdarens tidigare årsräkning granskats med anmärkning, om ställföreträdaren är ny eller om ställföreträdarens årsräkning inte djupgranskats de senaste fem åren. Djupgranskning innebär att samtliga utgiftsposter inte bara granskas mot kontoutdrag utan också mot verifikat. Kontakt tas även med exempelvis huvudmannens boende, huvudmannen och/eller huvudmannens anhöriga för att kontrollera hur ställföreträdaren sköter uppdraget.

Vid en granskning följer granskare en checklista där olika formella och materiella kontroller görs, så som kontroll av huvudmannens folkbokföringsadress, att redovisningen avser rätt period och att tingsrättens förordnandebeslut finns i akten. Det framgår av checklistan att en avstämning görs gentemot tidigare redovisningshandling, kontroll att överförmyndarnämnden givit samtycke till eventuella uttag från spärrade konton, att maxbeloppsgräns på transaktionskonto inte överstigs med mera.

Av ärendehanteringssystemet går det att få fram uppgifter kring vilka årsräkningar som inte inkommit i tid. En påminnelse sänds ut i mitten av mars. Om de ställföreträdare som beviljats anstånd med sin årsräkning inte lämnar in redovisningen i tid erhåller även de en påminnelse. Skulle redovisningarna inte ha inkommit efter denna skriftliga påminnelse, sker ytterligare en påminnelse muntligen. Hörsammar ställföreträdaren inte heller den muntliga påminnelsen förbereds vitesföreläggande för behandling senast på nämndsammanträdet i juni månad.

Under år 2021 har inga vitesförelägganden utfärdats med anledning av för sent inkommen årsräkning.

Rutiner på överförmyndarexpeditionen

Länsstyrelsen har inför inspektionen fått in och granskat verksamhetens checklista och rutin avseende granskning av årsräkning och sluträkning och har inget att anmärka på rutinerna.

Ställföreträdare

Under år 2021 har befintliga ställföreträdare inte erbjudits någon fortbildning på grund av Covid-19 pandemin. Nya ställföreträdare har

genomgått en utbildning via telefon eller teams med den tjänsteman som handlagt aktuellt ärende.

Under verksamhetsåret 2021 har två entledigande av ställföreträdare skett då dessa inte kunnat fullgöra sina uppdrag.

Frågor kopplade till länsstyrelsernas nationella tillsynsriktning

Vad gäller bevakningsrutiner när huvudmannen är delägare i ett dödsbo skickar verksamheten ett informationsbrev tillsammans med en ansökningsblankett till ställföreträdaren. Framkommer det att det finns ett behov av en tillfällig god man påbörjas en rekryteringsprocess. Om Skatteverket inte skickar en kopia av den registrerade bouppteckningen till verksamheten uppmanas ställföreträdaren att inkomma med bouppteckningen. En bevakning läggs in i verksamhetssystemet sex månader från dagen då bouppteckningen förrättades. Inkommer inget arvskifte inom denna tid anmodas ställföreträdaren att inkomma med en redogörelse över skifteshinder. Därefter skickas en anmodan tillsammans med en blankett ut var sjätte månad fram till att en ansökan om egendomens fördelning inlämnas tillsammans med arvskiftet. När redogörelse avseende skifteshinder granskas kontrolleras det huruvida ställföreträdaren har klandrat eventuellt testamente med anledning av att laglott kränkts. Skulle redogörelsen inte kunna granskas utan anmärkning lyfts frågan huruvida det finns behov av att entlediga ställföreträdaren. Överförmyndarverksamhetens tjänstemän har en avstämning och genomgång en gång i månaden avseende ärenden där huvudmän är dödsbodelägare.

Vad gäller informationsbrevet ställföreträdaren får ta del av bifogas även ett informationsblad. Informationsbrev anpassas utifrån vilken typ av uppdrag det rör sig om. Verksamheten bifogar även ytterligare ansökningsblanketter och informationsmaterial som skulle kunna aktualiseras i en ställföreträdarens dödsboförvaltning, så som information kopplat till en bostadsförsäljning.

Överförmyndarverksamheten har under år 2021 lämnat samtycke till egendomens fördelning i nio ärenden.

Beträffande uppdraget som god man för ensamkommande barn ska ställföreträdaren inlämna en redogörelse två gånger per år. Överförmyndarverksamheten anser att redogörelseblanketten innehåller en förenklad redovisning. Skulle en god man för ensamkommande barn inte inkomma med redogörelsen kan överförmyndarverksamheten anmoda den gode mannen att inkomma med redovisningen och informera denne om vitesföreläggande. Skulle redogörelsen ändå inte inkomma kan kontakt tas med familjehem, boende eller den omyndige själv för att få svar på tillsynsfrågor.

Vad gäller de rutiner som verksamheten tillämpar för att följa upp att en god man, utsedd med stöd av 11 kap. 2 § föräldrabalken, har slutfört sitt uppdrag har överförmyndarverksamheten beskrivit följande. Har en tillfällig god man utsetts med anledning av att ställföreträdare och huvudman har del i samma dödsbo uppmanas den tillfällige ställföreträdaren att inkomma med en redogörelse och arvodesyrkande så snart verksamheten givit ett samtycke till egendomens fördelning. Om en ställföreträdare utsetts med anledning av att det föreligger motstridiga intressen mellan ordinarie ställföreträdare och huvudman ansvarar respektive handläggare för att lägga in lämpliga bevakningar i ärendehanteringssystemet. När uppdraget bedöms som slutfört uppmanas den tillfällige ställföreträdaren att begära sig entledigad och inkomma med en redogörelse och arvodesyrkande.

Övrigt

Överförmyndarverksamheten har underrättat Länsstyrelsen om överförmyndarnämndens mottagningstider.

Sedan Länsstyrelsens senaste inspektionstillfälle har överförmyndarverksamheten numera som rutin att även skicka ett exemplar av arvodesbeslutet till huvudmannen.

Överförmyndarverksamheten fattar numera även ett separat beslut med hänvisning till lagstöd och motiverar beslut om samtycke till egendomens fördelning i stället för att enbart göra ett så kallat stämpelbeslut.

Granskade akter

Vid inspektionen har nedanstående stickprovsvis utvalda akter granskats. Akterna har avsett förvaltarskap, godmanskap och förmynderskap. Akterna har granskats i vissa utvalda delar alternativt i sin helhet. Vid granskningen har följande noterats.

Akt nummer 8132

Av dnr 2 och 56 framkommer det att ingående och utgående mejl har diarieförts på samma diarienummer.

Verksamheten har vid tillsynssamtalet meddelat att de ibland registrerar mejlkonversation som sker under samma dag, eller dagen efter på samma diarienummer. En avstämning har gjorts med kommunens arkivarie som meddelat att det är vanligt att hantera mejl på detta sätt. Verksamheten anser att det är viktigt att det av själva dokumentet framgår vad som är inkommet respektive upprättat, vilket också framgår av en mejlkonversation.

Av årsräkningen för år 2017 och 2019 framkommer det att granskare gjort några större korrigeringar i årsräkningen. Det framkommer inte att ställföreträdaren har godkänt korrigeringarna.

Verksamheten meddelar under tillsynssamtalet att de inte skickar tillbaka årsräkningar till ställföreträdare för varje korrigering som görs. Verksamheten meddelar senare att korrigeringarna som gjorts har skett utifrån de bilagor som bifogats till årsräkningen. Ställföreträdaren har således bara gjort en felsummering i årsräkningen.

Akt nummer 8902

Av årsräkningen för år 2019 framkommer det att granskare gör några större korrigeringar i årsräkningen. Det framkommer inte att ställföreträdaren har godkänt korrigeringarna.

Verksamheten meddelar att två kompletteringsbrev har sänts ut till ställföreträdaren. I dessa brev framgår det tydligt vad som inte stämmer. Ställföreträdare inkommer med nya årsräkningar efter varje begäran om komplettering. Efter sista årsräkningen inlämnas kompletterar ställföreträdaren med ytterligare underlag. Granskare har därefter gjort justeringar i senast inlämnad årsräkning utifrån de kompletterande bilagorna som inlämnats.

Akt nummer 377

Av akten framkommer det att huvudmannen är delägare i ett dödsbo där en bostad ska försälas. Av ansökningshandlingen framgår det att ställföreträdaren har inkommit med köpekontrakt, värderingsutlåtande och fastighetsbevis. I akten finns dock enbart ansökan och köpekontrakt bevarat.

Av akten framgår det inte huruvida huvudmannen förstår vad saken gäller eller inte. Huvudmannen har dock lämnat ett skriftligt samtycke till försäljning av bostad. Huvudmannen har vidare samtyckt till byte av god man. I samband med att arvsförfarandet ska godkännas inhämtas dock inte huvudmannens godkännande till egendomens fördelning.

Överförmyndarverksamheten har vid tillsynssamtalet meddelat att ärendet är av äldre karaktär och det går inte att finna något läkarintyg i akten. Överförmyndarverksamheten är av uppfattningen att en fastighetsförsäljning är enklare att förstå än ett arvsförfarande. Verksamheten anser vidare att huvudmannen inte hade behövt en god man om denne var införstådd med innebörden av ett arvsförfarande.

Akt nummer 8713

Av dnr 4, 5, 10 och 12 framkommer det att utgående och inkommande mejl är diarieförda på samma diarienummer.

Akt nummer 9022

Av dnr 21 och 23 framkommer det att en mejlkonversation, med både in- och utgående mejl och ett nytt uttagsmedgivande diarieförs som en handling med det senaste svaret som datum i diariet.

Akt nummer 8340

Av diarienummer 67 framkommer det att själva arvodesbeslutet saknar en motivering, men av ett följbrev med diarienummer 69 som skickas till ställföreträdaren framgår en motivering. Samma motivering förefaller dock inte skickas till huvudmannen.

Överförmyndarverksamheten meddelar att, då arvodesbeslutet bland annat kan nyttjas som ett uttagsmedgivande hos banken, bedömer verksamheten det som olämpligt att motiveringen framgår av själva arvodesbeslutet. Verksamheten föreslår att de i stället i arvodesbeslutet hänvisar till att motivering av beslut framgår av ett följbrev.

Akt nummer 6050

Av dnr 61 i akten framkommer det att granskare begärt att ställföreträdaren ska inkomma med en komplettering vid ett visst datum. När detta datum passerades och begärd komplettering inte inkom har överförmyndarverksamheten inte vidtagit ytterligare åtgärder för att kräva in underlaget igen.

Verksamheten har meddelat att på grund av mänsklig faktor har ett bevakningsdatum inte lagts in i enlighet med verksamhetens rutiner. Ställföreträdaren har nu fått en påminnelse om att inkomma med begärt underlag.

Akt nummer 9062

Av akten framkommer det att själva arvodesbeslutet saknar en motivering, men av ett följbrev med diarienummer 65 som skickas till ställföreträdaren framgår en motivering.

Överförmyndarverksamheten meddelar att, då arvodesbeslutet bland annat kan nyttjas som ett uttagsmedgivande hos banken, bedömer verksamheten det som olämpligt att motiveringen framgår av själva arvodesbeslutet. Verksamheten föreslår att de i stället i arvodesbeslutet hänvisar till att motivering av beslut framgår av ett följbrev.

Akt nummer 9192

Av akten framkommer det att omyndig har del i ett dödsbo. Efter att bouppteckning förrättades dröjer det nästan 10 månader innan första redogörelsen om skifteshinder inhämtas.

Verksamheten har meddelat att i aktuellt ärende har bevakning i ärendehanteringssystemet inte registrerats i enlighet med verksamhetens rutiner.

Akt nummer 9342

Av aktens dagboksblad framkommer följande information för en handling, Påminnelse god man, förvaltare SFV MEDFM, FFM.

Överförmyndarverksamheten meddelar att detta är rubriken på ett av deras standardbrev som resulterar i en automatisk diarierad i diariet.

Det framkommer även att ställföreträdaren redogör för att myndlingen inte äger några tillgångar. Efter att verksamheten har granskat aktuell tillgångsförteckning uppmanas ställföreträdaren att öppna ett konto i barnets namn för insättning av CSN-ersättning, barnbidrag med mera, trots att myndlingen inte är den som ska ta emot bidraget eller är tillräckligt gammal för att erhålla aktuella ersättning.

Vid tillsynssamtalet framkommer det att verksamheten använder sig av en standardmall som lämpligen borde omformulerats i aktuellt ärende.

Akt nummer 6292, 8992, 9442, 8722, 8002, 8382, 7472, 2062, 7172, 8904, 7422, 9012, 8392, 9467, 7422, 6070, 9113, 5552, 8892, 9106 har granskats utan anmärkning.

Länsstyrelsens bedömning

Under tillsynen har Länsstyrelsen kunnat konstatera ett antal brister i överförmyndarnämndens verksamhet.

Brister i diarieföringen

Vid aktgranskningen har det uppmärksammats att det finns brister gällande diarieföring av e-post, då flera inkommande och utgående e-postmeddelanden diarieförts som en post. Det har även uppmärksammats att handlingar som utgjorde underlag till en ansökan om samtycke till försäljning av egendom inte hade sparats i akten (akt nr 377). Med anledning av ovanstående vill Länsstyrelsen förtydliga vad som gäller kring skyldigheten att diarieföra.

Ett av dokumentationskravens syften är att det ska gå att kontrollera handläggningen av ärenden och om beslut är korrekt fattat utifrån beslutsunderlagen.

Enligt huvudregeln ska en allmän handling som kommit in till eller upprättats hos myndighet registreras utan dröjsmål, om det inte är uppenbart att den är av ringa betydelse för myndighetens verksamhet (5 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen, OSL (2009:400)). Detsamma gäller för skrivelser som expedieras från en myndighet till

enskilda eller andra myndigheter. Det har ingen betydelse om korrespondensen sköts genom e-post eller vanlig posthantering. En utskrift av de inkommande och utgående skrivelserna ska göras och utskriften ska föras till akten i ärendet (se JO 114-2008). Inkomna e-postmeddelanden är tillgängliga på myndighetens server i princip i samma stund de skickats och får därför det anses ha kommit in den dagen det skickats. Viktigt är dessutom att komma ihåg att det enligt 5 kap. 1 § OSL går att underlåta registrering av allmänna handlingar för vilka sekretess inte gäller, om handlingarna hålls så ordnade att det utan svårighet kan fastställas om en handling har kommit in eller upprättats. En ovillkorlig registreringskyldighet omfattar alltså bara handlingar för vilka sekretess gäller. Denna bestämmelse ger en myndighet en betydande frihet att ordna registreringen efter vad som är lämpligast för den enskilda myndigheten (se bl.a. Justitiekanslerns (JK) beslut från den 14 maj 2004, dnr 1095-04-28). Därmed har överförmyndarnämnden en möjlighet att underlåta diarieföring av vissa inkommande och utgående mejl, vars innehåll är av ringa betydelse för verksamheten. Att det i ett ärende upprättas en tjänsteanteckning alternativt görs en notering i systemet om att det förekommit en viss mejlkorrespondens och vad som framgått av den skulle i sådana fall vara tillräckligt.

Ett förfaringsätt med diarieföring av inkommande svar på en förfrågan o.d. på samma åtgärdsrad som den utgående handlingen uppfyller knappast kraven i 5 kap. 2 § OSL på vad som ska framgå av ett register, nämligen datum då handlingen kom in eller upprättades, diarienummer eller annan beteckning som har åsatts handlingen, uppgift om vem som har ingett handlingen eller till vem den har expedierats samt en kortfattad uppgift om vad handlingen rör. I vart fall måste det anses som olämpligt att diarieföra handlingar på detta sätt, då diariet därigenom blir svårläst och otydlig. Diarieföring av inkommande och utgående handlingar bör alltså inte ske på samma åtgärdsrad (se bl.a. JK:s beslut från den 14 maj 2004, dnr 1095-04-28, och beslut från den 24 november 2008, dnr 6111-08-28).

I ett annat ärende har det framkommit att en handling i diariet har beskrivits som ”Påminnelse god man, förvaltare SFV MEDFM, FFM”. Som nämnts ovan ska det enligt 5 kap. 2 § OSL av registret framgå kortfattat vad handlingen rör. Även om nu aktuella förkortningar är allmänt kända i verksamheten är det inte uppenbart att förkortningarna utan vidare kan uttydas för en utomstående som tar del av diariet. Länsstyrelsen anser därför att det är mindre lämpligt att använda sig av förkortningar på detta sätt då diariet blir svårläst och otydligt.

Inhämtande av yttrande enligt 16 kap. 9 § föräldrabalken

Av 16 kap. 9 § FB framkommer det att innan överförmyndaren ska ta ställning till om samtycke ska lämnas till en förvaltningsåtgärd av större vikt, ska bland annat huvudmannen beredas tillfälle att yttra sig,

om det kan ske utan avsevärd tidsförlust. Av ett ärende (akt nr 377) framkommer det att huvudmannen givit sitt samtycke till en försäljning av bostad och byte av ställföreträdare. När huvudmannen blir delägare i ett dödsbo väljer dock överförmyndarnämnden att inte inhämta huvudmannens samtycke och menar att det är för svårt för huvudmannen att förstå innebörden av detta.

Avsteg från att inhämta huvudmannens samtycke kan göras om det framkommer att huvudmannen inte skulle förstå vad saken gäller. Det framkommer emellertid inte av något läkarintyg i akten eller av något annat utlåtande att huvudmannens tillstånd skulle vara som sådant att hen inte förstår vad saken gäller.

Då det inte är utrett huruvida huvudmannen förstår eller ej delar inte Länsstyrelsen överförmyndarens uppfattning, att huvudmannen inte hade kunnat ge sitt samtycke till arvets fördelning. Överförmyndarnämnden borde således ha inhämtat huvudmannens samtycke när de inte har ett underlag som tyder på att så inte hade behövt ske. Alternativt borde verksamheten inhämtat underlag för att utröna huvudmannens förmåga att lämna och förstå innebörden av ett samtycke.

Handläggningstid för granskning av årsräkningar

Förordnade förmyndare, gode män och förvaltare, och i vissa fall också föräldrar, är skyldiga att före den 1 mars varje år lämna in en årsräkning till överförmyndaren (se 13 kap. 14 § och 14 kap. 15 § FB).

Granskning av t.ex. årsräkningar är en central del av överförmyndarens tillsyn över ställföreträdare (se 16 kap. 3 § FB) och regeln i 9 § förvaltningslagen (2017:900), FL, om snabb och enkel handläggning ska vara vägledande. Det är av rättssäkerhetsskäl viktigt för den enskilde som annars kan riskera att hans eller hennes personliga eller ekonomiska förhållanden försämras.

Överförmyndarens kontroll av årsräkningar är huvudmannens garanti för att tillgångarna används på ett sätt som är till huvudmannens fördel. Det är bland annat därför viktigt att årsräkningarna granskas inom rimlig tid. JO anser att drygt sju månader är för lång handläggningstid (JO:s beslut med dnr 5172–2008). Vid tillsynen har framkommit att nämnden varit klar med granskning av 58 procent av årsräkningarna efter det att sju månader gått sedan årsräkningarna kommit nämnden till handa (79 procent av årsräkningarna hade inkommit i tid). Nämndens handläggningstid för granskning av årsräkningar för 2021¹ har därför varit för lång.

Bristande tillsyn över ställföreträdare

Vid aktgranskningen noterades det att verksamheten inte uppmärksammat att ställföreträdaren skulle inlämnat en redogörelse

om skifteshinder. En begäran skickas ut först fyra månader efter att den första redogörelsen skulle inkommit.

Av 15 kap. 3 § FB framgår det att om ett dödsbo inte skiftas inom sex månader från det att bouppteckningen förrättades, eller avtal om sammanlevnad i oskiftat dödsbo inte ingåtts, ska ställföreträdaren inom denna tid lämna en redogörelse över varför dödsboet inte har skiftats. Om ställföreträdaren inte självmant inlämnar en sådan redogörelse är det viktigt att överförmyndaren inte avstår från eller dröjer allt för länge med att begära in de uppgifter som ställföreträdaren är skyldig att inlämna enligt lagstiftningen. Ett passivt förhållningssätt skulle i en sådan situation kunna leda till negativa konsekvenser för huvudmannen. Eftersom verksamheten bland annat dröjer med att begära in en redogörelse över skifteshinder enligt 15 kap. 3 § FB går det inte att göra någon annan bedömning än att nämnden har brustit i sin tillsyn över ställföreträdare.

I ett annat ärende har nämnden begärt in en komplettering från ställföreträdaren. Ställföreträdaren inkommer emellertid inte med begärt underlag. Vid tillsynsbesöket går det inte att utläsa huruvida verksamheten vidtagit någon åtgärd för att försöka få in underlagen. Även vad gäller denna typ av underlag är det viktigt att verksamheten har fungerande bevakningsrutiner och driver ärenden framåt, då ovetenskapen om huvudmannens förhållande under lång tid kan medföra risk för rättsförluster för honom eller henne.

Felaktig information

Det har vidare framkommit att en handling som verksamheten utfärdat har innehållit felaktiga anvisningar och information (akt nr 9342), vilket beror på användning av en standardmall som inte anpassades till det enskilda ärendet. Varje ärende där någon enskild är part ska handläggas så enkelt, snabbt och billigt som möjligt utan att säkerheten eftersätts, 9 § FL. Användning av mallar och standardformuleringar är mycket vanligt förekommande och för med sig effektivitet. Det är dock viktigt att kontrollera att innehållet i de handlingar som utfärdas av en myndighet är korrekta och anpassas till förhållandena i det enskilda fallet, vilket kräver både noggrannhet och eftertanke från myndighetens sida (se bland annat JO:s beslut den 25 mars 2013 i ärendet med dnr 6471-2011), då det finns risk för att felaktig lämnad informationen kan komma att leda till negativa konsekvenser för inblandade parter.

Övriga påpekanden

Granskning av årsräkningar med korrigerings

Det har framkommit att verksamheten väljer att granska årsräkningar med korrigerings i situationer då korrigerings består av att poster ändras i enlighet med vad som framgår av underlaget.

Överförmyndaren ska granska förmyndares, gode mäns och förvaltares verksamhet med ledning av de förteckningar, årsräkningar, sluträkningar samt andra handlingar och uppgifter angående förvaltningen som har lämnats, 16 kap. 3 § FB. Enligt 16 kap. 5 § FB ska överförmyndaren som vid granskningen finner anledning att rikta anmärkning mot förvaltningen, göra en anteckning om anmärkningen på den granskade handlingen. I de fall då överförmyndaren inte anser att en anmärkning ska riktas mot ställföreträdarens förvaltning, men där det upptäckts vissa felaktigheter eller brister, kan överförmyndaren granska en årsräkning med justering eller korrigerings, men utan anmärkning. En korrigerings kan dock enbart göras när det handlar om minimala ändringar såsom uppenbara skrivfel, summeringsfel och liknande.

Eftersom det måste stå klart vilka siffror ställföreträdaren ansvarar för ska större ändringar göras av ställföreträdaren själv med en ny underskrift på heder och samvete.

Vid brister bör överförmyndaren i första hand begära en komplettering och om redovisningen även därefter är bristfällig bör överförmyndaren överväga att granska den med anmärkning. Även om det av handlingarna framgår att ett visst belopp ska föras in i årsräkningen måste överförmyndaren alltså se till att ställföreträdarens underskrift omfattar "rätt" belopp. Om för stora ändringar görs utan medverkan av ställföreträdaren är det risk att straff- och skadeståndsansvaret urholkas.

Det är i dessa fall därför bättre att ställföreträdaren ombeds att ge in en skriftlig komplettering (se JO 5955-2009). Om det vid granskning av en årsräkning framgår att de uppgifter som lämnats av en ställföreträdare inte stämmer överens med vad som framgår av det inlämnade underlaget är det enligt Länsstyrelsens uppfattning viktigt att överförmyndare, trots att det påverkar granskningstiden, ger ställföreträdaren möjlighet att göra nödvändiga ändringar själv genom att begära in en komplettering.

Beslutsmotivering

Ett beslut som kan antas påverka någons situation på ett inte obetydligt sätt ska innehålla en klargörande motivering, om det inte är uppenbart obehövligt. En sådan motivering ska innehålla uppgifter om vilka föreskrifter som har tillämpats och vilka omständigheter som har varit avgörande för myndighetens ställningstagande, 32 § FL.

Vid aktgranskning har noterats att ett arvodesbeslut fattats men själva beslutet saknar en motivering. I beslutet görs inte heller någon hänvisning till det följebrev där överförmyndarnämnden motiverat beslutet. Det kan vara tillräckligt att i beslutet hänvisa till en handling, som sedan bifogas beslutet (se JO 4417-2019). Då verksamheten har

meddelat att de ska tydliggöra att beslutsmotiveringen framgår av en separat handling stannar Länsstyrelsen vid detta påtalande.

Sammanfattande bedömning

Tillsynen av överförmyndarnämnden i Stenungsunds kommun har visat att det förekommer vissa brister gällande diarieföring och även att felaktig information lämnats i enstaka fall, brister i tillsyn över ställföreträdare, bristande tillämpning av 16 kap. 9 § FB samt att verksamheten inte granskat årsräkningarna för verksamhetsåret 2021 i rimlig tid. Länsstyrelsen riktar därför kritik mot överförmyndaren. Länsstyrelsen förutsätter att verksamheten vidtar nödvändiga åtgärder för att rätta till de påtalade bristerna. Med hänsyn till vad som i övrigt framkommit vid tillsynen, bland annat vilka förändringar som genomförts kring verksamhetens rutiner, anser Länsstyrelsen att tillsynen kan avslutas.

Vid protokollet
Hanna Skoglund

Justerat
Anja Garstad

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på
www.lansstyrelsen.se/dataskydd

Kopia till

Överförmyndarnämnden i Stenungsunds kommun, via e-post:
overformyndaren@stenungsund.se

Justitieombudsmannen, via e-post: JOkansli1@jo.se

Bilaga 1
Utdrag ur statistik

Överförmyndarstatistik

Referensnummer
1302

Länsstyrelserna

Överförmyndarnamn: Stenungsunds överförmyndarkansli
Kommun(er): Lilla Edet, Orust, Stenungsund, Tjörn
Befolkningsmängd: 73722
Tjänster i årsarbetstid: 6.25

Godmanskap enligt föräldrabalken 11 kap. 4 §

Ingående balans: 390 st	Inkomna: 143 st	Anordnade/Överflyttade:
Avslutade/ Överflyttade:	Utgående balans: 428 st	Antal gode män: 250 st

Övriga godmanskap enligt föräldrabalken 11 kap. 1-3 §

Ingående balans: 12 st	Inkomna: 15 st	Anordnade/Överflyttade:
Avslutade/ Överflyttade:	Utgående balans: 17 st	Antal gode män: 7 st

Godmanskap för ensamkommande barn

Ingående balans: 5 st	Inkomna anmälningar/ansökningar: 4 st	Anordnade/Överflyttade:
Avslutade/ Överflyttade:	Utgående balans: 3 st	Antal gode män: 3 st

Förvaltare enligt föräldrabalken 11 kap 7 §

Inkomna: 23 st	Avslutade:	Anordnade/Överflyttade:
Ingående balans: 61 st	Utgående balans: 63 st	Antal förvaltare: 48 st

Förmynderskap enligt föräldrabalken 10 kap.

Ingående balans: 364 st	Inkomna/Överflyttade: 70 st
Avslutade/ Överflyttade:	Utgående balans: 377 st
Antal registrerade förmyndare: 498 st	Antal förmynderskap med kontrollåtgärd enligt 13 och 15 kap föräldrabalken: 63 st

Ekonomi

Tillgångar: 207 152 077 kr	Inkomster: 80 800 685 kr	Beslutade arvoden: 5 485 923 kr
Kommunens del av arvodeskostnaden (summa): 2 136 870 kr	Arvode begärs inte: 294 st	Överförmyndarens / nämndens totalkostnad: 4 357 541 kr

Övrigt

Genomförda byten: 34 st
Ställföreträderskap som har upphört på grund av att ny ställföreträdare inte har kunnat utses: 0 st
Totalt antal granskade redovisningshandlingar: 714 st
Granskade redovisningshandlingar med anmärkning: 19 st

Kommunens beredskap för IT-störningar och incidenter

Rapport

Tjörns kommun

KPMG AB

2022-10-27

Antal sidor 17

Tjörns kommun
Kommunens beredskap för IT-störningar och incidenter

2022-10-27

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
2	Bakgrund	4
2.1	Syfte, revisionsfråga och avgränsning	4
2.2	Revisionskriterier	5
2.3	Metod	5
3	Resultat av granskningen	7
3.1	Styrning av säkerhets- och beredskapsarbetet	7
3.2	IT-säkerhetsarbetet	8
3.3	Kriskommunikation	11
3.4	Förvaltningarnas kontinuitet i händelse av IT-störning	12
3.5	Incidenthantering	14
4	Slutsats och rekommendationer	16
4.1	Slutsats	16

1 Sammanfattning

KPMG har av de förtroendevalda revisorerna i Tjörns kommun fått i uppdrag att genomföra en granskning av beredskap för IT-störningar och incidenter i ett urval av kommunens nämnder. Uppdraget ingår i revisionsplanen för 2022.

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att kommunstyrelsen och nämnderna inte fullt ut har ändamålsenliga rutiner för att upprätthålla verksamheter vid större IT-störningar.

Vi kan konstatera att det i nuläget inte finns ett tillräckligt systematiskt och riskbaserat informationssäkerhetsarbete (där den tekniska IT-säkerheten ingår) etablerat i kommunen. Kommunstyrelsen har därigenom brustit i sitt ansvar. Bland annat saknas styrande dokument och en etablerad uppföljning av det arbete som bedrivs. Ett bristande informationssäkerhetsarbete påverkar i sin tur kommunens samlade förutsättningar att skydda informationstillgångar och upprätthålla verksamhetens kontinuitet i händelse av incident eller allvarlig störning.

Kommunledningskontoret har genomfört ett antal genomlysningar under 2022 för att identifiera ett nuläge för kommunens informations- och IT-säkerhet. Dessa visar att utvecklingsbehov finns avseende organisation, resurser, systematik och tekniska åtgärder. Kommunstyrelsen har utifrån genomförd genomlysning beslutat om vissa åtgärder men vi kan inte utesluta att det finns risk att inte tillräckliga åtgärder vidtagits som ett resultat av de brister och sårbarheter som rapporterna visat.

Inom socialnämnden och samhällsbyggnadsnämnden finns dokumenterade kontinuitetsplaner där bedömningar av risker och bortfall av IT är inkluderat. Barn- och utbildningsnämnden har gjort vissa klassificeringar och riskbedömningar för sina verksamhetskritiska system men vi uppfattar att det i nuläget saknas dokumenterade kontinuitetsplaner vid bortfall av IT eller allvarlig störning. Det finns till viss del manuella rutiner men en bedömning bör göras om dessa skulle vara tillräckliga vid avbrott eller störning.

Utifrån vår sammanfattande bedömning och slutsats rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- Besluta om styrande dokument inom beredskap för IT-störningar/incidenter och informationssäkerhet för att etablera en styrning med krav om beredskap och kontinuitet för kommunens verksamheter.
- Besluta om styrande dokument inom informationssäkerhet inkl. den tekniska säkerheten så att ansvar, krav och uppföljningsrutiner finns dokumenterade.
- Tillse att ett systematiskt informationssäkerhetsarbete är etablerat med tydliggjorda krav och rutiner för uppföljning så att förbättringsåtgärder kan vidtas på kommunövergripande nivå.

Tjörns kommun

Kommunens beredskap för IT-störningar och incidenter

2022-10-27

- Säkerställa att det finns en organisation för informations- och IT-säkerhetsarbetet med tillräckliga förutsättningar att bedriva ett systematiskt och riskbaserat informationssäkerhetsarbete där åtgärder vidtas utifrån identifierade risker och hot.
- Genomföra utbildning för samtliga medarbetare och förtroendevalda i informations- och IT-säkerhet så att grundläggande kunskap och medvetenhet finns etablerat.
- Etablera incidenthanteringsrutiner för informations- och IT-säkerhetsincidenter tillsammans med utbildningsinsatser för att säkerställa att incidenter upptäcks och anmäls.
- Säkerställa att dokumenterade planer revideras löpande utifrån nya hot och risker.

Utifrån vår sammanfattande bedömning och slutsats rekommenderar vi socialnämnden, barn- och utbildningsnämnden samt samhällsbyggnadsnämnden att:

- Säkerställa att de beredskaps- och kommunikationsplaner som finns är uppdaterade och tillräckliga att utgå från i händelse av IT-incident eller störning, exempelvis genom regelbundna tester.
- Tillse att ett systematiskt informationssäkerhetsarbete är etablerat med tydliggjorda krav och rutiner för uppföljning. En grund för detta är att riskanalys och informationsklassning genomförs som leder till att krav om säkerhetsåtgärder ställs utifrån ett bedömt skyddsvärde.
- Etablera incidenthanteringsrutiner för informations- och IT-säkerhetsincidenter tillsammans med utbildningsinsatser för att säkerställa att incidenter upptäcks och anmäls.
- Säkerställa att dokumenterade kontinuitetsplaner revideras löpande utifrån nya hot och risker.

Vi rekommenderar även samhällsbyggnadsnämnden att:

- Vidta de tekniska åtgärder som är nödvändiga för en efterlevnad av NIS-direktivet.

Vi rekommenderar även barn- och utbildningsnämnden att:

- Säkerställa att det finns dokumenterade kontinuitetsplaner.

2 Bakgrund

Vi har av Tjörns kommuns revisorer fått i uppdrag att granska kommunens beredskap för IT-störningar och incidenter. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2022.

Organisationer i offentlig sektor hanterar ovärderliga informationstillgångar och en stor del av informationen hanteras i IT-system vilket ställer höga krav på att dessa är tillgängliga och säkra. Ny teknik innebär nya möjligheter men introducerar även nya risker som ställer krav på ett balanserat risktagande och ett väl fungerande säkerhetsarbete. Hotbilden med risker för intrång förändras och ökar i omfattning vilket innebär att kommunens arbete med IT-säkerhet behöver vara i ständig utveckling. En regelbunden omvärldsanalys och tekniska funktioner för övervakning behövs för att i tid upptäcka och i den mån det går förhindra att dessa leder till att information förvanskas eller röjs. Det behövs även en beredskap och rutiner hur IT-miljön och dess komponenter ska hanteras vid störningar och avbrott i form av reserv-, återställnings-, och återgångsrutiner finns för att säkra kärnverksamhetens kontinuitet.

Under 2021 inträffade ett antal IT-incidenter vilket tydliggjorde hur sårbart samhället är för större IT-störningar. Bland annat utsattes Kalix kommun och Emmaboda kommun. Attackerna genomförs av olika aktörer och med olika motiv, allt ifrån att destabilisera demokratin, kräva ekonomisk ersättning (lösensumma) eller få tag i känslig information som kan utnyttjas och spridas. IT-säkerheten blir allt viktigare men även robustheten i organisationen för att verksamheter ska kunna fortgå utan tillgång till IT och system.

Med anledning av ovan har revisorerna i sin risk- och väsentlighetsanalys bedömt att kommunens beredskap för IT-störningar och incidenter behöver granskas.

2.1 Syfte, revisionsfråga och avgränsning

Syftet med granskningen är att bedöma om kommunen har ändamålsenliga rutiner för att upprätthålla verksamheter vid större IT-störningar.

Granskningen avser att besvara följande revisionsfrågor:

- Har kommunstyrelsen efter senaste tidens händelser vidtagit åtgärder för att uppdatera sig om kommunens förutsättningar att stå emot eventuella intrångsförsök och allvarlig IT-störning?
- Har riskanalyser upprättats för att identifiera sårbarheter?
  - Har åtgärder vidtagits som ett resultat av dessa?
- Finns beredskapsplan/-er för hur kommunen ska agera om en incident av allvarligare karaktär inträffar?
  - Avseende IT-drift för hantering av servrar, nätverk, system och klienter?
  - Inom respektive verksamhet för att säkerställa kontinuiteten och upprätthålla verksamheter inom exempelvis vård, omsorg, skola och samhällsservice?

Tjörns kommun

Kommunens beredskap för IT-störningar och incidenter

2022-10-27

- För intern och extern kommunikation?
- Finns etablerade incidenthanteringsrutiner med tydliggjorda eskaleringsvägar?

Granskningen omfattar

- Kommunstyrelsen
- Samhällsbyggnadsnämnden
- Barn- och utbildningsnämnden
- Socialnämnden

Nämnderna berörs i granskningen utifrån deras arbete med beredskaps- och kontinuitetsplaner. I övrigt har granskningen avsett arbetet på kommunövergripande nivå.

2.2 Revisionskriterier

Vi har bedömt om rutinerna uppfyller:

- Kommunallagen 6 kap. 6 §
- Styrdokument i form av policys och riktlinjer
- Interna rutinbeskrivningar inom området

2.3 Metod

Granskningen har genomförts genom intervjuer med tjänstepersoner och förtroendevalda samt en dokumentgranskning av relevanta dokument. Dessa presenteras löpande i rapporten.

De funktioner som intervjuats är:

- Kommunstyrelsens ordförande
- Kommundirektör
- Avdelningschef kommunledningskontoret
- Beredskapssamordnare
- Enhetschef IT
- Förvaltningschef socialförvaltningen
- Förvaltningschef utbildningsförvaltningen
- Förvaltningschef samhällsbyggnad
- Kommunikationschef

Tjörns kommun

Kommunens beredskap för IT-störningar och incidenter

2022-10-27

- Digitaliseringsstrateg
- Dataskyddsombud med ansvar för informationssäkerhet
- Säkerhetssamordnare

Samtliga intervjuade har beretts möjlighet att faktagranska rapporten.

Granskningen har genomförts av William Andreasson, kommunal revisor, under ledning av Jenny Thörn, certifierad kommunal revisor. Liz Gard har deltagit som kvalitetsansvarig för rapporten utifrån sin roll som kundansvarig för Tjörns kommun.

3 Resultat av granskningen

3.1 Styrning av säkerhets- och beredskapsarbetet

3.1.1 Styrande dokument

Tjörns kommuns säkerhetspolicy¹

Kommunens säkerhetspolicy är ett övergripande styrdokument som beskriver det kommunövergripande säkerhetsarbetet.

I policyn anges att kommunen ska bedriva arbete med säkerhet och riskhantering i syfte att uppnå att verksamheter utifrån policyn definierar och utformar säkerhetsarbetet i balans med krav på öppenhet och tillgång genom kontinuerlig utveckling, uppföljning och analys.

I policyn beskrivs vidare att kommunens medarbetare ansvarar för gällande säkerhetsregler och rutiner inom sina respektive arbetsområden. Policyn anger mål med säkerhetsarbetet, exempelvis att riskanalyser ska vara en naturlig del vid verksamhetsförändring, att anställda ska utbildas i säkerhetsfrågor och att säkerställa en god beredskap för hantering av eventuella krissituationer.

Vi noterar att säkerhetspolicyn inte inkluderar informations- eller IT-säkerhet.

Informationssäkerhetspolicy (Ej beslutad)

Det har tidigare funnits styrdokument i form av rutiner, riktlinjer och instruktioner för informationssäkerhetsarbetet. Av vad vi tagit del av framgår inte att styrdokumenten varit politiskt beslutade. Dokumenten uppges även av intervjupersoner i nuläget vara inaktuella, då informationssäkerhetsarbetet omarbetas. Kommunen befinner sig i nuläget i en omorganisation avseende informationssäkerhetsarbetet. Som ett resultat av detta har en ny informationssäkerhetspolicy² arbetats fram, vilken fastställdes vid kommunfullmäktiges möte 2022-10-20.³

Den nya informationssäkerhetspolicyn ska ange den övergripande viljeriktningen för kommunens informationssäkerhetsarbete. I policyn anges att kommunens information ska skyddas utifrån principerna riktighet, tillgänglighet och konfidentialitet.

Vidare framgår att kommunens informationssäkerhetsarbete ska ske utifrån standardserien ISO/IEC 27000. Kommunledningen ska tillse att informationssäkerhetsarbetet ges lämpliga resurser och att interna regelverk avseende informationssäkerhet upprättas, efterlevs, utvärderas och anpassas.

---

¹ 2013-05-02, § 82.

² Arbetsdokument, förvaltningens förslag till informationssäkerhetspolicy 2022-07-15.

³ Protokollet var inte justerat och offentliggjort vid tiden för rapportens färdigställande.

Tjörns kommun

Kommunens beredskap för IT-störningar och incidenter

2022-10-27

Informationssäkerhetspolicyn är tänkt att kompletteras med organisationsövergripande riktlinjer för informationssäkerhet.

Övriga stödande dokument

Kommunen använder Länsstyrelsens rutindokument *Kriskommunikationssamverkan i Västra Götaland, När de ordinarie kanalerna inte räcker till* samt MSB:s handbok *Att möta informationspåverkan*.

3.1.2 Roller och ansvar för krisledning och krisberedskap

Krisledningsorganisation och ansvarsfördelning

Tjörns kommun har en krisledningsorganisation som kan aktiveras för att stärka verksamheter vid kris. Vid extraordinära händelser finns det en krisledningsnämnd som initieras.

Enligt reglementet för kommunstyrelsen⁴ framgår att den är ansvarig för det övergripande säkerhetsarbetet i kommunen och att säkerhetsskyddslagstiftning följs.

Enligt säkerhetspolicyn ansvarar nämnderna för säkerhetsarbetet inom sitt område och svarar för att fastställa verksamhetsspecifika kompletteringar till säkerhetspolicyn. Policyn beskriver också det utökade säkerhetsansvar en chefsbefattning inbegriper.

Kommunens säkerhetspolicy beskriver att säkerhetsansvaret ska följa det normala verksamhetsansvaret på olika nivåer i kommunen. Av policyn framgår även en uppställning av de anställdas säkerhetsansvar, bland annat att samtliga anställda ansvarar för ett aktivt säkerhetsarbete och att påpeka säkerhetsbrister. Vi noterar dock att utbildningar inom informations- och IT-säkerhet inte har erbjudits medarbetare eller förtroendevalda i närtid. En kompetensplattform har upphandlats men vid tiden för granskningen har inga utbildningar genomförts.

3.2 IT-säkerhetsarbetet

Enligt uppgift har kommunen under flera års tid arbetat för att stärka IT-säkerheten. Bland annat har dataskyddsombudsrollen etablerats på kommunledningskontoret, för att stärka den centrala kompetensen. Av intervjuer framgår att händelserna i Kalix intensifierat både kommunledningens och kommunstyrelsens arbete avseende informationssäkerhet och beredskap för IT-störningar eller incidenter. Detta styrks av protokoll (KSAU, 2022-05-19 §103) där det framgår att resultatet av en genomlysning av kommunens informationssäkerhet presenterats för kommunstyrelsen. Presentationen av rapporten innehöll grundläggande begrepp om informationssäkerhet och exempel på incidenter i linje med de som inträffat i Kalix och Emmaboda kommuner. Presentationen avslutas med en summering, där det konstateras att åtgärder utifrån de risker och förbättringsområden som identifierats under

⁴ KF 2020-02-20 § 37, senast reviderad KF 2022-03-24 § 60.

2022-10-27

genomlysningen behöver hanteras. I rapporten lyfts att kommunledningens engagemang i frågan är avgörande. Engagemang från ledningen krävs bland annat genom att tillse tillräckliga resurser för säkerhetsarbetet och prioritera åtgärder. Det fastställs ett antal nödvändiga åtgärder i presentationen, bland annat att fastställa en informationssäkerhetsorganisation, organisera centralt stöd för förvaltningschefer, bolagsdirektörer och andra nyckelpersoner och att etablera en förvaltningsorganisation för kritiska system eller produkter.

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslog kommunstyrelsen att med anledning av säkerhetsskäl ta steg mot att förlägga kommunens IT-drift på en extern leverantör. Kommunstyrelsen beslutade att Soltak AB:s IT-tjänster i de fall som de lever upp till kommunens behov och krav ska nyttjas. Kommunen ska enligt beslutet även medverka till utveckling av IT-tjänster hos bolaget (2022-06-02 § 127).

Kommunledningen vill även framhålla att de anser att kommunen historiskt haft en god IT-säkerhet avseende externt skydd som exempelvis brandväggar. Kommunledningen framhåller att de ser positivt på det fördjupade samarbetet med Soltak AB och tror att det kan bidra till att höja kommunens IT-säkerhet.

Av granskningen framgår att det saknas styrande dokument avseende informations- och IT-säkerhet inklusive roll- och ansvarsfördelning. På så vis saknas en övergripande styrning av informations- och IT-säkerhetsarbetet. Uppdragsbeskrivning och kravnivåer är inte heller dokumenterade. Detta styrks även av intervju med kommunens IT-enhet, som menar att det i nuläget i stort saknas en organisation för IT-säkerhetsarbetet.

Enligt intervjuer ingår bedömningar av IT-störning och intrång i den koncernövergripande risk- och sårbarhetsanalys som upprättas en gång per mandatperiod utifrån lagkrav⁵ för beredskapsarbetet. Riskanalysen genomförs bland annat i workshopform med verksamhetsföreträdare.

Av intervjuer framgår vidare att i riskanalysen, där identifiering av kritiska verksamhetssystem ingår, ska följande bedömning göras av kommunens verksamhetsföreträdare:

- Internetbortfall i minst 24 timmar – Här ska verksamheterna beskriva hur bortfallet påverkar dem och om deras kritiska system påverkas.
- Dataintrång, förlust av information – Här ska verksamheterna beskriva hur de påverkas om kritisk information i deras system görs otillgänglig eller röjs.

Kommunledningskontoret har tillsammans med IT-enheten genomfört tre analyser under 2022 för att identifiera ett nuläge för kommunens informationssäkerhet. I genomlysningarna ingick bland annat mognadsmätning avseende organisation och systematik, mätningen tillhandahålls av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB. En GAP-analys har gjorts avseende administrativ, fysisk och teknisk

---

⁵ Lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap samt Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter om kommuners risk- och sårbarhetsanalyser (MSBFS 2015:5).

säkerhet utifrån krav i enlighet med standarden ISO 27001. Därutöver har en extern granskning genomförts av konsult.⁶

Av GAP-analysens resultat framgår att kommunen inte når önskade nivåer på något av de uppmätta områdena.⁷ Av resultatet av den externa konsultens analys framgår att kommunen behöver förbättra sitt arbete med IT-säkerhet. Resultatet visade bland annat att teknisk modernisering är nödvändig tillsammans med en utveckling av organisation och systematik. Resultatet från dessa analyser har sammanställts och presenterats för kommunledningsgruppen och kommunstyrelsen.

3.2.1 Bedömning

Vi bedömer att kommunstyrelsen i viss utsträckning vidtagit åtgärder utifrån den senaste tidens händelser och det förändrade säkerhetsläget avseende cyberhot och intrång. Den har mot bakgrund av resultatet i genomlysningen beslutat att kommunen utifrån säkerhetsskäl i högre grad ska nyttja extern leverantör för IT-drift. Vi kan dock inte utesluta att det utifrån genomlysningens resultat finns ytterligare behov av åtgärder som kommunstyrelsen bör fatta beslut om för att stärka både informations- och IT-säkerheten.

Vi bedömer vidare att kommunstyrelsen utifrån sitt övergripande ansvar att styra säkerhetsarbetet bör säkerställa att styrande dokument inom informationssäkerhet och en tydligare styrning av IT-säkerhetsarbetet upprättas. En ny informationssäkerhetspolicy tas fram i nuläget vilket kan bidra till ökad tydlighet inom dessa frågor. Vi bedömer dock att det är av stor vikt att kommunstyrelsen tillser att den nya informationssäkerhetspolicyn och tillhörande, mer specifika riktlinjer och rutiner får förankring i verksamheten för att effektivt kunna styra säkerhetsarbetet. I samband med implementeringen bör utbildningstillfällen genomföras för att etablera en grundläggande kunskap och medvetenhet om säkerhetsfrågor för att skapa en säkerhetskultur.

Vår bedömning är att riskanalys i syfte att identifiera sårbarheter avseende IT-drift, servrar, nätverk och system delvis har gjorts i genomlysningar under 2022. Dessa har identifierat ett antal sårbarheter och risker för kommunens informationshantering och IT-säkerhet. Vid tidpunkten för granskningen kan vi dock inte utesluta att det finns nödvändiga säkerhetsåtgärder som inte vidtagits. Den koncernövergripande risk- och sårbarhetsanalys som görs en gång per mandatperiod omfattar också dessa områden

Kommunstyrelsen bör säkerställa att ett systematiskt informationssäkerhetsarbete etableras, för att stärka förutsättningarna till en god informations- och IT-säkerhet. Vi bedömer även ett behov av att kommunstyrelsen utvärderar om IT-avdelningens

---

⁶ Den externa granskningen innefattade maskinell analys av IT-infrastruktur samt organisatorisk mognad och systematik.

⁷ GAP-analysen innehåller flera områden där respondenter inom kommunen får svara genom självskattningar. Exempel på områden är hantering av informationssäkerhetsincidenter, hantering av informationstillgångar, driftssäkerhet och efterlevnad.

resurser är tillräckliga i förhållande till de behov som finns för att ha en motståndskraft mot risker och hot. Därtill bör IT-avdelningens ansvar och uppdrag tydliggöras så att det finns dokumenterat vilka kravnivåer som de har att efterleva i IT-säkerhetsarbetet.

3.3 **Kriskommunikation**

Kommunen arbetar efter det koncernövergripande styrdokumentet Kommunikation – riktlinjer.⁸ Dokumentet fastställer kommunens mål- och övergripande viljeriktning med kommunikationsarbetet. Av dokumentet beskrivs även mål och principer för kommunens kommunikationsarbete. Principer för riskkommunikation framgår av riktlinjerna. Bland annat framgår en checklista vid riskkommunikation, som anger att riskkommunikationen ska samla relevant information, innehålla tydliga budskap, undvika ryktesspridning, med mera.

I intervjuer framgår att kommunikationsavdelningen i sitt arbete utgår från Riktlinje för riskkommunikation⁹ om en särskild händelse inträffar i kommunen.

Riktlinjerna för riskkommunikation är ett kompletterande dokument till kommunens övriga styrdokument inom kommunikation, exempelvis de övergripande riktlinjerna för kommunikation. I riktlinjen beskrivs och definieras centrala begrepp för krishantering, som exempelvis samhällsstörning och extraordinär händelse. Riktlinjen beskriver även de grundläggande principerna för krisberedskap – ansvars-, likhets- och närhetsprincipen.

Ansvaret för riskkommunikation anges i riktlinjen, bland annat framgår att respektive nämnd eller styrelse som påverkas av en samhällsstörning är ansvarig för riskkommunikation i relation till dess påverkan på den egna verksamheten. I riktlinjen beskrivs också hur nämnder/styrelser ska arbeta med riskkommunikation inför, under och efter en samhällsstörning. Det beskrivs exempelvis hur riskkommunikationsarbetet ska genomföras, hur det ska säkerställas att en adekvat riskkommunikationsplan utvecklas under störningens gång, samt hur utvärdering och avveckling av arbetet ska ske.

Av intervjuer framgår att kommunikationsenheten har etablerade arbetsätt för att nå ut till medborgarna vid IT-bortfall. Kommunen har exempelvis utsatta trygghets- och informationspunkter, mikrofoner och färdigtryckta skyltar. Av intervju framgår vidare att kommunikationsavdelningen deltagit i krisövningar som hållits inom kommunen, men att dessa inte berört IT-störningar eller incidenter.

Vad gäller den interna kommunikationen vid händelse av kris framkommer en viss problematik att nå ut till samtliga medarbetare genom en kanal.

---

⁸ Riktlinjerna beslutades av dåvarande kommunchef den 2011-03-22. Enligt uppgift har förnyelse av riktlinjerna diskuterats med kommundirektör 2022, men att nuvarande bedömning är att riktlinjerna i befintlig form fortsatt är relevanta.

⁹ Dessa riktlinjer är ännu inte beslutade, men motsvarar enligt uppgift kommunikationsavdelningens arbetsätt vid kris.

3.3.1 Bedömning

Vi bedömer att det finns etablerade riktlinjer, arbetssätt och analoga kanaler för att externt nå ut med information till medborgare. Vi bedömer dock att kommunstyrelsen bör säkerställa att den interna kommunikationen fungerar även under IT-bortfall och att det finns möjlighet att samlat nå kommunens medarbetare.

3.4 Förvaltningarnas kontinuitet i händelse av IT-störning

3.4.1 Socialnämndens verksamheter

Socialförvaltningen har etablerade interna styrdokument för krishantering och krisledning. I förvaltningens lednings- och informationsplan för krishantering framgår exempelvis ansvar, roller och uppgifter för förvaltningens funktioner vid hantering av särskilda eller extraordinära händelser. Vidare tydliggörs förvaltningens organisation och ledning vid kris i dokumentet. Dokumentet beskriver också förvaltningens krisledningsgrupp, kommunikation, samt utvärdering och uppföljning av hur krisen hanterats.

Förvaltningen har tagit fram stödmaterial avseende informationsklassning i sina digitala system och genomför enligt intervjuuppgifter klassningar aktivt. Vi har tagit del av ett exempel för informationsklassning av socialnämndens verksamhetssystem.

Klassningen genomfördes 2016. Vi har därtill tagit del av dokumenterad riskanalys och kontinuitetsplan i vår granskning. Det finns kontinuitetsplan för förvaltningens centrala verksamhetssystem. I kontinuitetsplanen framgår hur förvaltningen ska arbeta i de fallen systemet inte är tillgängligt. I planen beskrivs hur kontinuiteten i identifierade kritiska resurser ska upprätthållas, hur resursen återställs vid störning samt hur återgång till normalläge ska ske då resursen fungerar normalt. I dokumentet framgår dokumentägare och systemansvarig, en objektsbeskrivning av systemet och hur kontinuitetsplanen ska aktiveras. Kontinuitetslösningar är beskrivna i en checklista för att underlätta ett systematiskt tillvägagångssätt. I checklistan ingår bland annat ett mål för återställningstid samt reservrutiner och ansvar per punkt i listan.

Förvaltningen har därtill en rutin för nätverksbortfall eller driftfel där dessa kan få en påverkan på verksamhetssystem. Rutinen innehåller punktvisa beskrivningar för de aktuella verksamhetssystemen, där bland annat utskrift av manuella listor ingår. Rutinen revideras årsvis eller vid behov.

Av intervjuer uppges att förvaltningen har ett robust IT-säkerhetsarbete och att risk för IT-bortfall beaktas i riskanalyser, vilket är i linje med det material vi tagit del av. Kritiska verksamhetssystem finns identifierade och kontinuitetsplaner har upprättats för verksamheten vid IT-bortfall eller avsaknad av telefoni. Förvaltningens trygghetslarm, som används av brukare, är exempelvis beroende av fungerande telefoni. I de fall telefonin inte fungerat finns en rutin för hur medarbetarna ska säkerställa brukarnas hälsa. Rutinen har använts i närtid med anledning av telefonistörningar och uppges vara välfungerande.

Socialförvaltningen arbetar i nuläget med upphandling av ett nytt verksamhetssystem som ska ersätta det nuvarande Magna Cura. I upphandlingen har förvaltningen haft ett nära samarbete med kommunens IT-avdelning, som bistått med stöd. Av intervju framgår att ett säkerhetsperspektiv ingår i kommunens kravställning gentemot leverantör.

3.4.2 Samhällsbyggnadsnämndens verksamheter

Av intervjuer framgår att man arbetar systematiskt riskbedömning och beredskap för IT-störningar eller bortfall, i huvudsak avseende den samhällsviktiga verksamheten inom förvaltningen. I granskningen har vi tagit del av dokumentation som styrker detta.

VA-verksamhetens driftssystem är ISO 27001-certifierat. Emellertid så är ytterligare säkerhetsåtgärder för driftssystemet nödvändiga. De nödvändiga åtgärderna är kända inom kommunledningen och kommer inte specificeras i rapporten. För de digitala system som används inom den samhällsviktiga verksamheten som omfattas av NIS-direktivet¹⁰ finns dokumenterade kontinuitetsplaner.

Vi har för övriga system och digitala tjänster som nyttjas inom samhällsbyggnadsförvaltningen fått detaljerade beskrivningar av säkerhetsåtgärder för att upprätthålla verksamheten både i den dagliga driften och vid särskilda händelser. Förvaltningen uppger i intervjuer att de har etablerade arbetssätt med risk- och sårbarhetsanalyser där IT-relaterade risker ingår att bedöma. Vi har dock inte tagit del av dokumentation eller annat material.

Utbildningar har även genomförts med kommunens centrala säkerhetssamordnare för vissa medarbetare inom förvaltningen. Dessa utbildningar har berört generell säkerhet och inkluderat IT-säkerhetsfrågor, som exempelvis försiktighet vid länkar i mejl.

3.4.3 Barn och utbildningsnämndens verksamheter

Barn och utbildningsförvaltningen arbetar aktivt med informationsklassificering i sina digitala system. Förvaltningen ställer också krav på informationssäkerhet vid upphandling av digitala system. Förvaltningen har gjort riskanalyser för de system som verksamheten bedömt vara kritiska. Utifrån vad som framkommit i riskanalyserna har åtgärder vidtagits, däribland behörighetskontroller och utbildningsinsatser.

Av intervju med barn- och utbildningsförvaltningen framgår att de upplever att säkerhetsmedvetenheten inom förvaltningen är hög. Förvaltningen har vissa manuella rutiner/arbetssätt vid händelse av en IT-störning, exempelvis i form av utskrivna klasslistor som förvaras inlåsta.

---

¹⁰ Network and Information Security Directive (2016/1148), översatt till Nätverks- och informationssäkerhetsdirektivet (NIS) innehåller säkerhetskrav på nätverk och informationssystem i verksamheter som bedöms som samhällsviktiga. Exempel på sådana verksamheter är hälso- och sjukvård, leverans och distribution av dricksvatten, energi och digital infrastruktur.

Informationssäkerhetsarbetet uppges av intervjupersoner inte vara systematiskt. Intervjupersoner uppger att det saknas interna styrdokument, riktlinjer och rutiner för exempelvis kontinuitetsplanering.

3.4.4 Bedömning

Vi noterar vissa skillnader mellan förvaltningarnas beredskap för en IT-störning eller incident. För att säkerställa en jämnare nivå på beredskapen för IT-störningar eller incidenter i förvaltningarna anser vi att kommunstyrelsen bör tydliggöra styrning och krav på riskanalyser och dokumenterade kontinuitetsplaner där bland annat IT-bortfall ingår och att dokumenterade planer revideras löpande utifrån nya hot och risker.

Socialnämnden

Vi bedömer att socialnämnden i huvudsak har ett systematiskt arbete med riskanalyser, handlings- och kontinuitetsplaner som inkluderar bortfall av IT. Vi vill dock påtala vikten av att löpande uppdatera och omvärdera riskanalyser och informationsklassningar utifrån förändringar i system, omvärldsfaktorer eller nya lagkrav så att säkerhetsåtgärder kan vidtas utifrån det bedömda skyddsvärdet.

Samhällsbyggnadsnämnden

Vi bedömer att samhällsbyggnadsnämnden till viss del har ett systematiskt arbete med riskanalyser, handlings- och kontinuitetsplaner som inkluderar bortfall av IT. Detta avser främst den verksamhet som är samhällsviktig. Vi bedömer emellertid att tekniska åtgärder bör vidtas för att möta de krav som finns för informationssystem som används för samhällsviktig verksamhet. Samhällsbyggnadsnämnden bör därtill inrätta ett systematiskt informationssäkerhetsarbete för övriga informationstillgångar som nämnden ansvarar för så att dessa är skyddade utifrån ett bedömt skyddsvärde.

Barn- och utbildningsnämnden

Vi bedömer att barn- och utbildningsnämnden i vissa delar har en systematik i arbetet med informationsklassningar och bedömningar för sina verksamhetskritiska system. Det är positivt att förvaltningen har en god säkerhetskultur och manuella rutiner för exempelvis utskrift av klasslistor men vi bedömer att nämndens arbete kan utvecklas genom ytterligare riskanalyser och dokumenterade kontinuitetsplaner i händelse av IT-bortfall eller allvarlig störning.

3.5 Incidenthantering

I avsaknad av styrande dokument inom informationssäkerhetsområdet har vi inte tagit del av beskrivning av hur incidenter av olika slag ska hanteras inom kommunen.

Av intervjuer framkommer att kommunen saknar fastställda rutiner för incidenthantering och vi noterar att olika beskrivningar över incidenthantering förvaltningsvis framkommer. Intervjupersoner inom förvaltningarna uppger bland annat att de flesta användare sannolikt skulle ta direktkontakt med kommunens IT-enhet om en incident

Tjörns kommun

Kommunens beredskap för IT-störningar och incidenter

2022-10-27

inträffar. Vissa lyfter även att kommunen har ett avvikelserapporteringssystem på intranätet som nyttjas för incidentrapportering av vissa förvaltningar.

3.5.1 Bedömning

Vår bedömning är att det saknas etablerade, tydliga incidenthanteringsrutiner med tillhörande eskaleringsvägar. Detta bör tydliggöras för ökade förutsättningar att agera i händelse av attack eller incident. Vi bedömer även att styrdokument bör tillses för arbetet med incidentrapporteringen. Detta för att tydliggöra vad som är en incident och hur den ska rapporteras.

Utbildning avseende incidenter bör även genomföras för att öka kunskap och medvetenheten kring vad som är incidenter och hur dessa ska hanteras. Incidenter bör även dokumenteras och analyseras så att eventuella brister och sårbarheter kan mötas med proportionerliga åtgärder.

4 Slutsats och rekommendationer

4.1 Slutsats

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att kommunstyrelsen och nämnderna inte fullt ut har ändamålsenliga rutiner för att upprätthålla verksamheter vid större IT-störningar.

Vi kan konstatera att det i nuläget inte finns ett tillräckligt systematiskt och riskbaserat informationssäkerhetsarbete (där den tekniska IT-säkerheten ingår) etablerat i kommunen. Kommunstyrelsen har därigenom brutit i sitt ansvar. Bland annat saknas styrande dokument och en etablerad uppföljning av det arbete som bedrivs. Ett bristande informationssäkerhetsarbete påverkar i sin tur kommunens samlade förutsättningar att skydda informationstillgångar och upprätthålla verksamhetens kontinuitet i händelse av incident eller allvarlig störning.

Kommunledningskontoret har genomfört ett antal genomlysningar under 2022 för att identifiera ett nuläge för kommunens informations- och IT-säkerhet. Dessa visar att utvecklingsbehov finns avseende organisation, resurser, systematik och tekniska åtgärder. Kommunstyrelsen har utifrån genomförd genomlysning beslutat om vissa åtgärder men vi kan inte utesluta att det finns risk att inte tillräckliga åtgärder vidtagits som ett resultat av de brister och sårbarheter som rapporterna visat.

Inom socialnämnden och samhällsbyggnadsnämnden finns dokumenterade kontinuitetsplaner där bedömningar av risker och bortfall av IT är inkluderat. Barn- och utbildningsnämnden har gjort vissa klassificeringar och riskbedömningar för sina verksamhetskritiska system men vi uppfattar att det i nuläget saknas dokumenterade kontinuitetsplaner vid bortfall av IT eller allvarlig störning. Det finns till viss del manuella rutiner men en bedömning bör göras om dessa skulle vara tillräckliga vid avbrott eller störning.

Utifrån vår sammanfattande bedömning och slutsats rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- Besluta om styrande dokument inom beredskap för IT-störningar/incidenter och informationssäkerhet för att etablera en styrning med krav om beredskap och kontinuitet för kommunens verksamheter.
- Besluta om styrande dokument inom informationssäkerhet inkl. den tekniska säkerheten så att ansvar, krav och uppföljningsrutiner finns dokumenterade.
- Tillse att ett systematiskt informationssäkerhetsarbete är etablerat med tydliggjorda krav och rutiner för uppföljning så att förbättringsåtgärder kan vidtas på kommunövergripande nivå.
- Säkerställa att det finns en organisation för informations- och IT-säkerhetsarbetet med tillräckliga förutsättningar att bedriva ett systematiskt och riskbaserat informationssäkerhetsarbete där åtgärder vidtas utifrån identifierade risker och hot.

Tjörns kommun

Kommunens beredskap för IT-störningar och incidenter

2022-10-27

- Genomföra utbildning för samtliga medarbetare och förtroendevalda i informations- och IT-säkerhet så att grundläggande kunskap och medvetenhet finns etablerat.
- Etablera incidenthanteringsrutiner för informations- och IT-säkerhetsincidenter tillsammans med utbildningsinsatser för att säkerställa att incidenter upptäcks och anmäls.
- Säkerställa att dokumenterade planer revideras löpande utifrån nya hot och risker.

Utifrån vår sammanfattande bedömning och slutsats rekommenderar vi socialnämnden, barn- och utbildningsnämnden samt samhällsbyggnadsnämnden att:

- Säkerställa att de beredskaps- och kommunikationsplaner som finns är uppdaterade och tillräckliga att utgå från i händelse av IT-incident eller störning, exempelvis genom regelbundna tester.
- Tillse att ett systematiskt informationssäkerhetsarbete är etablerat med tydliggjorda krav och rutiner för uppföljning. En grund för detta är att riskanalys och informationsklassning genomförs som leder till att krav om säkerhetsåtgärder ställs utifrån ett bedömt skyddsvärde. Detta är ett pågående arbete och behöver kontinuerligt omprövas för att möta nya risker.
- Etablera incidenthanteringsrutiner för informations- och IT-säkerhetsincidenter tillsammans med utbildningsinsatser för att säkerställa att incidenter upptäcks och anmäls.
- Säkerställa att dokumenterade kontinuitetsplaner revideras löpande utifrån nya hot och risker.

Vi rekommenderar även samhällsbyggnadsnämnden att:

- Vidta de tekniska åtgärder som är nödvändiga för en efterlevnad av NIS-direktivet.

Vi rekommenderar även barn- och utbildningsnämnden att:

- Säkerställa att det finns dokumenterade kontinuitetsplaner.

Tjörns kommun
Kommunens beredskap för IT-störningar och incidenter

2022-10-27

2022-10-03

KPMG AB

Jenny Thörn

Kommunal revisor

William Andréasson

Kommunal revisor

Liz Gard

Certifierad kommunal revisor